

VIENTYBĖ

Lithuanian National Weekly

BROOKLYN, N. Y. PENKTADIENIS, 1950 M. KOVO (MARCH) 3 D. KAINA 10 C.

IS LIETUVOS

JAUNIMO AUKLĖTOJAS - RUSAS

Komunistų partijos plėnime š. m. sausio 24 d. Lietuvos jaunimo auklėjimo klausimais pranešimą padarė Lietuvos Komunistų partijos generalsekretorius Šupikovas.

KONO KULTŪROS IR SVIETIMO VADOVAI TAIP PAT RUSAI

Kūno kultūros reikalais Lietuvos LP(b) CK pasitarime dalyvavo Rastaturovas, Sviemimo ministerio pavaduotojas Lapatajevas, darbo rezervų valdybos viršininkas Bielovas etc.

Taigi, Lietuvos Sviemimo ir kultūra tvarko nebe Knyva, bet rastaturovai su lapatejais.

Todėl sporto augimas kaime vyksta biogal. Kaimo jaunimas neįsitraukia į sportinę veiklą.

ISTEIGTAS RUSŲ KALBOS FAKULTETAS

Rusifikacija okupuotoje Lietuvoje vyksta caristiniais metodais. Rusinimo tikslais Vilniuje įsteigtas rusų kalbos fakultetas, kurio dekanu kol kas dar paskirtas lietuvis gim. mokytojas S. Palulius. Greitu laiku tas maurus, be abejo, bus pašalintas ir jo vietoj bus paskirtas rusas.

PALECKIS SERGA

Per pirmąją bolshevikų okupaciją Justas Paleckis kėlis kairius kraustėsi iš proto. Dabar vėl jis sergas pasikartojančiais nervų sukrėtimais. Mums ši pasaka nepatiktina, nes kažkas nori sumazinti J. Paleckio atsakomybę prieš lietuvių tautą už jo žudikiškus žygius.

MOKSLEIVIAI SU RUBASKOMIS

Pranešama, kad dabar Lietuvoje rusai įtaise mokiniams vienoda uniforma: ilgas perjuostus storesnis rusiško fasono (kaip ir caro laikais) marškinius, kuriuos ir patis jaunimas, ir visi vadina rusišku vardu — „rubaškos“. Nepriklausomybės laikais mokinii uniforma buvo kukli, bet graži, praktiška ir nebrangi. Galima įsivaizduoti dabartinį lietuvi mokinį: mokinys su tokia rubaška — kolchozininkas (kolūkininkas), o mokinė — katiūša (katiūšomis nuo seno mūsiškiai vadina apsislerpėles iš Rusijos privaiziasius kad ir didelių ponų bolshevikų ar karininkų pačias).

Pasitarnavo komunistams

Latvių spauda neseniai iš naujo piktinosi dėl švedų elgesio prieš keleris metus pabaltiečius išduodant rusams.

Dabar pačių švedų spauda jau laikraštis „Uppsala Nya Tidning“ atspausdino informaciją tokia antrašte: „Astri rusų nota dėl karo nusikaltėlių yra švedų inspiruota“.

Toliau laikraštis rašo, kad griežta rusų nota Suomijai dėl „karo nusikaltėlių“ yra pagrįsta iš švedišku šaltinių pranešimo apie baltus, ypač apie lietuvius, kurie legaliai ar nelegaliai keliu yra patekę iš Suomijos į Švediją. Pasirodo, kad švedų tautybės pilietis ar pilietė rusų pasuntinybei Stockholme įteikė pakartotiną pranešimą, kad lietuviai persikeičia iš Suomijos į Švediją.

Laikraštis, aprašęs fakto smulkmenas, daro išvadą, kad sovietų šnipų švedijoj pilna. Būdinga, kad laikraštis aprašo įvykius su tam tikra simpatija lietuviams.

JAV SIŪLO LAISVUS RINKIMUS VISOJE VOKIETIJOJE

Vokietija suskaldyta į dvi priešingas dalis: vakarinę ir rytinę. Suprantama, kad visa vokiečių tauta nori vieningos Vokietijos ir ji bet kuria kaina jos sieks. Tą vokiečių norą plačiai savo tikslams išnaudoja komunistai. Jie skelbia siekti vieningos Vokietijos, bet niekam ne paslaptis, kad ta vieninga Vokietija būtų komunistinė, tokia, kokia jie pavertė rytinę Vokietiją, o svarbiausia, kad stipri komunistinė Vokietija bus nukreipta prieš dar laisvas nuo komunizmo Europos tautas.

Vakarų sąjungininkai norėtų laisvos, demokratinės, federacinės Vokietijos ir jos užuomazga — Vakarų Federacinė Vokietija. Rytų Vokietija, pravedusi laisvus rinkimus, galėtų prisijungti prie jau esamos Vakarų Federacinės Vokietijos. Toks kelias Vokietijai teisingiausias. Bet jam priešinga bus Sovietų Sąjunga.

JAV vasario 28 d. pasiūlė, kad visoje Vokietijoje būtų įvykdyti laisvi rinkimai. Tą mintį JAV aukštasis komisaras John J. McCloy jau sausio 3 d. kėlė vienoje spaudos konferencijoje. Tai jo minčiai visiškai pritarė JAV vyriausybė. Tačiau šiuo klausimu JAV vyriausybė nenori imtis iniciatyvės, ji perleisdžia ją Federacinės Vokietijos vyriausybei, kuri šiuo reikalu turėtų tartis su Rytinės Vokietijos vyriausybe. Tik ir čia vargu, ar kas bus, nes Federacinės Vokietijos kancleris Adenaueris vengia bet kurių santykių su komunistine Rytinės Vokietijos vyriausybe, nors, pavyzdžiui, Rytinė Vokietija su Vakarine turi prekybinę sutartį. Didžiausias šiuo klausimu nesutarimas tarp Sovietų Sąjungos ir Vakarų gūdi sąjogoje, kad rinkimai būtų laisvi. Visose pokarinėse konferencijose su Sovietų Sąjunga nesutarta tik todėl, kad vakariečiai kalba apie laisvus rinkimus.

Demokratiški laisvi rinkimai komunistams nepriimtini, nes jie negali niekad jų laimėti. Kadangi komunistai garsiausiai šaukia apie vieningos Vokietijos ir vienos valdžios visai Vokietijai reikalingumą, tai amerikiečiai ir pasiūlė visa tai siekti demokratiškomis priemonėmis.

McCloy dar pareiškė, kad JAV suinteresuota tik tokiais rinkimais, kuriuose galėtų dalyvauti visos partijos ir spauda „laisvai“ galėtų pranešinėti apie Rytinės zonos įvykius. Kiti Anksčiau Komistijos nariai mano, kad McCloy pasiūlymas apie laisvus rinkimus visoje Vokietijoje esanti JAV propagandinė priemonė, nes komunistais dėl laisvų rinkimų negalima pastikėti.

ČANKAIŠEKAS VĖL PREZIDENTAS

Kovo 1 d. Čankaišekas vėl pradėjo eiti tautinės Kinijos prezidento pareigas, iš kurių jis buvo pašalintas prieš 13 mėnesių.

Ligi šiol šįs prezidento pareigas Li Tsung - Jen po operacijos taisosi vienoje New Yorko ligoninių. Čankaišeko šalininkai jau kuris laikas įkalbinėjo Li Tsung - Jen pasitraukti iš pareigų. Dabar Li Tsung - Jen lieka viceprezidentu ir gali, kiek nori, pasilikti JAV.

Čankaišekas pareiškė, kad jo sugrįžimą į prezidento pareigas paskatinusi pablogėjusi pasaulinė politinė padėtis, ypač po to, kai Kinijos komunistai pasirašė draugiškumo

sutartį su Sovietų Sąjunga. Be to, Li Tsung - Jen išvykus į JAV, tautinė Kinija keturis mėnesius neturėjo prezidento.

Dr. FUCHS GAVO 14 METŲ

Kovo mėn. 1 d. Londono teismas svarsť vokiečių kilmės mokslininko dr. Klaus Fuchs bylą. Teismo posėdis užtruko tik pusantros valandos. Kaltinamasis prisipažino sovietams išdavęs amerikiečių ir britų atominės energijos paslaptis.

72 m. amžiaus Anglijos vyriausias teismo teisėjas, vedęs procesą, kaltinamajam pareiškė: „Jūs padarėte nepataisomą ir neapskaidijamą žalą D. Britanijai ir JAV.“

JAV Žemės Ūkio Ministerija pranešė, kad šiuo metu vyriausybės sandėliuose esama 530,000,000 bušelių kviečių, t. y. 30,000,000 bušelių daugiau, negu amerikiečiai jų per metus sunaudoja. Taip pat ir kilmės žemės ūkio gaminių vyriausybės sandėliuose esama daugiau, negu jų sunaudojama.

Jų visų vertė siekia daugiau kaip 3 milijardus 500 milijonų dolerių. Vien tik medvilnės esama už vieną milijoną dolerių. Nors JAV ir esama žemės ūkio gaminių perteklius, tačiau senatas priėmė pasiūlymą, kad vyriausybė dar labiau skatintų kviečių ir medvilnės auginimą.

AMERIKA SIUNČIA GINKLUS Į EUROPA

Ginklų pagalba akcijai vadovauja James Bruce vasario 26 d. pareiškė, kad Atlanto pakto kraštams į Europą siunčiami ginklai būsią naujausių ir geriausių tipų.

70% visų ginklų, kurie bus siųsti į Europą, skiriamas sausumos kariuomenei modernizuoti Likusią dalį sudarys aviacijos ir laivyno ginklavimo medžiaga. Taip esą daroma pagal strateginį planą, kad Vakarų demokratijos eventualaus užpuolimo atveju pirmiausia turėtų savo kraštus ginti.

Perleistas metais ginklų pagalba būvė duota 1,314,000,000 dolerių. Naujiems metams turėtų būti duota 1,000,000,000 dolerių. Be Europos pakto kraštų, ginklų pagalba taip pat būsiąti teikiama Graiki-

jai, Turkijai, Iranui, Korėjai ir Filipinams, o taip pat ir tautinei Kinijai.

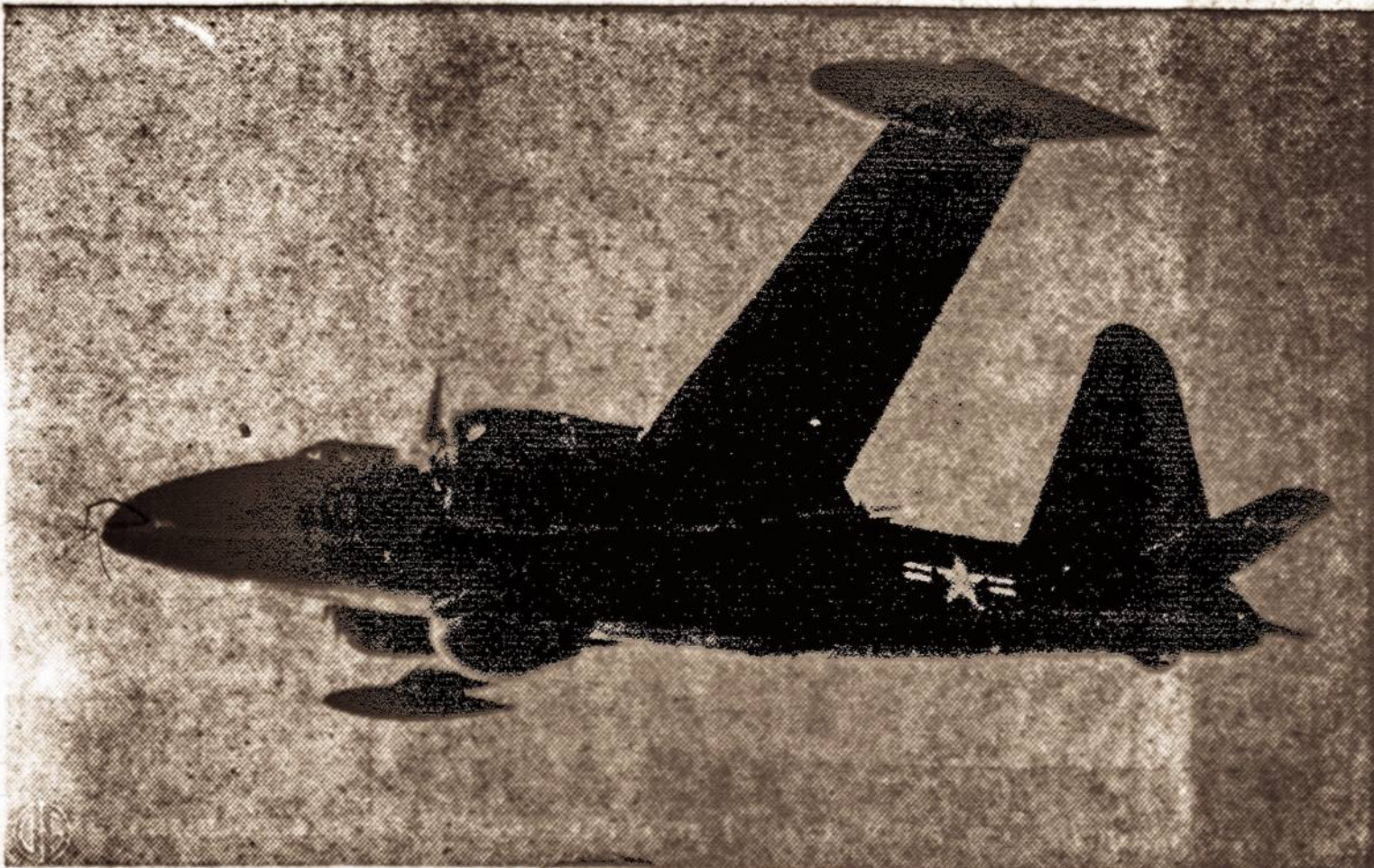
Ateinančios savaitės gale JAV pradės didįjį ginklų tiekimą Europai. Tuo laiku atplauks prancūzų lėktuvnešis, kuris paims laivyno lėktuvus ir bombonešius. Ilgokai užtrukęs planas Atlanto pakto valstybes stiprinti prieš galimą Sovietų Sąjungos užpuolimą dabar pradamas vykdyti.

Iš vyriausybės sluoksnių pranešama, kad šiuokart prancūzams iš laivyno stekliu duodama 50 Corsair naikintojų ir Heilditer bombonešis.

Amerikiečių lėktuvnešius bus pergabenti greitesnio tipo lėktuvai. Šiais transportais bus žymiai sustiprinta Prancūzijos aviacija.

Lėktuvai, kurie paskutiniam kare sėkmingai buvo panaudoti prieš japonus, bus pakrauti į Prancūzijos transportinį laivą „Dixmude“. Šis laivinas pastatytas amerikiečių ir perleistas prancūzams. Krašto apsaugos ir užsienio reikalų ministerijos valdininkai norėjo nusilepti „Dixmude“ atvykimo žinią, nes komunistai gali suagtuoti Prancūzijos uosto darbininkus, kad jie neiškrautų ginklų.

Amerikiečių ginklai keliauja į Europą ir pagal ginklų pagalbą planą bus padalyti Prancūzijai, Anglijai, Belgijai, Italijai, Olandijai, Luxemburgui, Danijai ir Norvegijai. Prancūzijai jų skiriama daugiausia. Jos ginklų siuntos mažins viršum visos Europos esančią grėsmę.

JAV Laivyno naujasis lėktuvas Lockheed F4-V, kuris yra paruoštas kovai prieš povandeninius laivus. Lėktuvas radaro pagalba gali surasti povandeninį laivą, bet kokio gilumoje ir tuoju jį sunaikinti.

Majoras Szymkewich (kairė) ir kapitonas Brooks (dešinė) JAV Armijos karininkai, kurie dalyvauja bendrose JAV — Kanados manevruose Yukono teritorijoje. Kapitonas Brooks netrukus rogušis vykti šilgal kontinento iš Alaskos į Maine. Iš savo kelionės jis, be abejo, galės duoti naudingų patarimų, kaip „manevruoti“ tolimoje šiaurėje.

KOVA UŽ ŠIAURĖS IR PIETŲ AŠIGALIUS

Šiaurės ir Pietų ašigaliai, Arktis ir Antarktis, yra paslaptingiausios, mažiausiai tirtos ir toliausiai viena nuo kitos nutolusios žemės sritys.

Šiaurės ir Pietų ašigaliai jau senokai susidomėta. Tačiau ankščiau jais domėjasi vienokių, o dabar kitokių atžvilgiu. Dar prieš kelias dešimtis metų jais domėjosi tyrinėtojai ir drąsūs keliautojai (Nansenas, Peary, Amundsenas, Scottas ir kt.). Jų tikslas buvo tuos kraštus iširti.

Vyriausybės, kurios jų ekspedicijas finansavo, daugiausia siekė ekspansinių tikslų: naujai surastus žemes tapdavo jų kolonialinėmis sritimis. Kartais tos tyrinėtojų bei naujų žemių atradėjų kelionės įgydavo tautinių lenkynių pobūdį, kuri tauta pirmiausia šiaurės ir Pietų ašigaliuose išskels savo vėlavą. Šias lenkynes šiaurės ašigalyje 1909 m. laimėjo amerikiečiai. Po trejų metų Pietų ašigalyje jas laimėjo norvegai. Beveik tuo pačiu metu Pietų ašigalį pasiekė ir anglų ekspedicija.

Šių kelionių praktiška reikmė tuo tarpu dar buvo nedidelė. Jos šiek tiek praturtino meteorologijos, geologijos, geografijos ir kitų gamtos mokslų žinias. Ūkiškai eksploatuoti atrastas naujas žemes dar kaip ir nepradėta. Tik abiejų poliarnių zonų pačiuose pakraščiuose (Grenlandijoje, Spicbergenose, Aliaskoje) jaučiamas šios žemės ūkinis gyvumas. Spicbergenose pradėta anglis kasti, Aliaska pradėdama apgyvendinti.

Arktika žmonijos gyvenime didžiausią reikšmę tik dabar

įgyja, ir ši jos reikšmė giūdi ne joc žemės turuose, bet jos strategijoje.

Jeigu šiaurės ašigalį įsivaizduosime ledu padengta kepuraitė, kuri uždengta ant žemės kamuolio, tai žemiau tos kepuraitės ratu aplink slenka visi svarbiausi ir reikšmingiausi pasaulio kraštai: Vakarų ir šiaurės Europa, Sovietų Sąjunga, Kanada ir Jungtinės Amerikos Valstybės.

Iš tobulėjus lėktuvų susisiekimui, trumpiausi susisiekimo ruožai iš Chicago į Maskvą, iš San Francisco į Londoną, iš Vladivostoko į New Yorką, eina tiesiog per šiaurės ašigalį. Aliaska ir Grenlandija šiandien yra pasaulinės strategijos neritų centrai ir žemės ūkio atramos punktai tokios pat karinės ir politinės reikšmės, kaip praetame šimtmečiuje Gibraltaras ir Suezas.

Prieš dvidešimt metų pirmą kartą be nutipimo buvo perkristas šiaurės ašigalis sportiniu lėktuvu iš Sibiro į Kanadą. Kas tuomet dar buvo sportinis drąsus žygis, dabar jau kasdieniškas paprastas dalykas: tarpkontinentinis kelionė per šiaurės ašigalį, ta turės labai svarbų strateginį punktą, iš kurio ji nesiduos lengvai išstumiama.

Jau antrame pasauliniame kare kai kurios arktinės sritys buvo paverstos aviacijos ir laivyno aramos punktais, meteorologinėmis ir radaro stotimis, tarnaujanciomis sąjungininkų susisiekimo linijom tarp šiaurės Amerikos ir Europos. Ir jos suvaidino nepaprastai didelį vaidmenį. Dar ir dabar esama kai kurių amerikiečių atramos punktu Grenlandijoje.

Senatorius Vandenbergo rimtas žodžius, kad be Grenlandijos Atlanto paktas yra bevertis, visi jo dalyviai jautriai priėmė. Islandija ir Danija, kuriai priklauso Grenlandija, abi pasirašė Atlanto pakta ir tuo būdu vėl yra pasiryžusios savo teritorijas perleisti bendros gyvimo sistemos tarnybai.

SILPNOJI VIETA

Tuo būdu Vakarų pasaulis būsimajame kare turi kai kurių svarbių strateginių pirmenybių ginti savo gyvybiniams reikalams, o be to, ir priemonių pasauliui sulaukyti nuo baisaus naikinančio karo. Tačiau su Grenlandijos ir Islandijos saugumu dar nepadarėta viena, kas padarytina. „Arktinėme kare“ didysis pavojus ne iš Atlanto pusės, kur saugumas laidnotas atramos punktu Grenlandijoje ir Islandijoje, bet iš Atlanto pakta susijungusių Vakarų valstybių jautrioji vieta JAV šiaurinė pakrantė, t. y. daugybės salų ir pusiasalių išraižyta Kanados ir Aliaskos šiaurinė pakrantė. Kaip šią labai ilgą pakrantę apsaugoti ir reikalui esant ginklu ginti? (Nukeita 19 psl.)

AMERIKOS IR PASAULIO ĮVYKIAI

— Viena vandenilio bomba gali sunaikinti visą Angliją, pareiškė D. Britanijos generolas Sir Frederick Pile, kuris karo metu vadovavo gynybai prieš naktų V bombas. Jo manymu, Anglija atalkytų bent dešimt paprastų atominių bombų.

— Visoje Amerikoje didelį susidomėjimą sukėlė dr. Sander, kuris įvykdė savo pacientei „pasigalėjimo mirtį“. Šiuo metu yra teismamas. Dar nežinia, koks bus to teismo sprendimas, nes byla ketina užtrukti porą savaičių.

— Neišaiškintomis aplinkybėmis pakeliui iš Vienos į Parizį nuvydęs JAV karo atache Bukarešte, neseniai Vengrijoj surištojo amerikiečio Vogeler draugas, kapitonas Eugene Karp. Jo laivas rastos netoli Salzburgo. Vedama plati kvota.

— Bulgarijose vyksta didelis politinis nepatikimų žmonių sutinėjimas. Komunistinė valdžia nori nusikratyti visais įtariamais asmenimis.

— JAV valstybės departamentas, ryšium su diplomatiniais santykiais su Bulgarija nu-

traukimu, uždraudė JAV piliečiams vykti į Bulgariją. Visi ligi šiol išduoti galiojančieji pasai anuliuoti.

— JAV kariuomenės lakūnai, kurie dalyvavo Berlyno aprūpinimo oro keliu buvusios blokados metu, dabar dalyvauja pratimuose, vykdomuose įvairiuose Vokietijos miestuose.

— Nobello taikos premijai gauti kandidatų tarpe yra: Truman, Churchill, Pandit Nehru, dr. H. Evatt, George C. Marshall, dr. Ralph Bunche, Graikijos karalius Povilas I.

— D. Britanijos karalius darbiųjų partijos atstovui Jack Lawson, kuris savo metu yra buvęs angliakasyje, suteikė barono titulą.

— Sen. McCarran ir toliau senatė tvirtina, kad DP Komisija į JAV įsileido daug sovietų agentų, reikalaujamas pakeisti JAV 1948 m. DP bilijū kritikuoamas senato komisijos priimtąjį naujojo biliaus projektą.

— Izraelio vyriausybė prašė JAV ir D. Britaniją ginklu savo armijai ir aviacijai sustiprinti.

— Singapore britams pavyko sumidi Indonezijos sukliedij vadą Westerling, kuris čia atvyko parūpinti ginklų savo kariuomenei. Indonezijos vyriausybė pareikalavo britus jį išduoti jai.

— Neseniai paaiškėjo, kad Bulgarijos ministeris pirm. G. Dimitrov pernai Maskvoje buvo likviduotas, bet nemiręs savo mirtimi, kaip sovietų buvo skelbiama.

— JAV aviacijos vadovybė rengia naujų strateginių bombonešų statybos projektą.

— Sovietų Sąjungoje įkurta atskira jūros ministerija, kuri nepriklausios gynybos ministerijai. Naujosios ministerijos viršininku paskirtas buvęs sovietų laivyno vyr. vado pavaduotojas admiralas I. S. Yumašev.

— Vokiečių organizacijų žinioms, Vokietijoje karo metu nuo bombų žuvo 750,000 gyventojų.

— JAV įsaldė Rumunijos, Vengrijos ir Bulgarijos piliečių pinigus, esančius Amerikoje. Apskaidijojama, kad šiuo nutarimu paliešta nemažas skaičius milijonų dolerių.

Amerikos Lietuviu Savaitė

DETROITO LIETUVIU DIENOS
Rašo Marija Sims

VASARIO 16 MINEJIMAS

Minėjimą rengė Detroito Organizacijų Centras, į kurį įeina visų srovių atstovai. Nepriklausomybės minėjimo išvakarėse, vasario 18 d., 5v. Antano bažnyčioje buvo gedulingos pamaldos už žuvusius lietuvius. Pamokslą pasakė buvęs tremtinys kun. dr. Aleksis. Vasario 19 d. tą patį progą irgi buvo iškilmingos pamaldos. Kun. Boreišis pasakė atitinkamą pamokslą.

Vasario 19 d. įvyko pats minėjimas ukrainiečių salėje. Dalyvavo per tūkstantį žmonių.

Kalbas pasakė net du akademiškai University of Detroit: prof. dr. B. F. Landuyt ir universiteto prezidentas prof. dr. kun. Celestin J. Steiner. Juos pakvietė tame universitete dirbąs dr. P. Padalskis.

Iš Lietuvos kalbėjo buv. Žemės ūkio Akademijos lektorius ir dabar gyvenąs Čikagoje prof. Balys Vitkus.

Naujai susidariusių buvusių tremtinių skaučių mergaičių grupė įnešė vėlavas. Sugledota Amerikos ir Lietuvos himnai. Perskaityta Michigan gubernatoriaus proklamacija, priimta rezoliucija.

Meninę programą dalį atliko komp. Br. Budiūno Radijo Klubo choras ir skaučių tautinių šokių grupė. Savo el-lėraštinis, parąšytas Vasario 16 progą, deklamavo Kastytis Ghauda.

Po programos buvo šokiai ir bufetas.

MAZAI AUKŲ

Kaip kitais metais Detroitas būdavo praneša aukomis net didesnius miestus, taip šiems jis atsilieka nuo kitų. Kas kalta? Vieni teisingai, kad streikai ir nedarbas, kiti, kad aukos buvo netvarkingai renkamos. Ir vienas ir kitas kaltas ir dar kai kas. Aukos buvo renkamos per pertrauką, tarp kalbų ir meninės dalies. Jas pradėdavo viena vietinė veikėja, kuri tikrai negalėjo su žmoniškais susikalbėti. Ir kur susikalbėdavo, žmonės, išsėdėję apie tris valandas, norėjo pakilti ir palisėti. Tat tesurinkta tik per 600 dol.

KUR ASARELĖS?

Daugelis atsimenama, kad per tokius minėjimus žmonės braukydavo ašaras. Šiems jų nesimatė. Kas atsitiko, negi jos jau išdžiūvo. Rodos, kad niekam niekas nedarė jokio spūdižo. Tur būt, trūko jautresnio žodžio apie Lietuvą. Dabar jau labiau tokios žinios reikalingos, kada ten tėvynėje dar vis mirėsi slautėja, kada partizanai kaujasi, kada mūsų broliai iš namų išvaryti. Bet ši kartą mūsų širdžių žilokas negraudino tokiomis žiniomis. O gal, kad žmonės išsiverkė, gal neliko ašarų, gal neliko jausmų, gal?..

LIETUVAITĖ SOKA SU GUBERNATORIUMU

Vasario 11 d. įvykusioje Tarptautinio Instituto baltuje, kuriame programą atliko įvairių tautų meno mėgėjai, dalyvavo ir lietuvių šokėjų grupė. Visiems labai patiko „Malūnas“. Kada mūsų lietuvių, Aldona Urbaničiūtė su kitais, tautiškai pasipuošusiais ir programoje dalyvavusiais, nuėjo prie gubernatoriaus Williams paprašyti autografo, jis ją pakviė šokti.

NETVARKINGAI VEDAMOS GARANTIJOS

Prieš kiek laiko visuose lietuvių laikraščiuose pasipylė darbo buto garantijų prašančių adresai. Pasiskaitę, ypač buvę tremtiniai, rinkosi pavardes ir sudarė garantijas. Bet štai, kas iš to išėjo. Vienas buvęs tremtinys man pasakoją, kad jis tokią garantiją sudarė ir pranešęs garantijos pranešiamam, kad tokią garantiją pasijusta i Washingtoną.

reš ir pranešęs garantijos pranešiamam, kad tokią garantiją pasijusta i Washingtoną.

Jis gavo to asmens pranešimą, kad jis vieną garantiją jau gavęs, o po kiek laiko atrašė, kad gavo dar tris. Reikia, vienas gavo 5 garantijas, o tuo tarpu, gal yra tokių, kad nei vienos negavo. Ir li-gi šios šeimos tos penkios garantijos nebus išaiškintos, kol jis neprašys pro imigracijos pareigūnus, kitiems keturiems yra užkirstas kelias emigruoti.

Ar negalima būtų tuos sąrašus paskirstyti po miestus, nurodant, kiek kuris miestas prašomas išpildyti garantijų. Adresus geriausia būtų persiųsti vietiniams BALF'o skyriams ar kitoms organizacijoms.

IKURTUVĖS PAS TREMTINIUS

Nors buv. tremtiniams ir sunki pradžia, bet, palyginus su senais laikais, jie čia labai greitai įsikuria. Mūsų mieste apie dešimt buvusių tremtinių šeimų jau įsigijo nuosavus namus. Vieni jų perka geresnius, kiti prastesnius, bet visi skuba į savą kampelį. Pirkti paskatino būtų trūkumas. Žmonės, kelerius metus išvarę po svetimus kraštus, be namų, be pastovaus gyvenimo, ligis ramaus gyvenimo.

Ir štai, viena tokia šeima, kuriai buvome sudarę atvykimo garantijas, pakviečia i ikurtuves. Džiaugdamiesi vykstante ne tiek tu ikurtuvių sudominti, kiek norėdami pamatyti, kaip dabar tie naujieji bičiuliai kuriasi. Nuvykę dar labiau nudžiugome, šeiminiukai ėmus pasakoti, koki prastą namelį nupirkę tiesiog apžiūzė, bet per porą mėnesių, kitiems padedant, ji pertvarkė ir įsitaisę gana patogų, švarų ir gražutėlį namelį. Vaisingumas irgi buvo tikrai lietuviškasis, kurį jau mes čia iš seniau gyvenantieji, pamiršome.

Mums gerokai įsivaikinus, šeiminiukės brolis įdomiai paklausė: „Na, ponai, ar graudinatės, kad šiuos latrus atkviėtėte? Kur gi graudinsies, ligi šiol dar tik džiaugiuosi.“

Tremtiniai paminėjo Vasario 16 sukaktį

BROCKTON, MASS. Pirmą kartą vietos tremtiniai pasirodė per radiją vasario 16 d. Kadangi tą pačią dieną Brockton Enterprise įėjo ligą aprašymą apie tremtinių ruošiamą nepriklausomybės sukakties paminėjimą i Amerikos lietuvių kovą už atstatymą Lietuvos, tai programos klausėsi visa mūsų kolonija, ne tik senesnėji emigrantai, bet ir čia gimę, augę, kaip ir aš pati.

Angliškai gerai kalbėjo adv. Kavaišauskas, kuris trumpai apibūdino vasario 16 šventės reikšmės. Po to, iš pačių tremtinių kalbėjo Tremtinių Draugijos pirmininkas teis. Petras Vištinis. Mes brocktoniečiai iki šiol dar buvome negirdėję tokios gražios kalbos. Jis turi didelę iškalbingumo dovaną. Kalba giliai paveikė klausytojus. Programa užbaigta lietuviškais dainomis, kurias sudainavo tremtinių choras, vedamas Strazdo.

Amelia Burė

SIMAS GURINSKAS
Restoranas ir Baras
210 E. Eutow St.
Baltimore, Md.
Tel. Plaza 6313

Garden Hotel Cafe
A. ZINZELETA, Sav.
Gerai gėrimai ir užkandžiai
svartūs kambariai
612 E. Lombard St.
BALTIMORE 2, Md.
LEXington 8229

WATERBURY LIETUVIAI SUSELPĖ TREMTINIUS

WATERBURY, CONN. Lietuvių Salpos Klubas vasario 16 d. Kudirkos Klube surengė Nepriklausomybės minėjimą, kuriame dalyvavo apie 70 žmonių, daugiau kaip pusė naujakuriai.

Šios šventės progą Salpos Klubas, ponios Colney iniciatyva, suorganizavo 64 spūtinus lietuviams tremtiniams Vokietijoje. Ten pat minėjime buvo surinkta apie 80 dol. aukų persuntimo išlaidoms padengti.

Minėjimo iškilmės vadavo dr. M. J. Colney. Kalbėjo prof. Vaclovas Biržiška, dr. B. Dirmeikis, R. Pakalnis, dr. P. Vileišis ir kt. Meninę programą atliko solistas Julius Mačiulis.

Bielskiai pagerbė universiteto rektorių

LOS ANGELES, CAL. Lietuvos Konsulas dr. J. J. Bielskis ir ponis savo rezidencijoje, 1001 Hiltis Ave., surengė išleistuves, pagerbdami savo bičiulius dr. ir Mrs. Gordon S. Watkins, išvykstančius iš Los Angeles.

Dr. Watkins, buvęs ekonomijos profesorius, persikelia i Riverstide, Cal, kur jis bus University of California rektorius.

Išleistuvėse dalyvavo žymių Los Angeles gyventojų, diplomatų, taip pat buvo nemažai lietuvių, jų tarpe ir naujakurių, kurie buvo supažindinti su visais svečiais. Išleistuvių pobūvis kartu su Bielskių ir Watkins nuotrauka buvo plačiai pamnėtas Los Angeles spaudoje.

Vasario 14 d. Bielskių dukte Mrs. David Lowell Hagman, gyvenanti Westwood Hills apylinkėje, sulaukė sūnaus. Jis yra antras Bielskių anikas.

KALBĖJO ADV. E. ARMANAVIČIENĖ IR REDAKTORIUS J. TYSLIAVA

BALTIMORE, MD. Vasario 26 d. Lietuvių Svetainės salėje įvyko kalbų vakaras, surengtas Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos 8 skyriaus. Šį vakarą atidarė J. Velžis, pakviestas adv. N. Rastenį jam pirmininkauti. Po trumpo žodžio, adv. N. Rastenis pakvietė pirmąją pasakyti kalbą dr. E. Armanavičienė.

Savo kalboje ji pabrėžė, kad nelaimė ištikus mūsų Lietuvai, pirmieji pagalbos ranką ištiesė broliai amerikiečiai, ir šito lietuvių niekad nepamirš. Nupasakojusi priežastis, priverčiusias palikti gimtąją šalį ir išblaškyti didėliai daliai inteligentijos po visą pasaulį, ji pareiškė, kad didėle viltimi ir tikėjimu lietuvių tremtiniai laukia tos valandos, kada galės sugrįžti. Ir ta valanda jau ne už kalnų.

Adv. N. Rastenis, pristatydamas kalbėtoją Juozą Tysliavą, nurodė, kad tai yra, gal būt, vienas žymiausių pasaulio lietuvių kalbėtojų.

Ir tikrai, su adv. N. Rastenio pastaba reikia sutikti. Juozas Tysliava nėra eilinis kalbėtojas, kuris tais pačiais žodžiais moka operuoti ir daug

C. WILLIAM KACHAUSKAS
Laidotuvių Direktorius
637 Washington Boulevard
Baltimore, Md.
Telefonai:
LEXington 5714
MULberry 8617

Juozapaitis Cafe
Restoranas ir Baras
18 S. Fremont St.
Baltimore, Md.

WALTER'S CAFE
W. Medveckas, Sav.
Degtinė, alus ir vynas
1124 W. Pratt St.
Baltimore, Md.

Waterbury lietuviai, paminėdami Vasario 16, nepamiršo ir savo tautiečių Vokietijoje. Grupė lietuvių, kurių tarpe matome ir Mrs. A. Colney, adresuoja siuntinius, kurie netrukus bus pasiųsti Europoje esantiems tremtiniams.

LIETUVIAI 16 TAUTYBIŲ KONCERTE

BALTIMORE, MD. Vasario 21 d. vakare įvairių tautybių komitetas Baltimorėje Politechnikos salėje, S. Guilford St., buvo suruošęs viešą koncertą, kuriame buvo pakviesti dalyvauti ir vietos lietuviai.

Lietuvius atstovavo du chorai: vyrų ir mišrus. Abu chorai dirigavo muz. Br. Jonušas. Visi chorų dalyviai — buvusieji tremtiniai, neseniai atvykę Amerikon. Šie chorai pasirodė viešumai jau antrą kartą. Pirmą kartą buvo pasirodė, minint Nepriklausomybės šventės sukaktį Baltimorėje vasario 19 d. Tautinių šokių grupė pašoko Šustą ir Kalvelį.

Dainininkės ir šokėjos buvo pasipuošusios tautiniais drabužiais, kurie puikiai derinosi prie daugybės vėlavų, iš-

kalbėti, bet nieko nepasakyti. Juozas Tysliavas iškalbinguma, įėjus uždėmęs ant svarstyklų ir lygintum, kas nusvers ar jo iškalbingumas ar minčių gilumas, tai sunku būtų sulaukti kurios nors pusės persvaros. Jame jungiasi puiki kalbėtojo išvaizda, elegantiška gestikuliacija, minčių įvairumas ir pritaikymas kalbamai temai, graži lietuviška kalba ir jos tembras.

J. Tysliava, perbėgdamas savo aštriu protu ir lakia vaizduote per visus istorijos bėgyje pasaulyje žinomus diktatorius, pabrėžė, kad nei vienas pasaulyje garbiausių istorikų nežino, kur palaidoti garstieji, istorijoj minimi, pabaisos, kaip Atila, Džingischanas ir Hitleris, taip atėis ir ta valanda dar pasaulyje tebesančiam gyvam Eurazijos despotui Stalinui.

A. Cesonis

VALONES CAFE
BAR
MARY VALONES, sav.
5300 TACONY STREET,
Philadelphia, Pa.

BILL and AL'S CAFE
A. Rinkus ir V. Vinckas
1520 Cumberland Street
Philadelphia, Pa.

GEO. S. REINS
BAR
1625 S. 2nd STREET,
Philadelphia, Pa.
Tel. FU 9-0692

WINIFRED'S
MOTERISKŲ DRABUŽIŲ
KRAUTUVĖ
W. Jankauskienė, sav.
3409 Walnut St., Phila. Pa.
EVergreen 2-3961

Būta ir tokių kalbų Vasario 16 progą

KEARNY, N. J. Klebonas kun. J. Vaicekausko kalba, pasakyta vasario 16 d. LPC salėje, 134 Schuler Ave., Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo minėjimo progą: „Man jau tie minėjimai nusibodo. Bajonėje gyvendamas, keturis kartus suruošiau minėjimą. Daug dirbau, kalbėjau. Nenoriu pūsti mullo burbulų. Aš galiu tik pasakyti, kad buvo Lietuvoje toks Smetona, bet kad ten buvo laisvė, aš to nepasakysiu, — nes bažnyčiose žandarai stovėjo su lazdomis, o ne su maldaknygėmis rankose. Nors ir Amerikoje ateina policininkai bažnyčion, bet be lazdu. Nors Lietuvą giria ir DP spiriasi kaip ožiai ant ledo. Jie giriasi ir sako, kad ten buvo gerai ir daug kas padaryta, bet ten nieko gero nebuvo, visi žydai valdė. Sleževičius privežė žydų didžiausiomis barzdomis.“

Iš Rusijos i Lietuvą ėjo maišais, glėbiais spauda. Jokios nebuvo cenzūros. Aš Lietuvoje buvau 1925 m. ir mačiau, kas ten darosi. Žydai sėdėjo ne tik istaigose, bet ir autobusų kasoje. Viena žydė kasininkė, pamačiusi mane amerikoną kuniga, labai nusigando — pradėjo langeli atidarinti ir uždarinti. Aš galvojau: ar tu čia patrakai? Besidairydamas pamačiau ant langelio rusiškai parašytą: „Būk neistiekimas savo žmonai.“

Taip aš ir nenoriu dėl tos Lietuvos mullo burbulų pūsti. Niekas nebus be karo, nes komunizmas — didelis bolševizmas — pavergė milijonus žmonių, kurie vargsta ir skursta. Bolševikai su niekuo nesiskaito. Ir Amerikos valdžia, nei Trumanas, nei kiti nesiskaito, ką Rooseveltas padarė, kad ir dąpų tuos DP veža gyvuliuose laivuose. Todėl rusko kacakpo be karo niekas nesutvarkys. Ko jūs (kreipdamasis i DP) nepasakote Amerikos lietuvių jaunimui, kaip iš tikrųjų buvo. Žinoma, aš norėčiau, kad mano tėvynė Lietuva būtų laisva, bet vis tiek be karo nebus laisva. Žinoma, jūs, vyčiai, dirbkite.“

Tegul skaitytojai patys padarę išvadą, kam šia kalba buvo daugiau patarnauta. Kada svetimieji Lietuvą šmeizta, ne taip skaudu, nes žinai jų tikslus, bet dabar savas... Pastarasis kunigas pamokslą metu bažnyčioje ne kartą yra jau iškoneveikęs Lietuvą ir išvietintuosius — DP.“

V. K. Labušis

NEBEUŽTVENKSI UPĖS BĖGIMO!

Harrisono klebonas kun. Vaicekauskas Kearny, N. J. (Harrisonas ten pat) Vasario 16 Dienos minėjime savo kalboje užkludė DP — tremtinus lietuvius, esą: „jie spardosi: išspardys Lietuvai laisvę!“ Kilo didžiausias salėje plojimas, o buvo susirinkę, galima sakyti, vien senieji amerikona lietuviai. O dėl DP, — tai tie žmonės neušimena ir organizuotai ketina savo gražiuosius tikslus įgyvendinti. J. N.

CASINO GARDEN RESTORANAS
William ir Mary Lang, Sav.
Amerikoniski ir lietuviski valgiai.
Salė pramogoms ir parkas vasarai
Sokiai penktadieniais ir šeštadieniais, grojant pirmos rūšies orkestrui.
128 North St.
Waterbury, Conn.
Tel.: 4-9920.

DR. M. J. COLNEY
148 Grand Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-4747
PRIEMIMO VALANDOS:
nuo 10 val. rvtė iki 8 val. vak.

UNION BRONZE FOUNDRY
High Grade Bronze Castings
STANLEY SKIKAS
SAVININKAS
(Pėda nuo Union Avenue)
BRIDGEPORT, CONNECTICUT
Tel.: 3-4696 Namų tel.: 4-6611

WHITE HALL HOTEL
PETER CESNULIS, savininkas
2 barai, restoranas, salės parengimams
NEW TOWN, PA. Tel. 9981

MONUMENTS & CEMETARY MEMORIALS
E. J. WITALIS
MacDADE BLVD. CEDAR AVENUE
Rear entrance Holy Cross Cemetery
DARBY, PA.
Phone Darby 2467

FRANK T. ROHM
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Liūdesio valandą sąžiningai patarnauja.
434 STRATFORD AVE., BRIDGEPORT, CONN.
Tel.: 4-8498

NEW BRITAIN, CONN.
Quality Market
VICTOR ABECUNAS, Sav.
356 Park Street
Hartford Ave. Restaurant
ANDRIUS SVIRINAS, Sav.
36 Hartford Avenue
A. P. KARLONAS
Laidotuvių Direktorius
280 Chestnut Street
Tel.: 9-1181
Paul's Restaurant
Paul Viskauskas, Sav.
pirmos rūšies maistas
Ivairiausi gėrimai,
31 Spring Street
JOHN B. VARKEL
PACKAGE STORE
Degtinė, vynas ir alus
411 Stanley Street
Tel.: 9-8288

VASARIO 16 WASHINGTONĖ

Iš pat ryto ant Lietuvos Pasuntinybės rūmų plevėsavo didžiulė trispalvė vėliava. Broliškos tautos atstovas min. Feldmans mūsų šventę pagerbė, išskeldamas Latvijos vėliavą ir asmeniškai atsilankydamas Lietuvos Pasuntinybėje. Tą pat padarė ir Estijos atstovas Kalv, kuris tuo tikslu atvyko iš New Yorko.

Svečių garbei pasuntinybėje buvo suruošti puspriečiai. Vakarop įvyko priėmimas Amerikos Lietuvių Draugijos parlams ir Washingtonė ar jo apylinkėse apsigyvenusiems tremtiniams.

Valstybės departamentas tralicinū įpratimū pasveikino Lietuvos Ministrą. Taip pat veikino diplomatinio korpo lekanas ir kitų diplomatinių misijų šefai. Pasuntinybė buvo beveik užversta gėlėmis, urias pristuntė įvairūs Lietuvos bičulai. Tą dieną pasuntinybėje buvo atskleistās dižiulis Kalpoko pieštas pakeislas, valduojās Lietuvos epriklausomybės paskelbimo tomentā Vilniuje, kada Dr. onas Basanavičius visos Lietuvos vardu paskelbė Lietuvos

nepriklausomybės aktā.

Tą dieną gauta daug sveikinimo telegramū, kuriū tarpe ir radiograma General W. M. Black laivu į JAV atvykstančių lietuviū tremtiniū. Jie sveikina min. P. Zadeikį ir visus Amerikos lietuvius, dėkodami JAV valdžiai ir tautai už pagalbā.

Tą pačią dieną Amerikos sostinėje, Kongreso Rūmuose, iš tribūnos kalbėjo senatoriai ir kongresmonai. Ypatingai įspūdingos kalbos buvo senatorių Herbert Lehman, buv. New Yorko gubernatoriaus, Robert Taft, Myers Pennsylvania, Scott Lucas, Illinois.

Pačiame Washingtonė Lietuviū Draugija vasario 19. d. suorganizavo iškilmingas pamaldas, kuriū metu klebonas kun. Gedra' pasakė atitinkamą pamokslā. Pamaldose dalyvavo Lietuvos ministras P. Zadeikis, Latvijos ministras su žmona ir Washingtonė Lietuviū Draugijos nariai, kurie po pamaldū Lafayette viešbutyje dalyvavo pačiame minėjime, kur buvo pasakyta kalbū ir atlikta meninė programa.

DVIDESIMT METŲ AMERIKOJE

Siemet sausio 6 d. savo draugū būryje "Vienybės" skaityjas Jonas M. Svedas kukli paminėjo savo 20 metų gyvenimą Amerikoje. Dabar, kai Amerikos krantus pasiekė asens, čia gyvena tik pirmas ir sunkias išsikūrimo dienas, yra įdomu pažvelgti į gyvenimą tų žmoniū, kurie šiuo krašte jau mimi tokias neįžanas sukaktis.

Jonoma, Jonas M. Svedas, Amerikon atvyko kitokiomis sągomis, negu dabartiniai imtūniai ar net anuo metu arykstantieji paprastai emigrantai. Jis yra JAV pilietis. J tēvai Jonas ir Agota Svedai Philadelphia atvyko 110 m. Pabuvę čia, susirgus ūtinal ir gydytojams patarint sugrįžti į Europā. 1910 m Svedai grįžo į Lietuvā ir apgyveno Tauragės apskr.

Jonas M. Svedas

Lietuvoje Jonas M. Svedas, bėgęs vidurini mokslā, ilgai nprasilio. 1930 m. sausio 6 d. "George Washington" laivas įlaivežė į New Yorkā. Turėdamas giminių Philadelphia (jo tėvams čia gyvenant, jū buvo atvykę du tėvo pusbroliai: Vincas ir Juozas Svedai ir motinos pusseserė Ona Švaitienė), tą pačią dieną jis išvyko pas savo dėdę. Jau pirmą vakarā čia teko pergyventi pirmā "krikštā". Po vakarienės dėdė susilabė su dėdiene, daužydamiės iškūstėm alvas. Jie tarp savęs kalbė-

si angliškai, bet atvykėlis aiškiai suprato, kad tai eina kova dėl jo. Mat, dėdienė labai buvo jo atvykimu nepatenkinta.

Pirmasis darbas betgi buvo pas dėdę. Čia Jonas M. Svedas dirbo jo mėsinėje už 2 dol. per savaitę, gaudamas pergulėti kampā ir maistā. Po metų jis jau dirbo pas kitā mėsininkā, gaudamas 20 dol. į savaitę, vėliau 5 metus buvo įvairiū Amerikos didžiū kompaniū mėsinėje, kur susidomėjo politika, dirbdamas su respublikininkais. Už šios partijos kandidatus Svedas balsavo tik ką Amerikon atvykęs, ir dabar yra tų pačių isitikinimū. Šiuo metu Svedas dirba Philadelphia City Hall (nuo 1943 m.), būdamas vienas tų negausiū lietuviū, kurie dirba šioje įstaigoje.

Vietos lietuviū visuomeninėje veikloje dalyvaudamas, pernai J. M. Svedas itin talkininkavo BALF'o metinio selimo parengime, dirbdamas visoje eilėje komisijū. O dabar jis daug dirba tremtiniams, padėdamas jiems susirasti darbo. Taip pat jau yra išrašęs tremtiniams visā eilę darbo ir buto garantijū ir laukia jų iš Vokietijos atvykstant. Jo garantija Philadelphia yra atvykusi jo gimimaitė Liet. operos solistė Juzė Augaitytė ir jos motina. Taip pat jis globoja ir neseniai atvykusią Juzė Augaitytės seserį Kazė Pliuškonienę su dviem sūnumis — Sauliumi ir Kęstučiu, kuriū tėvelis 1941 m. sovietū išvežtas į Sibirā. Iš Vokietijos — britū zonos atvykstant jis laukia pulk. P. Kutkos su šeima ir kt. Jau turi ir jiems parūpintus butus.

Šiuo metu Jonas M. Svedas talkininkauja "Vienybėi", jai ruošiant koncertā, kuris įvyksta kovo 18 d. Philadelphiaje, Pašalpinio Klubo salėje.

TRAUN'S CAFE
N. E. cor. 16th Street
and Spring Garden
Tel. LO 7-8662, LO 7-4967
Pes. Cheltenham 2562
Philadelphia, Pa.

SILVER LAKE PACKING CO.
J. C. Kveragas, Sav.
Viena iš didžiausių skerdykliū
ir mėsos paskirstymo įmoniū
137 FRANKLIN AVENUE
SCRANTON, PA.
Tel.: 4-6185 - 6186

SHEPHERD DISTRIBUTING CO.
Distributors for
DOMESTIC and IMPORTED BEERS
Wholesale and Retail
JOSEPH V. PLAKIS
2315 N. 28th St., Philadelphia, Pa.
Tel.: Sagamore 2-2013

Vienybės koncertas Philadelphijoje

šeštadienį, kovo - March 18 d., 7 val. vakare

PROGRAMOJE DALYVAUJA

Operos solistė Juzė Augaitytė

Aktorius Henrikas Kačinskas

Operos solistas Ipolitas Nauragis

Pianistas Aleksas Mrozinskas

KONCERTAS ĮVYKSTA

LIETUVIŲ PAŠALPINIO KLUBO SALEJE

928-936 EAST MOYAMENSING AVENUE,

PHILADELPHIA, PA.

GRUSH HOTEL AND BAR

ADAM GRUSH, SAV.
Kampas BROAD ir RACE STREETS
(prie Broad Street Stoties)
Tel. Rittenhouse 6-6530

GUS TUNAITIS

— RESTORANAS —
3701 Old York Road

MALONI LIETUVIŠKA UZEIGA

ANTHONY BALCHUNAS, SAV.
113 SOUTH 34th STREET
Arti Pennsylvania's Universiteto

PETER DAVIDONIS

VYNAI — LIKERIAI — ALUS
2327 Brown Street Philadelphia, Pa.

WILLIAM VALAITIS
Visokerpios automobilijū teisyms
1730-2 E. Moyamensing Ave
Philadelphia, Pa.
Tel. Howard 8-0596

FRANKFORD AV. CAFE

John Baltaduonis, sav.
1700 Frankford Avenue
Philadelphia, Pa.

A. MIEZIS

Alus, degtinė ir vynas
2207 N. 2nd STREET
Regent 9-4156 Philadelphia

ANTHONY MARTIN

RESTORANAS IR BARAS
3759 N. 7th Street
PHILADELPHIA, PA.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOŽAS KAVALIAUSKAS

Licensed Penna and New Jersey
1601-03 So. 2-nd Street Tel.: DEW 511

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 Mt. Vernon Street Telefonas Poplar 4111

Moderniška laidojimo įstaiga: didelė grafi poplyčia, ordv salė su baru, pakeleivingiems sutelkiama natvynė—viska—vėmokamai.

Nelaimės valandā kreipkitės į mūsų įstaigā, dieną ar naktį —mes visados pasirėmę e suteikti certausi patarnavims

VIENYBĖ

American Weekly in the Lithuanian language

Established in 1886 by J. J. Paukštis

JUOZAS TYSLIAVA, Editor and Publisher

Salomėja Narkėliūnaitė, Editor

Editorial and Business Office:

412 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y. Phone EVergreen 4-0862

Subscription Rates: USA and possessions \$4.00 per year, Canada \$4.50, elsewhere \$5.50. Advertising rates on application.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

Pentadienis, 1950 m. kovo 3 d.

NAUJA D. BRITANIJOS VYRIAUSYBĖ

Vasario 23 d. Anglijos parlamento rinkimų rezultatai nebuvo tokia didelė staigmena, kaip 1945 m. liepos 5 d., darbiečiams nelaukiant laimėjus didelę daugumą 61,9%. Dabartiniuose rinkimuose buvo laukiama darbiečių pralaimėjimo ir jie begavo tik 50,6%, iš 393 turėtų atstovų 315. Konservatorių laimėjimas buvo, palyginti, didelis, bet ne toks, kad jį jų rankas būtų perdotas vyriausybės sudarymas. Jie laimėjo 294 atstovus, arba 47,4% visų atstovų. Liberalai taip pat pralaimėjo. Komunistai 1945 m. rinkimuose buvo pravedę du atstovus, o dabar nė vieno. Tas faktas dar kartą patvirtina, kad demokratinuose kraštuose rinkimuose komunistai visur skaudžiai pralaimi ir tešėtu keliu niekur jie valdžion atėiti negali.

Kaltrūs darbo partijos sparnas kaltina savo vadus dėl pralaimėtų vietų. Jie norėję vesti griežtesnę propagandą už nacionalizaciją ir stūdyti suvalstybinti naujas pramonės šakas. Tačiau jiems to neleidė daryti Atlee, Bevin ir Morrison. Mums rodos, kad šitokia propaganda dar Jabian būtų padėjus konservatorių laimėti daugiau vietų ir, gal būt, net ir valdžią ir savo rankas palmti. Viena iš svarbiausių darbiečių pralaimėjimo priežasčių — jų nacionalizavimo politika.

Trečiadienį ministras pirmininkas Atlee paskelbė savo kabineto sudėtį, kuri su mažais pakeitimais tokia pat, kaip buvusi.

Spėjama, kad naujasis Atlee kabinetas atsisakysias nuo tolimesnės nacionalizacijos, ir karalius pirmadienį savo sosto kalboje apie ją nutylėsias. Taip elgdami darbiečių vyriausybė nori susilpninti konservatorių smarkią opoziciją ir, kiek galima, ilgiau pratęsti savo amžių.

SVEIKINTINI ŽYGLIAI

Kai VLIK'as pasveikino Federalinės Vokietijos kanclerį Adenauerį, tai ir pačiam kanclerčiui ir jo biuro bendradarbiams tokio vyriausybino pobūdžio komiteto buvimas būvisi naujiena. Prieš atsakydami į sveikinimą, jie atsiklausė Stuttgarto. Vadinasi, apie VLIK'ą nieko nežinojo net vyriausybė to krašto, kuriame jo nariai gyvena. Dabar VLIK'as plačiau pasigarsino Federalinės Vokietijos vyriausybėje ir parlamentui. Tą jo žygi galime tik sveikinti ir palinkėti, kad jis kuo plačiau pasigarsintų apie savo buvimą ir apie savo darbų Lietuvos išlaisvinimui.

VLIK'o įgalioti J. Brazaitis ir V. Sidzikauskas pasimatė su aukštu Federalinės Vokietijos kanclerio Adenauerio biuro pareigūnu ir, jam išdėstę lietuvių tautos tragediją ir lietuvių vedamą kovą dėl savo laisvės, pareiškė ir artimiausius lietuvių pagelbėjimus: a) turėti faktinį kontaktą su Vokietijos vyriausybe; b) tam kontaktui nuolat palaikyti ir Vokietijoje liekančių Lietuvos piliečių reiklams atstovauti turėti konsularinio pobūdžio įstaigą; c) aptarti su Vokietijos vyriausybe bendrus politinius klausimus, kurie galėtų būti svarbūs ir Vokietijai ir Lietuvai.

Tam reikalui buvo paprašytas atėty pasimatymas su kancleriu, ir toks pasimatymas pasadėtas. Dėl Vokietijoje liekančių tremtinių tarp aukštųjų Komisarų ir Vokietijos principiniai susitarė, ir Vokietijos vyriausybė pritaranti, kad Vokietijoje liekančių būtų įkurdinti tautinėmis grupėmis, ir joms būtų duota savivalda. Jei pasisektų Vakarų Vokietijoje įkurti savo konsularinio pobūdžio įstaigą, būtų didelis laimėjimas. Ji pirmo eilės daug galėtų padėti Vokietijoje liekančioms lietuviams tremtiniams. Ji taip pat lemtų ir mūsų nepriklausomybės kovoje. Ji būtų įkurta VLIK'o pastangomis.

Atstataut demokratiškais pagrindais, Vokietija pripažintų Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą ir lietuvių tautos pastangas dėl savo laisvės ir nepriklausomos valstybės atstatymo.

UŽ KĄ?

Bolševizmas ėjo ir eina prieš šeimą. Prieš dvejus metus išleistas įstatymas T. Rusijoje, taigi ir Lietuvoje, verčia už atėjų tekėti moteris, kurių vyras arba yra Vakarų Europoje ar Amerikoje, arba nežinia kur.

Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje daug įregistruota atsitikimų, kad tokios nelaimingos vertiamos moterys arba nusizūdo, arba išėina iš proto, nebegalėdamos prievartos kliūčių nugalėti.

Štai, dabar neseniai tam tikrais keliais vienas DP yra gavęs žinią iš Lietuvos, kad jo ten likusi žmona buvo kompartijos vertiama už atėjų iš Rusijos tekėti, ir ta moteris, keletos vaikų motina, mokyta ir doras žmogus, nebeatsispirė klajokliams prievartai, išėjo iš proto.

Už ką? Už ką? Kur valdžiu, taurių organizacijų, garsųjų filosofų, žmogaus globotųjų darbai ir akcija prieš bolševikinį bestializmą?

NAUDINGAS PAVYZDYS

Surinktomis žiniomis lietuviams Amerikoje lietuvių išlaisvinimo kaskart labiau stelojasi ir reikiamų priemonių vartoją.

Ypač gerą pavyzdį rodo lietuvių reformatai, kurių kunigai ir kiti šviesuoliai rūpinasi steigti lietuviškas mokyklas, vaikus potėrių ir šv. Rašto mokyti jų gimtąja kalba — lietuviškai.

Tai natūralus auklėjimas, Dievo įsakymas, ir tuo pačiu prigimtini mokymas, šeimos (tėvo, motinos) vaikams įdiegtas. Pavyzdžiai traukia (exemplum trahunt).

Pal. 4 — 1950 m. kovo 3 d.

Raudonasis redaktorius

1940 m. rusams okupavus Lietuvą, senuosius lietuviškus laikraščius uždarė ir jų vietą prikūrė visokių naujų "tiesų". Na, ir buvo jų įvairiausių: "Tiesa," "Komjaunonių Tiesa," "Karių Tiesa," ir dar visokių kitokių, kurios skelbė prieš "brolisčių respubliką" pliečių ir savo išvaizda ir būdu.

Apatinė lūpa atrikusi, kaip ir tu, kurie iš Rusijos atvyko. Niūri išvaizda, žvilgsnis iš padidėjo. Bet šitomis "tiesomis" ir kvailiausiu negalėjo įtikinti. Visi matė, kad medžiagos metras vyriškiems drabužiams, kuris anksčiau kainavo 15-20 litų, prie raudonųjų tik... tik po 3 mėnesių jau kainavo 200-300 litų, o vėliau rubliais dar daugiau. O uždarbis dienai padidėjo tik kokia 1-2 litais. Ir taip viskas žymiai pa-brango, kai uždarbiai buvo beveik tokie pat.

Pagal sovietinį terminą, ir aš buvau vienas iš tu laimingųjų laimingiausių, kurių pakvietė į vieną raugonąjį laikraštį dirbti. Pakvietė, sėdau už stalo ir pradėjau darbą. Sako, rašyk, drauge, bolševikinį stiliumi. Parašau, rodos, taip proletariškai, taip raudonai, bet kur tau! Redaktorius perskaitęs rūšiai atkerta: šianlien turėtum, draugas, jau atrasti nuo smetoniško stiliaus. Reikia bolševikiškai rašyti.

Ilgai sukau galvą, koks tasai bolševikinis stilis. Bet kartą paėmė mane už pakarpus ir išėjo iš raudonosios redakcijos ir gatvė, ir tarybinių "beprizorininkų" elies. Tuomet supratau, kad bolševikinis stilis pirmiausia reikalauja išskirti, pamazgomis apipilti viską, kas buvo Nepriklausomoje Lietuvoje. Paskui gerokai primeluti ir pabaigoje pridėti trumpai, bet drūtai: "Tegyvuoja tėvų tėvas, mokytojų mokytojas, saulė ir taūtų laisvintojas, ir taip toliau, ir taip toliau, draugas Jostifas Stalinas." Taigi taip bolševikinį stiliumi rašyti ir neįsmokau.

Idomi buvo redakcijos aplinkuma, kurios pusė nelietuviškai. Bet idomiausias buvo pats raudonasis redaktorius. Tiesa, jis lietuvis, niekad "brolisiose sovietinėse respublikose" nebuves, ir net rusiškai silpnai mokėjo, bet tai buvo šimtaprocentinis bolševikas, senas partietis, ir aštuoniasdešimt procentų prisitaikęs prie "brolisčių respublikų" pliečių ir savo išvaizda ir būdu.

davo lietuviškų kumpių ir savo akimis pažmatydavo, kokiu apėtytu tą patį kumpį kirto jo draugai iš Rytų. Vadinasi, ir bolševikui nenudėmė valgyti lietuvišką, anot jų, smetoniška kumpi. Vakare jau nuolat juo veldas šypsojosi, o naktį prieš dvyliką beveik kaip valkas išdykėdavo, ir juokiu nebūdavo galo. (Mat, dirbdavo bei pirmosios valandos. Jau tokia bolševikinė tvarka). Ir taip kasdieną be permainos, išskyrus tas dienas, kada gaudavo iš partijos vėlinių: tuomet visą dieną būdavo surūgęs ir po redakciją ieškodavo "laudies priešų" ir "sabotažininkų" — bolševikinėse tvarkose kenkėjų.

Viskas dar būdavo pakenčiama, kol nebuvo atvežta iš Rusijos tu arbužų. Šmė kartą ir atsuntė į Lietuvą traukinį arbužų su užrašu ant vagonų durų: "badaujančiai Lietuvai," nors dar tuomet nė vienas lietuvis nebūdavo, o atvykusių rusai lietuvišką maistą grobė ir siuntinėjo į savo placiją tėvyne.

Kai krautuose atsirado tu rusiškųjų arbužų, mano santykiai su redaktoriumi pradėjo smarkiai šalti. Jis, kaip tikras bolševikas, turėjo mylėti viską, kas yra iš ten atsijusta. Taigi pradėjo kasdien tuos ar-

AŠ BUVAU RUSIJOJE

Mums praneša iš Europos: Sausio mėnesį buvau nuvažiuavęs pas savo broį ir Vokietijos sovietinę zoną. O kaip ten nuvykau — teliaka jau mano paslaptis. Nuvykau, ir tiek. Žmogus norėdamas kažkur atsidu-ria.

Ligi tik per demarkacijos sieną peržengti, gauti kitą neįprastą vaizdą. Taigi, kur tik ten važiuoji ar eini, visur matai Stalino paveikslus; krautuose tuščios; visos prekės tebeužraktos pirkti tik su nebet-kan duodomomis kortelėmis; yra ir be kortelių perkamųjų prekių, bet jos dėl bausis brangumo nudrįskusiam piliečiui neįkandamos, laikraščiai pilni pasigiriamosios propa-

gandos ir nė už skatiją teisybės. Kad negirdėtum žmonių vokiškai kalbant, tai gavomum, kad tu esi atsidūręs tikroje Rusijoje, o ne Vokietijoje.

Atgal važiuodamas, buvau dar Berlyne užsukęs. Ten irgi tas patys. Rusų sektoriuje nieko nematyti krautuose, o Vakarų srityje pilna prekių pri-kimsta ir labai prienamomis laisvomis kainomis. Vakarų Vokietijoje dabar prekėms visos kortelės panaikintos, viską galima laisvai čia pirkti, net ir benzina; kortelės tėra tik cukrus. — Daugiau už plieno uždangos" kojos nebeįskai, nes per rizikinga ir pavojinga.

J. N.

būzus pirkinėti ir mus vaišinti. Būdavo, pats kerta storiąsias arbužo riekes, bet lietuviškų lašinių ir dešrų prikimstas plivas nedaug tepirdavo tu sovietiškių gėrybių. O sovietinės dovana išmesti būtų didžiausias nusikaltimas prieš partiją ir patį Staliną. Tuomet, pagavęs kuriuos nors redakcijos narius, už rankovės attempdavo į savo kabinetą arbužo valgyti.

Ir mums dar lietuviško maisto netrūko, taigi arbužas nelabai sklandžiai lindo į mūsų "reakcioneriškų" vidurius. Kramtai arbužą, kiši į burną, bet toliau jis nelenda. Nelenka, o redaktorius piktas žiūri, kad bolševikų sovietinį vaissų, vadinasi, esi smetonininkas, laudies priešas, reakcionierius ir kitoks nevidonas.

Gerai, kad tu arbužų nepamėgau. Pravijo, dienosis Kauno ažuolyne prasislapsčiau, naktimis, kur šilčiau, ir išvengiau staliniškos malonės "savanoriškai" išvykti į rytų šalėję. O mano draugas kantresnis buvo. Jis gaudžiu veldu arbužą valgė, kasdien ir vaistinė lakstė vaistų nuo vidurių skaudėjimo, ir kai kartą nusiskundė kažkuriam pažįstamam, kad jam arbužai vidurius pagadino, tai ngirdo kažkas iš NKD, prašė: "laudies priešų" elies, ir 1941 m. birželio mėnesį jį vargšą išvežė į arbužų žemę.

Rodos, pravežė ir pro arbužus, nes girdėjau, kad atsidūrė ten, kur vilkus ganė ar vilkai juos. Greičiausia juos, nes metų nepralaukęs atiteko tiems patiems vilkams. Šiaurės tundrose duobė numirėliui kasti sovietiniu požūriuru yra didelis liuksusas ir buržuazinis prietasaras. Nebent tik kokiam komisarui duobė iškasima, o ne koncentracijos stovyklos vergui.

Vadinasi, kam jau kam, o šiaurės vilkams sovietinė santvarka tikrai atnešė gerovę. Žmogienos kirskit iki valios, ir jos toli nereikia ieškoti. Tik palei koncentracijos stovyklas.

M. Tundriūnas

Vasario šešioliktąją paminėjus

Berods, kartą Napoleonas yra pasakęs, kad karui vesti reikia trijų dalykų: pinigų, pinigų ir dar kartą pinigų.

Pingai reikalingi ir Lietuvos išlaisvinimo kovai. Tad ir šių metų nepriklausomybės šventės minėjimo rengėjai ir kalbėtojai nesigalėjo pastangų, kad būtų kuo daugiau aiškų sudėta Lietuvos nepriklausomybės kovai. Ir tos pastangos nebuvo tuščios: iš seniau čia gyveną ir naujai atvykę gausiai aukėjo ir, reikia manyti, nemažai aukų buvo surinkta.

Nors Amerikos lietuviai ir dosnūs savo tautos reikalams, tačiau dabar tiek daug aukų nebesureikšama, kiek anksčiau. Kodėl taip esama? Ieškant priežasčių, būtų galima daug jų nurodyti. Čia noriu išskirti pora, mano manymu, svarbiausių.

Man rodos, kad Lietuvos laisvės kovai aukų būtų galima surinkti daug daugiau, jeigu viešai būtų skelbiamos tu aukų apyskaitos, jeigu aukotojai žinotų, kur ir kaip jų aukos sunaudojamos.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, arba VLIK'as, gimė Lietuvoje vokiečių okupacijos metu pogrindyje. Jis veikė slapta ir tuomet iš jo reikalauti viešų apyskaitų būtų buvę neprotinga. Tačiau dabar būklė yra žymiai pakitėjus. Vyriausias Išlaisvinimo Komitetas veikia ne bolševikų okupuotoje Lietuvoje, bet nuo jų dar laisvoje Europos dalyje ir tuo būdu jis nebėra pogrindžio organizacija. Gyvendami laisvame ir demokratiškame pasaulyje, mes savo laisvės bylą galime ginti viešai, ir tuo daugiau vis viešumas mūsų laisvės byloje, juo daugiau galime tikėtis laimėti.

Nepriklausomybės šventės minėjimuose daug gražių patriotinių kalbų pasakę, jautriais žodžiais atvedę Liet-

tuvos kancią ir jos žmonių naikinimas bolševikinėje vergijoje, bet nedaug tepasakę, kas padaryta ir daroma toms kancioms mažinti. Mes tikime, kad ir VLIK'o ir ALTO daug kas daroma, todėl Vasario 16-tą yra tinkamiausia diena padaryti tu darbų ir žygių apyskaitai. Taip darydami, šių dienų sąlygose Vasario 16 labiau įpraminisime.

Nepriklausomybės šventėje dera peržvelgti, ką per metus esame padarę savo tautos laisvinimui, jos bolševikinės vergijos kanciu lengvinimui. Iš tokių metinių laisvės bylos ir kovos apžvalgų matytume, kas jau padaryta, kas daroma ir kas dar reikalinga daryti. Duodant praeitų metų piniginę apyskaitą, taip pat reikėtų duoti ir naujų metų sąmatą. Iš jos matytumėm, kiek ir kuriems tikslams reikalingi pinigai.

Aukoti savo tautos laisvės kovai kiekvieno lietuviavo patrioto šventa pareiga, kurią kiekvienas privalo atlikti. Vieni savo tautos laisvės kovai aukoja darba, kiti tam darbu organizuoti ir vykdyti lėšas. Ir vieni ir antri aukotojai turi būti atžymėti.

Nepriklausomoje Lietuvoje

LIETUVOJE DRAUDŽIAMA SUSIRAŠINĖTI SU UZSIENIU

Neseniai gavau laišką iš Lietuvos. Vietovė ir pavardė netyliu, nes tai būtų pavojinga laiška rašiusiam. Pralaidžių ir kai kurias laiško vietas. Čia paktuosiu tik kai kurias laiško ištraukas. Rašo mergaitė:

"... Labai dėkoju už Naujųjų metų linkėjimus. Buvau be galo laiminga, gavusi laiška. Visos merginos isakė man būtinai parašyti laiška džentelonomui ir Ameriką. Jos sako: "Tu nebūk kvaila, rašyk, jog pas mus vyrų beveik nėra. Ne-tiesi likti senmerge, kaip daugeliu mūsų, o kokio lordo žmona. Mes visos juokėmės ir

kruopščiai stengėmės sužymėti spaudos draudimo meto knygnešius, kuriejus savanorius ir kitus nepriklausomybės kovų dalyvius. Registruokime ir dabar tuos, kurie savo darbu ir pinigėmis aukomis prisideda prie Lietuvos laisvinimo.

Turime žmonių, kurie daug dirba Lietuvos laisvinimui, taip pat turime gana daug ir tokių, kurie dideliems sumoms aukoja Lietuvos reikalams. Esama tokių, kurie nei Lietuvos reikalams dirba, nei aukoją. Jie nuo visų tų reikalių laukos nušaliai. Bet jie taip pat dedas didelią patriotais ir garsiai savo patriotizmą ir tėvynės meilę deklamuoja. Reikia ieškoti priemonių, kad kiekvienas lietuvis bent minimalia savo pareigų tėvynei atliktų. Tas minimumas galėtų būti, kad ir vienos dienos uždabio auka Lietuvos reikalams. Jei tą mažiausią savo pareigą daugumas sąžiningai atliktų, susidarytų didelė suma pinigų, už kuriuos daug kas būtų galima padaryti.

Lietuvos išlaisvinimas šian-dien visų lietuvių svarbiausias tikslas, ir jam siekti turi būti suteiktos visos geriausios pajėgos. Kiekvienas lietuvis pa-

džiaugėmės.

Tik šis žiaurumas nutraukė mano globėja. Ji buvo labai nepatenkinta ir uždraudė man su Tamsta susirašinėti. Ir ka gi darysi, aš nuo jos priklausau, ji manimi rūpinasi. Nors nepatogu, bet ir Tamsta, tur būt, žinote, kokia ji yra žiauri. Įsivaizduokite, jaunei merginai, kaip man, kuri yra linksma, mėgstą įvairias naujoves, nori ką nors mylėti, žodžiu, pajautsi gyvenimą, dabar uždraudžia ir isako tik mokyti ir mokyti... Tai žiauru, ar ne tiesa?

Taigi, kai baigsiu mokyti,

triotas šandien turi būti karys dėl savo tautos laisvės. Kova dėl lietuvių laisvės turi būti daugiau siejama su kultūra. Už savo tėvynės ribų išlaikydami lietuvišką kultūrą ir ją nuolat tvirtindami naujomis kūrybinėmis vertybėmis, kalsime Lietuvos nepriklausomybę stipriausią ir patvariausią ginklą.

A. Merkelis

Spaudos skiltyse

DĖL TAUTINIŲ SVENČIŲ

E. Širmienė, "Nepriklausomoje Lietuvoje" rašydama apie tautinių drabužių dėvėjimą, užsimena ir apie taut. švenčių minėjimą.

Ji sako: "Mūsų tautinių švenčių minėjimas kai kur nesiskiria nuo paprastų savaitinių pramogų (parengimų), kurių programa sudaro: šokiai, gera muzika, gėrimai, skanus užkandžiai.

Prisiderinimas prie standarto yra neblogas daktas, bet žiūrėkime, kad nenustotume savo charakterio ir tradicijų.

...Ne visada reikia žifūrti ir pelnā ir ne visada bijoti nepasisekimo."

džiaugėmės.

būsiu savarankiška, nuo nieko nepriklausoma, tada aš vėl Tamstai, nors esate ir nepažįstamas, parašysiu laiška, žinoma dar ligesni už šitą..."

Paiškinimų prie šito laiško labai mažai tetenka pridėti. Ir šiaip viskas aišku. Kas yra žiaurioji globėja? Aišku, tai tai bolševikų valdžia. Kur vyras, kad jų beveik nėra? Ir tai mums aišku. Paskutinieji žodžiai: "būsiu savarankiška, nuo nieko nepriklausoma," žmonės vis dar viltini gyvena ir tikisi sulaukti laisvos Lietuvos.

P. L.

MUMS

GALIMYBIŲ SRYTYJE

Su keliais mūsų veteranais, dabar gyvenančiais įvairiuose pasaulio žemynuose, laisvais susisiekus, patirta bendra nuomonė, kad kelias į nepriklausomą, laisvą Lietuvą prasivėrus 1951-1952 metais. Ir tas tvirtinimas nėra proforma, bet apgalvotas. Betgi, kad tai įvyktų, reikia dirbti, reikia šalinti kliūtis, kurių yra dar daug.

Pirmoji ir gal pati didžioji dabar iškylafti kliūtis, kaip audros debesys — vienalybė neskaidinta Rusija, — tas pats šūkis, arj paleistas, o dabar bolševikų išpopuliarintas ir praktiškai vykdomas. Bet pasiutiškoji Rusijos plėtra sprogs. Švedai nesuvedino suomių, istorijoje lietuviai — gudų, lenkai nesulenkinio ukrainiečių, totorial nesutotorino rusų, turkai nesuturkino slavų, vokiečiai nesuvokietino italų. Dabartinė Rusija yra diktatorinio Petro I ir favoritais apsisistaciūsus Katrės II testamentinė ispera, ir nei lietuviai, nei kitos pavergtosios tautos negorime kraujo lieti už kokį trejį testamentą, kuris dar nežinomas, bet kuriame neabejojama yra Suezas, Gibraltaras, Kalifornija ar Islandija. Matyti, konfliktas tarp prasidėję jėgų pusiausvyra, bet užpuolikai laiką nustaciūsus, pradžioje bus didelių nuostolių. Didieji taip pat šūpslis, jog ir lietuvių turėsimė didžios reikšmės balsas. Bet tuo tarpu reikia visiems visais būdais ruoštis ir dirbti.

KAZ AR PATESINAMA?

Tuo metu, kai lietuvių tauta kovoja žūbtūtinę kovą su Maskvos okupantais ir kasdien žūsta šimtais lietuvių, čia Amerikoje vietomis dedasi nesusipratimas reikškinys pačiuose lietuviuose: gerasiai lietuvi išnuomoja savo draugijų šalies tiems, kurie palaiko lietuvių priešus ir remia rusiškąją Lietuvos okupaciją. Taip atsitiko Newarko, N. J. ir jau kitur. "Jie," žinoma, nesiskaiko, kad jie rusų bernaibolševikai: jie save vadina liberalais, progresistais. Maskvos gūdrū įsakymu. Oho liberalai: jų organizacija paremta budeliūsus — enkavedistais! Oho, progresistai! (pirmyneiviai): 100-300 metų atsilikusiām Kremliu tarnaūja, kuris užsida-ręs "geležine uždanga," kad jo pavergtieji žmonės nepa-stebėtų, kiek labai T. Rusijos gyvenimas atsilikęs nuo visd kito visiems prienamajo pasaulio! O dėl šalių davimo — šalių valdybos turėtų nieko nelaukdamos reikalus lietuviškoje, o ne rusiškoje-enkavedistiškoje, dvasioje perspėti. Gal tie ponuliai valsių keliauti į maskvas pas stalinus ir koganovičius. J. N.

KUR TIE ŽURNALISTAI?

"Laisvoji Lietuva", konstatavusi, kad pasaulio lietuvių spaudoje daugiausia bendradarbiauja negausus tu pačių žurnalistų skaičius, sako: "At-eis savoje nepriklausomoje žemėje visiškai laisvos spaudos dienos. Bet tada teks nevėnaudž žurnalista paklausti, o kur Tamsta buvai iki šiol, kai nežurnalistai sugrubusiomis nuo šalčio bunkeruose rankomis, vienoj rankoj ginklą, o kitoj rankoj plunksna laikydami, kovojo ir slaptos spaudos priemonėm prieš bolševizmą. Ar tada, Tamsta žurnaliste, veltui nepraleidai laiko intrigras prieš esamus laikraščius, bekurdamas naujus, kurių niekad nesukūrė? Ar neįsinaudojai žurnalisto vardo tik savo asmens išsaugojimui ir išlaikymui?"

PADĖKIME GYDYTOJAMS

"Sandara", rašydama apie Amerikon apyvkstančius lietuvių gydytojus, sako:

"Nors jų diplomai pripažinti, bet tikrasis gydytojų šimė krašte nėra lengvas... Būtu lietuviams tikrai nemalonu, kad gydytojai iš desperacijos eitu dirbt fabrikar, metę savo profesiją, kai tū tarpū jie gali būti naudinti šiam kraštui kaip mokso žmōnės. Būtu ne pro šalį, kad išsidarytų kokia nors organipabrežia, kad ten Lietuvoje, žmonės vis dar viltini gyvena ir tikisi sulaukti laisvos Lietuvos.

P. L.

Viso krašto Kazimierų šventė

TAIP PRAEIDAVO KOVO 4 VILNIUJE

Vasario 25 d. Brooklyno Aprišimo parapijos salėje mane sulaukė viena iš tos gausybės Vytauto Augustino foto nuotraukų, kuriomis jis mums pavaizdavo gintaro šalį. Tai buvo ta nuotrauka, kuri mane tuojau mintimis perkėlė į mano brangų Vilnių. Nuotrauka rodė vieną tų, niekad nepamirštamų veidų, kuriuos Vilniuje tenka matyti tik kovo 4 d. — per tradicinę Kazimierų mugę. Buvo pilnas vežimas smurgonišku riestainių ir "Kaziuko" širdžių. Tai buvo viena nedidelė Kazimierų mugės dalis.

Kur šiandien riestainiai su Kazimierų širdimis? Kur Vilnius? Bet New Yorko gatvėmis vaikščioldamas kovo 4 d., žmogus prisimėn Vilnių, anos vienos foto nuotraukos paveiktas, prisimėn visą Kazimierų mugę margumyną.

Kiek daug riestainių, kiek daug širdžių! Mugėje, kurioje minia išsiliejęs nuo Gedimino gatvės visu Lukiškių aikštės pločiu net ligi pat Neries, ir neužstatytas kvartalais net ligi pačio Zaliojo Tiltu, yra visokių prekių, pradedant adalta ir siūlu, baigiant kelionėm parengtais vežimais, kopūstams raginti stalinėmis ir kitais Vilniaus krašto ūkininkų išdirbiniais, kuriuos jie čia atvežė miestiečiams, norėdami iš jų nusipirkti savo ūkiui ir namams reikalingų daiktų.

Tai kas, kad to visko tiek daug. Vistik pačiame centre — "Kaziuko" širdis, nesvarbu, ar ji didė, kaip blynas ar maža, kaip sauga. Seni ir jauni, visi gerai nusiteikę, persivėrę ant rankų riestainių vi-

tines, ant atlapų prisiseję širdes, skendi linksmame klejime. Tada čia visi Kazimierai, nesvarbu, jei tavo vardas kitoks. Vienas kitą sveikina, vaišina, linki laimės.

Linksmą nuotaiką atves tavo čia ir kitus metus. Ne be reikalo mano senukas, vardu Kazimieras, sykį atvykęs Vilniun, atveždamas savo padirbtas roges parduoti, vėliau kasmet šimta penkiasdešimt mylių kellaudavo šios mugės pamatyti. Taip ir numirė jis, būdamas įsitikinęs, kad jį visas Vilnius pažįsta, nes vardu vadinama, nežinodamas vargšas, kad tą dieną Vilniuje visi yra Kazimierai ir Kazimieros.

Caro laikais Kazimierų mugė čia buvo ne tik Vilniaus ir apylinkių gyventojų susitikimas. Čia suvažiuodavo stambūs Rusijos pirkliai (Vilnius garsus odininkyste). Lenkų laikais ši mugė buvo Vilniaus — kaip jie vadino krešulį — populiarinamas Lenkijoje ir kailiošų fabriku savininkų didžiausia biznio vieta. Pa-prastai Kazimierų mugės dieną visoje Lukiškių aikštėje pasidarydavo tiek daug purvyno, jog sunku būdavo beištraukti batą; o jau jei neturėdavai kailiošų, tai nevertėjo nė rodytis. Ta proga pasinaudodami, kailiošų krautuvių savininkai uždirbdavo šimtus tūkstančių zlotų, nes žmonių mugėn daug privaziuodavo specialiais valdžios pagipintais traukiniais iš visos Lenkijos ir užsienio.

Lietuviai, gavę patys Vilnių valdyti, šią mugę ketno padaryti Vilniaus populiarinimui, sudarant galimybę visos Lietuvos gyventojams apla-

kyti ir pamatyti jį. Šitai dar galėsime ilgai vykdyti. Dabar gi toje pačioje Lukiškių, bet jau ne Lukiškių, o raudonosios armijos, aikštėje svetimieji savo tvarką daro. Nebus ten to tyro kazukiško juoko, nė kazukiškų širdžių nieks nesinesios apsaustų atkapuose. Nė Smurgalinių kepėjų vežimai neatliuguos Vilniun, nes jie neturi iš ko kepti riestainių.

Svetimieji šėls šioje aikštėje, lygiai, kaip siaučia visur, kaip ties Katedra ir Katedroje, kur buvo šios šventės bendravardžio šv. Kazimiero karstas.

Vilniaus dangumi eina rūstūs debesy. O Katedros frontone išdidžiai stovi trys figūros: šv. Stanislovas (iš kairės), šv. Ona (viduryje) ir šv. Kazimieras (iš dešinės). Pirmasis, sudėjęs ant krūtinių rankas, meldžiasi, o savo žvilgsni kreipia kažkur toli; iškėlusį Kryžių, o jos kairėje stiaurę Vidyrių ir šv. Ona laiko stovė šv. Kazimieras. Jis, dešinę ranką uždėjęs ant krūtinių, meldžiasi už Lietuvą, o kairiąją ranką fuleidęs žemyn, ramina apacioje, aikštės besiveržiančią svetimą minia.

Daug svetimų praeivių triukšmingai prasiveržė gražioja Katedros aikšte, lygiai kaip ir visos Lietuvos laukais. — Ir dar daug jų praeis taip, kaip praėjo ir negrįžo tūkstantinės tironų armijos.

Jie praeis, kaip praėina rūstūs debesy. O Katedros frontone stovės trys išdidžios figūros.

S. Narkėliūnaitė

Piliakalniai - Lietuvos tvirtovės

J. Naisys

RAGINĖNŲ KULTŪRA

Pirmieji Lietuvos piliakalniai bus atsiradę gyvenami ir gintiniai 6-8 amžiais po Kristaus, dar prieš karaliaus Mindaugo Lietuvos valstybės įsteigimą, prieš vokiečių kryžiuočių bei kalavijininkų atsibastymą į mūsų Pabaltijį, prieš rusų valstybės kūrimą. Tai gi, mūsų piliakalniai bus atsiradę Reginėnų žvalvario arba bronzos, kultūros laikotarpyje. Reginėnai yra kaimas gražioje neaukštų kalnelių vietoje prie Daugyvenės upės, Smilgių v., Panevėžio apskr. Kadangi čia aptikta kaimeliuose gražiausių ir gausiausių tos žvalvario kultūros pėdsakų ir liekanų, tai ir visa ta kultūra mokslininkų yra pavadinta trumpai - Reginėnų kultūra.

Rusų archeologas, numanin-gas ir mūsų archeologijos žinovas, prof. A. Spicynas šiais žodžiais byloja apie Reginėnų kultūrą:

Toliau Lietuvoje iškyta originaliausia, puikių puikiausia, galima sakyti, nepaprastai 6-8 a. kultūra, visiškai herandama kaimyniškuose vakarų rajonuose, teikianti tikrą, neatsikriamą Lietuvos pasididžiavimą. Šioje kultūroje geriausi būdai išspręsta vario išdirbinų lygiųjų paviršių apdirbimo uždavinys ir varinės vielos technika. Išdirbinų formos įvairiausios ir puikiausios, parodančios dailingą ir net gerų geriausių meistrų skonį. Kultūra atsirado beveik kaip meteoras ir leido krašte stipriai šaknis, atsispindėdama visose tolimesnėse vietinėse kultūrose. Stačiai negalima atsi-džiugti, atsigėrėti tais nuostabiais daiktais.

A. Spicynas pats, taip pat ir kai kurie kiti archeologai bei kalbininkai istorikai Reginėnų kultūrai skiria kūrėjais žiem-galius, kurių teritorijoje yra ir Reginėnai, pradedant nuo Upytės ties Panevėžiu ir einant plačiu baru per tas Lietuvos vietas, kur (ir geras žemėla-

Kalneliais ir kryžiais nusagstyta mūsų Lietuva (iš Vyt. Augustino foto parodos)

pis parodo) šimtai upių ir upe-lių srovena į šiaurę į Mūšą įtekėti. O žiemgaliai yra tie pa-tys lietuviai-latviai ir tos pačios lietuviai-latvių kalbos tik su terminiais skirtumais, pig-aukščiau ir žemiau tarmės. Žiemgaliai Lietuvos teritorijoje susiliejo su lietuviais, o Latvijos - su latviais. Žiemgaliai visais atžvilgiais yra mūsų, aiš-čių, arba baltų, žmonės. Latvių kalba ėmė skilti nuo lietuvių kalbos 7 a. po Kr., taigi, kaip tik Reginėnų kultūros žydėjime Reginėnų kultūra buvo plačiai paplitusi už Lietuvos ribų.

LEDYNAI

Siaurės Europos ir Alpių le-dynai ketvirtame periode bu-vo didžiausi Europoje ir išst-ve lig 600,000 metų. Priešpa-kutinis Riss ledynas, pasibai-ęs prieš 180,000 metų, buvo užklojęs Skandinaviją, Pabal-tijį, didelius Rusijos, Lenki-jos, Vokietijos ir kitų kraštų plotus. Paskutinysis ledynas daug mažesnis už priešpaku-tinį, o jo vardas Vyslos led-laikis. Jo riba: baltiškujų morėnų (ledynų nešamoji me-

džiaga, o paskui nusėdusioji, ledynams pranykus) riba per vakarų ir rytų Prūsus Gardi-no ir Vilniaus linkan, o iš čia per Ašmeną lig Berezinos upės prie Zembino, toliau pro Smo-lenską, Rževą, Tverę ir tt.

LIETUVOS ŽEMĖVARDIS

Dabartinis gražus Lietuvos žemėvaizdis (reljefas) su kal-vomis (kalneliais) ir slėniais, upėmis ir ežerais, smėlynais ir žvirgždynais yra kaip tik pa-skutiniojo (3-jo) ledyno - Vyslos ledlaikio padaras. Tuo būdu atsirado mūsų šalies įvairenybės: Užnemunio lygu-mos, Zemaitija su Teišių kal-vomis (Satrijos ir Medvėgalio kalnai), derlingieji Pasvalio ir Biržų laukai, Rytų Aukštaiti-jos - Zarasų krašto kalvos ir ežerai, Dzūkijos smėlynai, Radviliškio ar žuvinto-Amal-vo durpynai, žemyn į Latviją i Mūsos (Lielupės) upyno žemupį slėsnynai ir šimtai upelių, platusis Nemuno žem-upys, Kuršių marės ir Nerin-giai, Aikmenės aikmen-laukiai, gražutėliai Pašven-čiai, Simonų, žaliosios ties Panevėžiu, Kazlų Rūdos pas-lėsnų girios, kur ir dabar dar mūsų laisvės partizanai tvir-tai tebesilaiko, o per visą mū-sų tą margą šalį yra prisijotę piliakalnių piliakalnių - jų tūkstančiai.

DVI RETENYBĖS

Tos dvi pasaulio retenybės: viena žmogaus rankų sukurtą - Egipto piramidės, o kita gamtos sąlygų savininkė do-vana - Lietuvos piliakalniai. Egipto piramidės yra vie-nintelis ligi mūsų laikų išli-kęs senovės pasaulio žmogaus rankų - vergų darbo stebuk-las. Sprendžiama, kad Gizės piramidžių grupės statybai reikėjo net 30 metų ir jų dar-

buose dirbo bent 100,000 ver-gu. Didžioji piramidė turi 481½ pėdas aukščio, o prie pamato kiekviena tos didži-ųjų akmenų piramidės pusė turi po 755½ pėdas pločio. Jas isakė pastatyti diktatoriš-kieji Egipto faraonai, kur fuos paskum ir laidodavo mūmijų pavidalu. Skaičiuojama, kad tos piramidės bus buvusios su-kurtos ar apie 4235 m. prieš Kristaus gimimą, ar apie 2450 m. prieš Kristų. Senas, tai se-nas laikas, bet Lietuvos pila-kalniai daug senesni, kaip jau čia matėme, ir jie nėra vergų darbo.

PILIAKALNIAI

Lietuvos piliakalniai, sakė-me, yra ledynų padaras. Iga-i-niui tie kauburiai virto pila-kalniais ir tikrąja šio žodžio prasme, kai Lietuvos žmogus supratęs ėmė tuos kauburius taisyti ir pritaikinti savo krašto reikalams. Tai ledynų pa-likteji sunėsti trumpi smėlio pyllimai ir atskiri sferiniai (apvaliniai) kauburiai, ro-dantys vieną iš pagrindinių krašto žemėvaizdžio ypatybių, kuriais žmogus negalėjo nesidomėti, — sako archeologa A. Spicynas. Juos aptikta v. lyvyjo neolito (naujo akmens, laikotarpio 3600-1800 m. iš-kios stovyklos, o po to būtinai bus turėjusios atsirasti sody-bos, nors ir menkos, pereina-mojo tarpo. Vėliau 6-8 am-žiuose - periode, kuriam tenka priskirti tikrosios, rimtosios lietuvių medžiaginės ir dvasi-nės kultūros pradžia, tuose kauburiuose — piliakalniuose imta statyti apieginės reikšmės pilis pileles, kaip, tarsi, todo Krivicko kasinėjimai pilka-nyje prie Rokiškio. Dar vėliau neramumas, karingo ir jau su-dėtingo politinio gyvenimo laikotarpyje patogieji pila-kalniai žmogaus buvo paver-ti tvirtovėmis (tvirtinimais) gyventojams ir jų turtui ap-saugoti, dar vėliau, kai teko prireikus daryti jau didesnius tvirtinimus, Lietuvos kaimy-nams nuolat grasant kraštą pulti, pilys virto signaliniais, arba ženkladaviais, kalnais. Visai galimas daiktas, kad tuo (Nukelta i 8 psl.)

MOTIEJUS GUSTAITIS

(80 m. gimimo sukakčiai paminėti)

Siemet vasario 27 d. sukako 80 metų, kai gimė poetas ir pedagogas Motiejus Gustaitis. Jis gimė Rokų kaime, Aukšto-sio Panemunės valsčiuje, Kauno apskrity. Mokėsi Mari-jampolės gimnazijoje ir Seinų kunigų seminarijoje. 1893 m. įšventintas kunigu, keletą me-tų buvo Marijampolėje vikaru. Po to, keletą metų stadi-javo Vokietijoje, Italijoje ir Šveicarijoje. Už disertaciją „Adomo Mickevičiaus Krymo Sonetai“ Friburgo universite-te gavo filosofijos daktaro laipsnį.

1904 m. paskirtas Marijampolės gimnazijos kapellonu, o 1907 m. Marijampolės „Ziburio“ mergaičių progimnazijos direk-torium. Per pirmąjį pasaulinį karą su gimnazija buvo išsi-kėjęs į Rusiją, į Jaroslavių. Po karo ligi savo mirties buvo Seinų gimnazijos direktorium. Mirė 1927 m. gruodžio 23 d. Lazdiujuose.

Motiejus Gustaitis eilėraš-čius pradėjo spausdinti dar spaudos draudimo laikais, ir yra laikomas pomaironinės kartos poetu. Savo patriotiniais motyvais artimas Maironiui, tačiau savo forma nuo jo ski-riasi. Jis savo poezijai ieškojo naujų formų. Yra išleides šiuos savo kūrinius: „Tėvynės aša-ros“, „Erškėčių taku“, „Sielos akordai“, „Meilė“ (poema), „Aureolė“ (oratorija), „Varpe-lial“ (sonetai). Išvertė Adomo Mickevičiaus „Krymo Sonetus“, „Vėlinių“ II d., J. Slovačkio „Anhelį“, A. Navrocko drama „Lietuvos krikštus“. Parašė monografijas apie du žymius Lietuvos švietėjus: kun. Antaną Tatarę ir Petrą Kriaučiūną. Gimnazijai parašė stilistikos vadovėlį.

Pirmojo pasaulinio karo me-tu rašytuose eilėraščiuose Mo-tiejus Gustaitis apdainuoja Lietuvos kančias ir tremtinių vargus. Džiaugsmingai sveiki-na artėjančią Lietuvos laisvę: Džiaukis, tauta, keik, Lietuva!

Vargo pančiai krito, žuvo: Atsidarė veiksmui plotas. Vilties spinduliais nuklotas. Motiejus Gustaitis buvo aukštos kultūros ir plačios erudi-cijos žmogus. Savo poezija jis nebuvo populiarus ir plačios visuomenės mėgiamas. Jo ly-risukoje apstu filosofinių mint-čių. Jo estetika labiau remiasi protu, negu jausmu.

A. Vaidotas

KASDIENINIS ŽODYNAS

Federacija, lot. — 1) sąjun-ga; 2) valstybių sąjunga su viena centre valdžia ir viet-ųjų autonomija.

Gente lituanus, natione po-lonus, lot. — gimimu lietuvis, tautybe lenkas — 19 a. sulen-kėjusių Lietuvos bajorų savo tautybės apsprendimas.

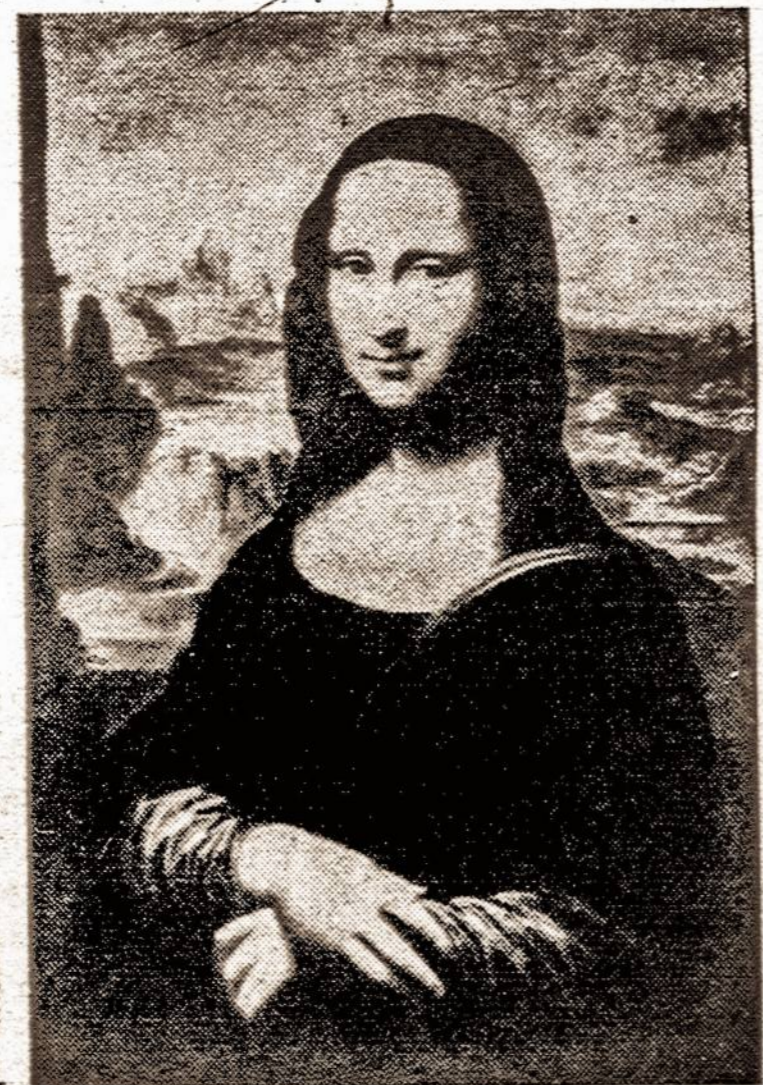
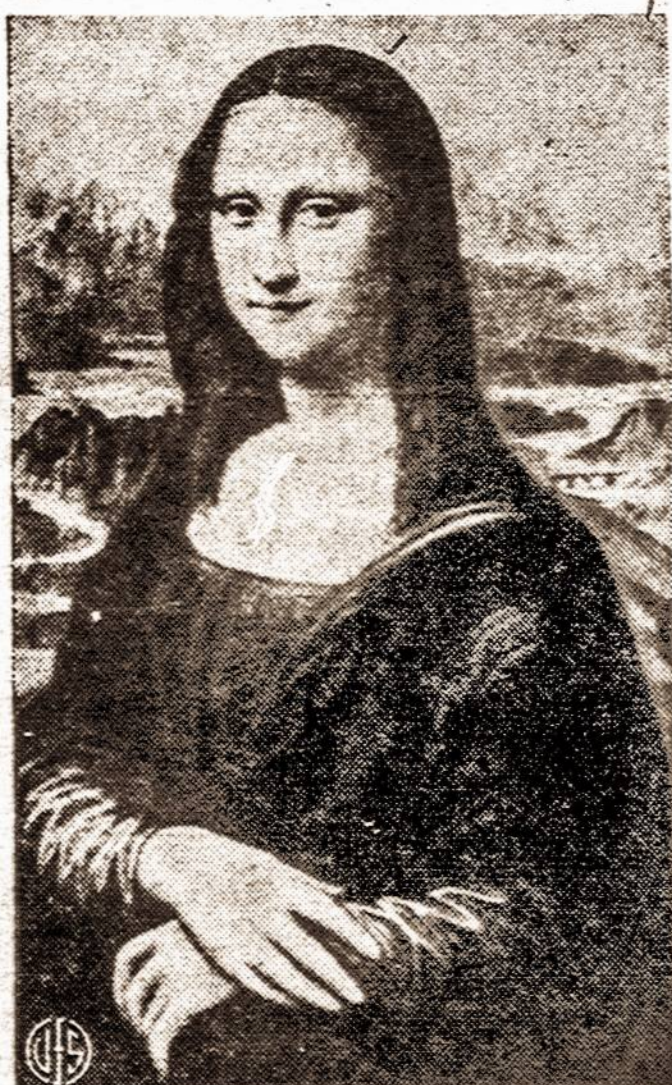
Genus, lot. — gentis, gim-i-nė, rūšis.

Hegelizmas — vokiečių filo-sofa Hegelio (1770—1831) su-kurta filosofinė sistema. Vo-kiečių nacionalsocializmas jaja irgi rėmėsi.

Hitlerizmas — Vokietijos na-cionalsocialistų sąjūdis, vado-vautas Hitlerio, kuris 1933 m. buvo paėmęs valdžią, panaiki-ns demokratinę santvarką ir diktatoriškumą. Priemonėmis valdė kraštą. Nacionalsocia-li-stai arba načiai - 1918 m. bu-vusiu įsteigta Hitlerio vadovau-jama Vokietijos kraštutinių na-cionalistų partija (kaip dabar bolševikinis rusofiliškas Ru-nošioje), skelbianti rasizmą ir vokiečių tautos ekspansiją (veržlumą, plėtrumą). 1933 m. sausio mėn. paėmė valdžią i savo rankas, griežtai naik-i-nus savo politinius priešus ir vykdžiusi antisemitinę politi-ką, nuversta 1945 m. su Vo-kietijos, Italijos ir Japonijos kapituliacija 2-me pasaulinia-me kare.

Humanizmas, lot. — pasau-lėžiūra ir dvasinis sąjūdis,

Lietuva!

New Yorko muziejuje pasirodė antroji Mona Lisa, (dešinėje) — dr. Ambrose ir Mrs. Alice Vernon nuosavybė. Portretė savininkai teigia, kad tai yra dailininko Leonardo da Vinci kūriny. Rentgeno ir mikroskopiniai tyrinėjimai parodė, kad šie abu portretai tikrai yra tos pačios rankos tapyti. Kairėje matome Mona Lisos portretą Louvre, Paryžiuje. Anot dr. Ambrose, Mona Lisos portretą jo ainui William Henry Vernon padovanojo karalienė Marie Antoinette 1778 m. Portreto vertė — vienas milijonas dolerių.

NEPILNA TREMTIES KULTŪRINIO GYVENIMO APŽVALGA

Neseniai Kennebunk Port, Maine, Tėvų Pranciškonų iš-leistame „Metraštyje“, kuria-me surinkta daug vertingos medžiagos iš lietuvių religinės, kultūrinės ir politinės veiklos, yra Paulaus Jurkaus str., pa-vadinatas „Lietuvių kultūrinis gyvenimas tremtyje“.

Tame straipsnyje rašoma, atrodo, apie visų trijų zonų lietuvių tremtinių kultūrinį gyvenimą, bet pilnai tepavaiz-duota tėra tik amerikiečių ir prancūzų zonos lietuvių kultū-rinė veikla, kuri autoriui, kaip gyvenimui artiau jų, buvo labiau pažįstama.

Tuo tarpu britų zonos gyve-nimas, nepilnas tik prabėgė-mas, nepilnai ir net klaidingas. Tie, kurie gyveno britų zonoje ar skaltė bent tremties ar Amerikos lietuvių spaudoje apie šiu lietuvių veiklą, be abejo, pajus, kad tame straips-nyje minimas Spakenbergo „Aušrinės“ choras, vedamas Liuberskio yra ne vienas cho-ras, bet du. Tikrumoje buvo choras ir Spakenberge (prie Hamburgo), vedamas muziko Valterio Banaičio, ir tai labai geras choras, kuriam čia Ame-rikoje neprilygti nė garsiosios

Chicago Alice Stephens sin-gers, pagaliau, buvo ir Liu-berskio (Mykolo) vedamas choras, kuris vadinosi „Aušri-nė“ ir kuris susikūrė pačioje tremties dienų pradžioje ir baigėsi tik emigracijai išar-čius lietuviškąją stovyklą Diepholze (o šis choras gyva-vo Hassendorfo, Diorverdeno, Seedorfo, Stadės, Dedelstorf ir Diepholzo stovyklose).

Ir vienas ir antras choras yra išvarę didelį lietuviškostos dainos barą, ir prasielkia su tiesybe tie, kurie taip nevyku-siaf juos suplaka i vieną vie-netą.

Be to, tame straipsnyje ne-paminėtas britų zonoje visą tremties laiką buvusių ir vi-siems Vokietijos lietuviams koncertavusių šiu menininkų: Juzės Augalaitės (ji pati pir-moji pradėjo koncertuoti tremtyje), Elzbiėtos Kardelė-nės, Jadvygos Vencevičaitės - Kutkuvienės, Jono Būtėno, Vladio Baltušaičio, Stasio Gal-levičiaus ir dailininkų Jono Steponavičiaus ir V. Stanči-kaitės - Abratienės, kurie taip pat buvo įsteigę dailės studij-as ir lavino dailininkų prie-auglį.

Šie žodžiai čia yra tik dai-nis vienos srities ano straips-nio papildymas. Tokios rūšies straipsnius, kaip „Lietuvių kul-tūrinis gyvenimas tremtyje“, rašant, reikia stengtis, kiek galima, tiksliau tos kultūrinės veiklos bruožus nurodyti, nes čia suminėta tik praeistosios stambmenos, nekaltant jau apie smulkesnius dalykus.

S. N.

Isigykite

A. Vilainio sąsiuviniais lei-džiamą knygą: Žmogus, kuris amžinai keliau.

Knygoje yra apie 150 nu-otraukų ir iliustracijų iš Lietu-vos. Knyga turės per 300 psl. Čia reportažų forma aprašoma senieji piliakalniai, žymiųjų vyrų tėviškės, pilys, didieji kultūros paminklai, religinės, tautinės šventovės ir visa ki-ta, kas lietuviui brangu ir miela.

Pirmas sąsiuvinis jau išėjo iš spaudos. Kiti pasirodys kas 1 — 2 sav. Kiekvieno sąsiuvi-nio kaina 0.50 dol. Visų 7 są-siuvinių kaina 3.50 dol. Ra-sykite: A. Vilainis-Sidlauskas, 5300 W. 23rd Pl., Cicero 50, Illinois, USA.

Neįleido

LYRINĖ APYSAKA

Pulgis Andriusis

Dėdė Mykola jau buvo išėjęs į pensiją, jeigu taip galima būtų pasakyti apie nevedusį ūkininką, kuris po ilgų, sunkių trisdešimt metų, išstijęs dusulį ir sugadinęs skilvi, nieko daugiau nepajėgia, kaip tik perkelti arklius arba už kamoras kapoti kūlelius. Mykola sakydavo:

— A, taigi jau baigiu aštuonias, — kažna, ar įleis dar į devintą, ar jau ne?

Gražias rudentis tūtinėdamas po sodą ir, pavaišinęs svečią patį gražiausioju keršuku, atsidusdavo:

— Aš tai, matai, kaip tas persirpęs obuolys: dar vienas ramos lašokas, ir jau žemė! Aišku, kapodamas kūlelius už kamoras skiedryne, kurį nuo pasaulio užstodavo tamsi dilgėlių ir kietųjų siena, Mykola tepatirdavo mažą naujienų. Kartkartėmis praėdavo tik koks moteriškas daiktas su naščiais, tempdamas žlugtą į kūdra, arba į Salaką varydamas gyli žabalį, prabėgdavo kaimyno vaikas kiuraplivis.

Už tai gi, suvaikščiojus į Ozkašaitę perkelt arklio, Mykolas pirklia būdavo pilna ligi aukštino šviežios kalbos, taip, kad reikėdavo praversti duris, pro kurias atslaiman lėkdavo ramlių žodžių skeveldros:

— Iš versmės gi, misliju sau vienas!

— Taigi, daboju, čiunkst ir užsidarė!

— Pabaiginė, sakau, tu svieto visuo!

Aiškus ženklas, kad Mykola jau bus grįžęs iš ilgosios kelionės ir dabar kaimynui, užėjusiam pasiskolint bežmėno, jau nuo rytą pasakoja naujienas:

— Taigi, sakau, už Erškėtyno, prie molia-besčio prisėsiu ant akmenio parūkyti, — ant to gi, žinai, kur su duobele.

— Sukt galvą, daboju gi, ant Skriaudakalnio beržų užsisvėręs debesiokas. Mykol, Mykol, taigi tu, skaitos, išėjai arklio perkelt ir, nespėjęs nueiti už klojimo, jau lėndi po debesiu, misliju sau vienas.

— Debesiokas tik pasiražė, vieną rankove užsikorė ant Cečergio pirtelės ties Velniaplečiu, o kitą rankovę tiesiai man už kaklo kija. Man tai man, netoli paklojime, bet, sakau, padabosma, ar tu patsi pradėsi lyt, ar iš tavo viso darbo tiktai neišėsi šnirpštukas?

— Prie pirtelės, ties Velniaplečiu sukūrė varlė, skaitos šaukia debesį. Nu, tu jau gali šaukt, kol perplyši, misliju sau vienas, bet ne dėl tavęs debesiai vaikštinėja po dangų, ir ne dėl tavęs skirsto lietu geriams žmonėms katahkas. Turi sau po žilyčių duobėlių kiek mairuoto vandens paplvei sušlapinti ir valavokis, — nėra ko čia jau per daug šaukt debesį, anas jau pats žinos, kur užplūsi. Va, kad ir ant mano miežių, — laukia žiobčiodami kaip gavėniniai leščiai ir nesulaukia.

— A, taigi man šitaip besimislijanč, debesiokas juoda burna tik užsikersino ant Erškėtyno, prie molia-besčio, per Velniaplečių perbėgo samsonas, ja miežiai tik skečia tik skečia akuotos. Nu, nu, sakau, Aš tai suspėsiu dar paklojime, bet, sakau, pažūrėsim gi, ką dabar darysi tu?

— Ir taip bežiūrint, kaip šoks vėjas iš Velniaplečio, kaip mes debesiokai už klojimo, — tik susikausavojo, kaip Tindzioko, kailiniai ties pakinkliai! Gerai kad dar nebėgau paklojime.

— Aš taip ir sakiau, — iš tau čia toks perkaras debesis, be savęs būdamas! Nors ir su keliais per jį pėreitum arba išgręžtum kaip kelnes, brides su tinklu per dieną. Jau aš taip ir tuokiau, kai užsilaukė anas ant Cečergio avizų. Nu, bet, misliju sau vienas, palūkėsiu, kaip žydas laimės, gal, užmes bent lašoka ant

mano miežių. Pasijuokė ir iš manęs. Ev' tik, sakau.

— Taigi, skaitos, einu, misliydamas sau vienas vienas, kaip tave čia kožiam žingsny pa juokia, o atapentis tuomliak tik silukt ir lindo žemėn. Pabaiginė, sakau, kas gi mane dabar čia traukia?

— Grįžt galvą, nu gi, daboju, kurmis pečiu kella mano pievą. Kad tu surūgtum, šakau, negalėjo pasitraukt užu Skriaudakalnio, pūdyman, regis ne ta pati žemė! Bet ne, matai, anas kadneč išmetė, lakmarmoras, mano pievon, ir ne kokion, sakyč, vilkaplaukėn, ar žliūgėn, bet stačiai doblitukos ir rūgštėliuos. Šienpiūvy, taip ir muš dalgi iš rankų. Skaitos, eik namo iš naujo perkalt ant priekiečio, nes pūstyklė nieko jau čia nebeпадės, kai aš nuo išvėpęs lyg Cečergio kerinė.

— Šitaip besimislijanč, kurmis lyg rėmuo žarnas kelia tavo doblitukus, skaitos, tavo, Mykol, akyse dirba tau biėdi, nu, ir ką tu jam? Užminsi su atapentiu kurmrausa, — o kas gali žinoti, kad iš po nakties vėl nerasi išvartyt doblitukų? Būtų su protu, tai jam pasakytum: apsimislyk, žmogau, kokį gi čia darbą tu dirbi, skaitos? Ištrauktum už ausų iš žemės, tai gi kitas pribraigs jo darbą ir, gal, didesniu biėdziu pridarys, supykęs, kad giminiet nusukei galvą. O prie kožnos kurmrausos gal gi pastatysi žmogų su kuoka, iš kur gi primisi tiek šeimynos, kai tokia baisybė darbų aplinkui; ir malūnan važiuoti, ir plūgti palyčią privirinti ir dar kartonė laukia?

— A, taigi einu, skaitos, ežia; daboju, dė, to gi Verstakio miežiai (nors ir anundei, buvau nupeikęs) atstisojo ant kojų, o jau, sakiau, iš garsvyčių, kažna ar iškiš kada akuotą. Matai, vis gi žemė prie smelait, nesukępę gurvolin kaip molyneį. Žinioj gi, mano miežiai tai jau nepridėti prie Verstakio, seniai alkinėmis nustūmė garsvyčias su varpiu. Tik, matai, jau nuo Petro dairoš liėtaus, varpos įdubo, kaip džiusnos burna, išsišovė akuotai lyg starastos Tartlio ūsai, kai ji, dievetuodangu, paguldė graban po ilgosios dusulnės.

— Taigi, skaitos, einu, misliydamas sau vienas, ežia, — tiktai purr iš po kojų juodas debesis, — kad tau notra! — ir susimetė panuovaly užu Darymo, tenai, aplink griausmo trenktą akmenį su plyšiu, kur po liėtaus dar porą dienų vis žliūgšo vanduo varnai atsigerti. Tik pasistoję piestu man kepurė ant galvos, kad kiek jau būtų ir nunešė, negi spēsi rankom susikaboriuoti, dievelink, tokioj karštinėj!

— Va, sakau, tu, Mykol, sėji, debesį nuo dangaus pagatavas su rankom nutraukti, o, skaitos, tavo naudon jau suskrido žvirbliai, nors dar miežio grūdas tirpsta ant liėzuvio. Iš versmės gi toks sutvarkymas svieto! Priklėjo arklys svetimos avizos, parvedė gurban; išmetė degloji bulvės, padaužėi pusiauį ir tuo žviegimui, dabok, atsiveja verkdamas Cečergienė.

— Bet gi, misliju sau vienas, kas gi prisipazins žvirblius, jeigu vienam padauši koją? Skaitos, įlem nėra padėta gaspadoriaus, kad atsivertyt verkdamas ir duotų priesaiką šitaip nedaryti.

— Žinioj gi, reikla ir žvirbliai gyvent, jeigu jau vieną kartą Dievas ir jam ipūtė kvapą gyvasties ir davė gernas pagurklyje; skaitos, nie-

kas jam ir nepavydi vieno kito grūdo, bet, matai, varlėpas, ne tiek sulesa, kiek išbarsto, — va kas neskenčia! Ja, matai, grūdas vieną kart jau nukrėtas žemėn, tai kaip čirskulys ant ugnies, — neramus. Tai, dabok, pelotė urvan ištraukė, tai kurapka prilindo, tai, gavęs rasos, ir išpumpo kaip višta, prisilėsus karkvabaliu.

— A, taigi, jau norėjau mest akmeniu panuovalin, bet gerai, kad nemečiau, žvirbliai patys nuurštė į Kalliadirbio kviečius. Žinai gi, kol pakelsi nuo žemės akmenio, kol užsimosi, tai jau anys ut kur! Gerai, kad nemečiau.

— Eidamas, paskui, pro kryžių, sakau, atsėsiu ant akmenio prie tiltelio susisukt pernykštės geltonosios. Daboju, ant lukštelio vandeninė blusa stovi ilgom ilgom kojom, kaip lentaplūvy ant ožių. Pamislįja, pamislįja ir paskui šast peršoka kitan lukštelin. E, skaitos, mislišk nemislišk, bet tegu dar savaitė taip padžiojina, tai ir tu pristigsi ant ko šokinėti, neliks nė vardo, kad čia upelio būta!

— Taigi va, matai, ir anys, šitie raudonon ir geltonon papilvėm juodi vabalėliai siūva siūva aukštyn, prikiša snukelį prie vandens viršaus ir, pamislįje, vėl šauna dugnan, net nematai kada jie spėja pasispardyti. Skaitos, ir anys dirba savo darbą, uždėtą Dievo, o neturi, laiko pamislyt, kad viena kita tokia savaitė ir jų duobėj po alksniokas nebėra nė lašo vandens.

— Ag, skaitos, ir mes siuvinėjam nuo paties pavasario, metam grūdą žemėn, aploptom su akėčiom, renkam gurvuolius, krutam, metis paleis tave ubagai. Bet gi žmogus, ma o nežinom, gal, ledamušis, gal liūtyš, gal saustai, kaip tas vabalėnas su geltona papilvė vis kruti, vis nori aukštyn. O dugnan visada suspėsi.

— Taigi einu toliau per Tripeļvį takeliu, žvaguliai tik žvaga po kojom kaip budelinko geležinės dūdelės ant mārškos Petro atlaiduose. Tau tave žemė, misliju sau vienas, jau kur plevon išmetė žvagulis, tai dalgiui nėra ką veikt, geriau jau su lenkena grandyt. Žinioj gi, prie žvagulio, daboju, dar, kai kur ir doblitukas prisilėjęs, kiškio kanapė teliūksioja, o į panuovalį ir vienas kitas gyslonas su smalėku pasimagurivimui. Bet gi, matai, sulyg Tripeļvio tai jau, skaitos, blogesnių netgi negali būti.

— Ai gi, mano atminime, kas čia dėdavas. Būdavo, brendi ir, regis, ne tu brendi, bet tik tavo kepurė plaukia smilgų viršūnėm, sakytum, kimsas ežeru pavasario ledaplėšyje!

— Skaitos gi, daboju, ir lieptas nuspirtas su koja. Versmei ir reikalingas tas lieptas, kad rave ant sausų samanų gali atsigulti nugara ir daboiti, kaip dangų vartosi baltom papilvėm debesiokai, lyg narai Gilio ežere.

— Nu taigi, sakau, dar kartą prisėsiu ant juodojo rubėžinio akmenio, kur iš vasarių pusės iškalti maro metų ženklai. Skaitos, pailsėt ties varteliais, prieš įeinant pūdyman. Per rava šokant, matai, brakštėjo pakinkliai, užsikosėjau, sunkumas toks krito ant krūtinių, — ag ne juokas gi aštuonias nešiot ant pečių!

— Sukdamas pernykštė, daboju, va, kad ir Meldaičio žirnai. Ankštis ir mislija sau viena, ar da čia pridėt vieną žirni, ar jau gana

bus? Ir taip bemislijanč, saulė čiunkst ir uždarė ankštį. Gana bus, sakoi!

Taip kalbėdavo Mykola, grįžęs iš savo didžiosios kelionės, perkėjęs arkli galilaukėje. Toji kelionė užtrukdavo gerą pusdienį, nes, dusulio ir skilvio priepuolių kamuojamas, dažnai turėdavo prisėsti ant akmens, ar kimso paežerėje atsigeriti sodos, parūkyti geros pernykštės geltonosios.

Kas metai jo kelionės retėjo, jėgu vos pakakdavo kūleliams kapoti, o kartą, betuntuodamas darže apie taboką, užvirto, ir ji nešte parnešė vos bealsuojantį.

— Aš, matai, kaip tas pūgžlys išmestas ant panuovalio: žiobčioju, žiobčioju, gaudydamas orą, — sakydavo Mykola. — Nebemisliju, kad dar žiobčiočiau į devintą.

Vieną pavakarį Mykolas reikalai pasitaisė. Patsai pasodino taboką, apgėnėjo keršiuokę, iš Bruzgakalnio prisinešė vantoms beržšakių, nes labai mėgo vanotis, ypač per pirmuosius tris garus.

Po Sekmiplų, pačiame laukų gražume, gegužės rakteliams žydint, Mykola visai drąsus išėjo į Ozkašaitę, prie Gilio ežero.

Ir tai buvo jo paskutinė kelionė. Rado ji sukritusį prie akmens, taboka buvo išsibarčiusi. Kai brolėnas spaudė jam negyvas akis, tai Mykolas liūliukėse dar bilzėjo Gilio ežero paveikslas.

— A, taigi einu panuovaliu pro Degimus, o pempės strapalioja nuo kimso ant kimso, ir vis: gyvi, gyvi! Skaitos, dar gyvas, misliju sau vienas, bet ar ilgam? Gerai, kad manęs nepamirštat, kuodotosios, išvargę žimos bėdas. Man taip gi buvo nelengva ant pečiaus pađo dilint šėivakalius. Gerai, gerai, kad atskridot mūsų šonai!

— O vėjas kaip iš burnos šiurena tiktai pakinkliuose, net iš po juostos paleidau kailinius, sakau, tegu išpūs žimos raugą iš po jerkų. Perlipau lieptą tēkmeļe, pilna pupurių kaip trynių, muša vienam balsan varlės, ūkuriuoja upelis, skaitos, neša Gilin žimos darbus.

Kreipdamas iš pievos pro laukinių obelaičių krūmelį, dar įsinorėjau susisukti geltonosios, sakau, užlipęs kalnelin sėstersiu ant to gysloto akmenio, iš kur Gilys kaip ant delno.

— Bet gi, matai, įpusėjus kalnelį, — kad tau versmote! — ant akių emė kristi toks lyg ir tamsumas. Regis, tik tik čia buvo pilnas dangus saulės, aplinkui, sakytum, žaliais cerkesais nuklota žemė, o dabar viskas lyg po aprūkytą stiklą. Ir tada girđžiu po širdžia tiktai užsikersino dieglys, tiktai sugnybo kvapą gerklėje. E, misliju sau vienas, šita kartą kažna, ar jau tau, Mykol, dovanos?

— Prie akmenio, kur su mėlynom, dar prisiekėju, bet geltonosios jau sukt nebereikėjo, iš rankos iškrito tabokinė ir išsiplė geltonoji pernykštė. Taip minkštai susmegau ant akmenio, akyse sublizgėjo pro juodaksnis Gilys, ausyse buvo prikurmėjė Ozkašaitės lakštingalų. Tau čionai! Ežeras tik tiesias, tiesias, išnyko priuopis, ir paskui viskas emė virsti ant manęs. Siekiau, skaitos, rankom prie akmens, o jau ir jo nebeapasiekiu. Pabaiginė svieto! Krentu į duobę, siekdamas akmenio, lakštingalų balsai virsta vargonais, dar pempės, regis, vis šaukia į Degimus, nuo maldyno pakyla laukinė, antys ir mane uždengia juodais sparnais.

— O paskui, daboju, vėl šviesu, pupurienos blizga tēkmeļe, lengva taip po širdžia, groja muzika...

Taip, greičiausiai, Mykola danguje kalbėjo šventiesiems, grįžęs iš didžiosios kelionės į amžinuosius namus, ir kuriuos ji įleido, nebaigus aštuonių.

Genocido įstatymas

(Iš prof. J. Balkūno kalbos, pasakytos minint vasario 16)

1948 m. gruodžio 9 d. Paryžiuje Jungtinės Tautos savo pilnaties konferencijoje priėmė „Taurpautinė Konvenciją genocido prasikaltimams išvengti ir bausti.“

Pirmasis konvencijos skyrius sako, kad genocidas baustinas, nežiūrint ar jis vykdomas karo ar taikos metu. Antrasis skyrius nurodo, kad genocidu prasikalta, kas visą, ar dalį tautinės, etinės, rasinės ar religinės grupės, kaip tokią:

- a) žudo grupės narius,
 - b) rimtai kenkia grupės narių kūnui ar protui,
 - c) laisvai išstatydama grupės gyvybę ir pavojų, ją fiziškai visai ar dalimi naikina,
 - d) uždedant sunkumus, jei daugintis natūraliu būdu, o jėga vaikų perkeldina iš grupės į grupę.
- Trečias Konvencijos skyrius numato baumes už:
- a) genocidą,
 - b) suokalbį genocidą vykdyti,
 - c) tiesioginį ir viešą raginimą genocidą vykdyti,
 - d) bandymą genocidą vykdyti,
 - e) genocido susitarimus.

Ketvirtuoju skyrtumi nurodoma, kad už genocidą baustini valstybių valdytojai, valdininkai ar privatūs asmenys. Penktasis skyrius isako pakoto ratifikatoriams išiešti savo įstatymus, liečiančius šį prasikaltimą.

Šeštajame skyriuje aptariami teismų instancijos svarstyti bylas. Septintasis skyrius atima prasikaltėliams politinio pabėgėlio teises, tuo būdu valstybės privalo kriminalistą išduoti.

Aštuntasis ir devintasis skyrius svarsto būdus genocidą stabdyti ir neaiškumus išaiškinti. Likusieji dešimt kitų skyrių aptaria genocido įstatymo ratifikavimą ir įgyvendinimą paskirose valstybėse.

GENOCIDO ĮSTATYMAS AMERIKOS SENATE

Genocido įstatymas svarstomas Amerikos Senate. Mums Lietuviams šis įstatymas yra gyvybini reikalas. Visos mūsų organizacijos privalo tuoj pasiūlyti kongresmonams ir senatoriams laiškus, kad balsuotų už ratifikavimą. Kai Amerika šį įstatymą priims, tai ja paseks ir visos kitos valstybės.

JAV jūros laivyno vadovybė pranešė, kad dvimotoris bombonešis „Neptune“ pasiekė naują tolimojo skridimo rekordą. Pakilęs nuo lėktuvnešio su septynių asmenų igula Floridos įlankoje, po 25 val. ir 59 min. jis nusileido San Francisco, padaręs 5060 mylių.

BARONO MIUNCHHAUZENO NUOTYKIAI

KELIAUJANT, KARIAUJANT IR MEDŽIOJANT

Panašūs nesutarimai išsiskiria ir tenai panašius išsiveržimus.

Taip aš išbuvaus keletą dienų tame požeminiame pasaulyje ir nė kiek neįvargau, stebėdamas tą nuostabų Vulkaną ir jo pavaldinių gyvenimą. Nežiūrint didelio karščio, kuris ten viešpatuoja, pamažu pradėjau jaustis kaip namie, o ypač dėl to, kad Vulkanas labai mandagiai su manim elgėsi ir puikiai išaišino. Bet šita man suteiktoji pirmenybė pridirbo ir daug pikty priešų bei pavyduolių, kurie šmeižtais ir melagystėmis stengėsi Vulkaną akyse mane apjuodinti, kas jiems visiškai ir pasisekė.

Be jokio išpėjimo ir nedavęs laiko net pasiaiškinti, Vulkanas vieną rytą paėmė mane už rankos, nusinešė į vieną kambarį, kurio dar niekad nebuvau matęs, ir, laikydamas, kaip man atrodo, virš plataus šulinio, tarė: „Nedėkingas mirtingasis, grįžk atgal į tą pasaulį, iš kurio esi atėjęs!“ Ir šis šiais žodžiais jis mane paleido žemyn į bedugnę.

Aš kritau ir kritau vis didėjančiu grei-

čiu, kol iš baimės pagaliau netekau sąmonės. Staiga atsipeikėjau, kai iš karto patekau į beribę, saulės spinduliais nušviestą jūrą.

Kadangi iš pat savo jaunystės gerai mokėjau visokio plaukymo meno, tai ir čia greitai pasijutau kaip namie ir, palyginus su ta baisia būkle, iš kurios ką tik buvau ištrūkęs, dabartinė mano būklė atrodė kaip rojus. Apsidairiau į visas puses, bet aplinkui nieko daugiau nemačiau, kaip vandenį. Ir klimatas čia labai skyrėsi nuo nepatogios meisterio Vulkaną kalvės.

Horizonte staiga pastebėjau kažką panašų į nuostabiai didelę uolą, nežiūrimu greičiu judantį į mane. Greitai paaiškėjo, jog tai buvo plaukiąs ledo kalnas. Aš jį pasiekiau ir po ilgo ieškojimo pagaliau radau vieną vietą, kur kurią galėjau užkopti į pačią jo viršūnę. Bet, mano nusivylimui, ir iš čia žemės niekur dar nesimatė.

Pagaliau prieš temstant pamačiau atplaukiantį laivą. Kai tik jis pakankamai priartėjo, iš visų jėgų pradėjau šaukti. Man atsakė olandiškai. Aš tada šokau į jūrą, nuplaukiau prie to laivo ir buvau užtrauktas ant denio. Pasiteiravus, kur mes esame, gavau atsakymą: Pietų jūroje.

Šitas atsakymas iš karto atidengė slapstį. Dabar buvo aišku, jog iš Etnos aš nukritau per žemės vidurį į Pietų jūrą — kelias, kuris visais atžvilgiais yra trumpesnis už aną kelią aplink pasaulį. Niekas, išskyrus mane, dar jo neįspandė. Ir jei dar kartą tokią kelionę atliktu, tikrai rūpestingus stebėjimus padarysiu.

Šiuo tuo atsigaivinęs atsiguiliau.

Bet olandai yra grubi tauta. Kai savo nuotyki papasakojau karininkams taip pat paprastai, atvirai, kaip ir čia kad aprašiau, tai kai kurie, lyg abejojami mano teisingumu, o ypatingai kapitonas, padarė gana keistą veidą išraišką. Bet kadangi draugiškai jie mane buvo paėmę į laivą ir gyvenau iš jų malonės, todėl ir jų užgaujimų turėjau nepaisyti. Pasiteiravus, kur keliaujama, jie atsakė, jog ieškoti naujų atradimų, ir jei mano pasakojimas būtų teisybė, tai jie esą visais atžvilgiais savo tikslą būtų pasiekę.

TRYLIKTAŠIS SKYRIUS

Kelionė per pieno jūrą ir sustojimas sūrio saloje, kurios gyventojai turėjo po tris kojas, vieną ranką ir ragą kaktoje. — Septynios pieno ir dvi vyno upės bei paukščiai, kurie dėjo kubilo didumo kiaušinius.

Mes plaukėme kaip tik kapitono Cooko keliu ir kitą rytą atvykome į Botany-Bai, į tą vietą, kur anglai ne kokius nusikalčius už bausmę tremdavo, bet siųsdavo nusipelnčius vyrus pagerbti. Kur gamta taip gausiai buvo išbarsčius geriausias avo dovanas. Čia mes praleidome tris dienas. Ketvirtą dieną po mūsų iškeliaujimo jūroje pakilo smarki audra, kuri per kelias valandas nudraskė mūsų bures, perskėlė priekinės burės stiebą ir nuvertė didįjį kersinį, kuris krisdamas į šipulius pavertė ir mūsų dėžę su kompasu.

A. Povilansko Baras ir Restoranas
SALE SEIMYNNINĖMS PRAMOGOMS
158 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVERgreen 4-9737

A. NOVITZKIE
BARAS RESTORANAS SALE
Salė pramogoms vestuvėms ir susirinkimams
59-63 56th RD., MASPETH, L. I., N. Y.
Telefonas DA 6-7460

90-JI SUKAKTIS 1860 — 1950
Vėliausias dividendas yra 2% i metus, kredituojamas bertaininiai.
Nuosimtis apskaičiuojamas nuo pirmos dienos kiekvieno mėnesio, pradėdant nuo \$25 iki \$7500.
Sutaupos idėtos prieš sausio 10, balandžio 5, liepos 10 ir spalio 5 neša nuosimty nuo paliekamos iki paskutinės metų ketvirtė dienos.
THE Kings County SAVINGS BANK
135 Broadway, prie Bedford Avenue, 539 Eastern Parkway prie Nostrand Ave., Brooklyn, N. Y.
Member Federal Deposit Insurance Corporation

LIETUVIAI PASAULYJE

Kiek pasaulyje dabar yra lietuvių, tikslesnių žinių nėra. Tikslų žinių nebuvo ir prieš Antrąjį Pasaulinį karą, bet šis karas tą reikala visškai supainiojo. Tačiau pagal ankstyvesnius duomenis galima spėti, kad viso lietuvių bus apie 4 milijonus: apie 2,5 Lietuvoje ir apie 1,5 kitose šalyse. Skaičiai labai apytikriai.

Australijoje su salomis ligi šio pokario imigracijos lietuvių buvo apie pusantro tūkstančio. Dabar tremtinių Australijoje įsigabeno apie 2,5 tūkstančius, — tai viso Australijoje lietuvių bus apie 4 tūkstančius. Daugelis senųjų lietuvių Australijoje gerai gyvena, yra išgyvenę: turi namų, ūkių, prekybos įmonių ir t.t. Australijoje lietuvių jungiasi į Australijos Lietuvių Sąjungą.

Belgijoje lietuvių niekuomet daug nebuvo. Po šio karo Belgija išleido apie 700 lietuvių dirbti kasyklose. Tačiau lietuvių, radę nepalankias gyvenimo ir darbo sąlygas, iš Belgijos traukiasi, ir jų skaičius ten nuolat mažėja. Visi Belgijos lietuvių sudaro vieną Belgijos Lietuvių Bendruomenę.

Brazilijoje 1934 metais lietuvių buvo apie 40 tūkstančių. Dalis jų po sugrižo į Lietuvą, bet dabar, po Antrojo Pasaulinio karo, jų vėl padaugėjo, todėl dabar Brazilijoje gali būti apie 40,000. Daugiausia jų gyvena pietinėje Brazilijoje ir jos sostinėje Sao Paulo. Žymi dalis lietuvių ten taip pat yra gerai praskirūsi — vieni miestuose, kiti žemės ūkiuose. Yra lietuvių, turinčių stambius žemės ūkius ir nemažus fabrikus. Brazilijos lietuvių vieningos organizacijos neturi.

D. Britanijoje prieš paskutinį karą buvo apie 10 tūkst. lietuvių, kurių didesnę dalį gyveno Škotijoje. Po karo Didžioji Britanija savo pramoninei ir ypač ūkiui pareikalaavo darbininkų, kuriais buvo pakviesti tremtiniai iš Vokietijos. Lietuvių į D. Britaniją nuvyko apie 8 tūkstančius. D. Britanijos lietuvių gyvena neblogai, tačiau stipriai išsikurti tikrai nedaugeliui pasiseka. Todėl ir naujieji ateiviai daugumoje galvoja apie persikėlimą į JAV ar Kanadą. D. Britanijos lietuvių yra susiorganizavę ir vienalytę Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungą.

Argentinoje su naujai atvykusiais lietuvių bus apie 35 tūkstančius, nes 1934 metais jų buvo priskaitoma apie 33 tūkst. Argentinoje lietuvių daugiausia gyvena Buenos Aires. Daugelis jų yra pralobusių bei šiaip pastūrinėlių gyvenančių: fabriku, dirbtuvių,

amato įmonių, namų savininkų, dalis profesionalų, tarnautojų ir t.t. Yra lietuvių, valdančių didelius žemės plotus, vasarytes ir t.t. Visus apjungiančios organizacijos Argentinos lietuvių ligi šiol dar neturi.

JAV yra iškūrusi didžiausia ir pajėgiausia kolonija visame pasaulyje. Tiksliai nežinoma, bet spėjama, kad čia galėtų būti apie vieną milijoną lietuvių. Jau tremtinių ligi šiolei atvyko apie 20 tūkst.

Kanadoje ligi naujosios imigracijos, kuri sekė po Antrojo Pasaulinio karo, lietuvių buvo apie 13 — 14 tūkstančių. Po karo įvažiavo apie 6 tūkstančiai, tokiu būdu dabar Kanadoje lietuvių bus apie 20 tūkstančių. Daugiausia jų gyvena Montrealyje — apie 8 — 10 tūkst. ir Toronte — apie 4 — 5 tūkst. Kanados lietuvių daugumas yra tvirtai išsikūrę: turi stambius ūkius, miestuose įmones, namus. Yra įvairių sričių profesionalų. Kanados lietuvių dabar kuria Kanados lietuvių Bendruomenę, kuri pagal Pasaulio Lietuvių Bendruomenės nuostatus numato apjungti visus valstybiškai bei tautiškai nusiteikusius lietuvius ir įleiti į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę.

Prancūzijoje lietuvių yra išsikūrusių 1929—31 m. krizės laikais, kaip kasyklų ir fabriku darbininkų. Tokių buvo apie 1,000. Tremtinių bus apie 600, ir viso apie 2000. Prancūzijos lietuvių vieningos organizacijos neturi. Daugelis jų stengiasi išvykti į JAV, kiti kitur.

Urugvajuje lietuvių esą apie 8 — 10 tūkstančių. Daugumos jų gyvena sostinėje Montevideo. Ekonominė jų būklė panaši į kaimyninės Argentinos lietuvių.

Venezueloje lietuvių pradėję kurtis tikrai po šio karo, ir jų ten yra keli šimtai. Juos visus jungia Venezuelos Lietuvių Sąjunga.

Čilėje, Bolivijoje, Ekvadore, Kolumbijoje lietuvių besama tikrai pavienių asmenų, kaip ir Afrikos plotuose.

Kinijoje, ypač jos Mandžiurijoje, lietuvių buvo nemažas būrys, apie 2 tūkstančius, tačiau karas ir ypač bolševikų ofenzyva juos išsklaidė, todėl dalis jų persikėlė net į Filipinus, kur jie laukia pastovinės apsigyvenimo bei emigracijos į kitas šalis.

Bendrai, šis karas ir pokaris nepaprastai lietuvius išblaškė po visą žemės rutulį, ir jų atsirado tose jo šalyse, kuriose niekuomet nėra buvę. Bet visiems pasaulio lietuviams, kur jie bebūtų ir kaip begyventų, reikia sudaryti vieną Pasaulio lietuvių šeimą.

K. K.

Šių griuvėsių piliakalny savo laiku buvo vienas gražiausių Berlyno parkų — Tiergartenas. Dabar ten bus statomos patalpos paukščiams.

KITOKI LAIKAI — KITOKI IR SIUNTINIAI Į EUROPA

Rašo mūsų bendradarbis Vokietijoje V. Girlanda

Daugelis geros valios Amerikos lietuvių, kurie remia savo tautiečius Vakarų Vokietijoje siuntiniais, turbūt, dar nežino, kaip labai yra pakitę sąlygos tame krašte ir kurie siuntiniai šiuo laiku yra naudingiausi. O štai žinoti yra būtina, jei norima, kad teikiama pagalba pasiektų savo tikslą ir būtų sėkminga.

Penki metai po karo, tai ir čia gyvenimas jau normuojasi. Maisto kartelių jau nebėra (tik vienas cukrus dar liko, bet visi cukraus gaminiai yra laisvi), galima viską pirkti laisvai, tik reikia pinigų, o to visur ir pas visus trūksta. Produktų kainos, palyginti, neaukštos. Per metus kitus padėtis pasikeitė pagrindiniai ir stačiai nuostabiai.

Šiame krašte, kur prieš keletą metų mėnesinis taukų racionas siekė vieną antrą šimtą gramų, dabar visos krautuvės staciai užverstos taukais po 1,60 DM svarui (500 gr.), lašinių šviežių ir rūkytų — kiek nori, dešrų — kokių nori, kumpio ir kt. Jei reikšmami laikais gavęs iš Amerikos siuntinį tremtinys už vieną svarą riebalų galejo sau pragyvenimą pagerinti ilgomis savaitėmis, jei dar prieš metus svaras amerikoniškų taukų čia kaštavo apie 10 naujųjų markių, tai šiuo metu, kaip minėta, jau tik apie pusantros markės. Tremtinys, gavęs amerikonišką siuntinį, kuriame buvo taukų, cukraus, šokolado, galejo jaustis paremtas visam mėnesiui, o dabar tokių produktų lauda tik keletoms dienoms.

Už kelias pilytes šokolado, išmainytas pas vietinius. buvo galima gauti gerų dalykų, šiandien šokolado užverstos visos krautuvės vitrinos, ir užsieninės pilytės kartais pigesnės, negu vietinės. O jau „amerikoniškų miltų“ ir pieno miltelių maža kam bereikia. Jų ir kai kurių kitų produktų stūmimas, gal būt, daugiau kaštuoja, negu yra naudotas.

Tad kas siūstina, kas dar verta siūsti? Pirmoje eilėje kavos pupelės (žinoma svariniuose paketuose) ir malta kava (metalinėse svaro dėžėse). Tačiau reikia žinoti, kad pagal esamus potvarkius kiekvienas amerikoniškų miltų ir pieno miltelių maža kam bereikia. Jų ir kai kurių kitų produktų stūmimas, gal būt, daugiau kaštuoja, negu yra naudotas.

vienas tremtinys kas mėnuo turi teisės gauti be mokesčių ir maito tik 5 svarus kavos. Tiesa, ne visi siuntiniai atidaromi, tačiau, jei užtikama daugiau, siuntinys gali nepasiekti adresato, nes šiam vargu, ar yra prasmės sumokėti pernelgį aukštus mokesčius ir mautis. Kava šiuo metu vargstančiam tremtiniui yra grynas auksas. Jos vertė čia dabar amerikiečių zonoje apie 8-9 DM svarui (taigi apie du dolerius). Tremtinys, gaudamas kas mėnuo 5 svarus kavos, gali savo pragyvenimą pagerinti visam mėnesiui ir išlikti kas reikia, o ligoniai iš to gali sudaryti sau papildomų vaistų ir kitką. Blogai daro tie Amerikos lietuvių, kurie, siūsdami saviškiams Vokietijoje siuntinius, neįdėd bent leistina kas mėnuo 5 svarų normą kavos, o siūnčia tokius produktus, kurie čia turi pernelgį mažos vertės, nors ten, Amerikoje, kaštuoja ne mažiau o kartais ir daugiau kaip kava.

Kad nebūčiau klaidingai supratas: Kai siuntinys siunčiamas šeimai, gal dar su vaikais, ne pro šią dėtį ir taukų ir tokių gaminių, kurie mažiau verti. Juo įvairnesis siuntinys bus, juo didesnis gali būti džiaugsmas, tačiau juo daugiau kavos siuntinyje bus, juo didesnė nauda gavėjui bus. Geros valios siuntėjas žiūrės, kad siuntinio turinys būtų ir įvairus ir kurti vertingas. Siuntinyje gali būti ir taukų ir kitko, bet kavos neturėtų trūkti.

Gal kas manytų, kad siuntinių gavėjai jau ir patys bus spėję savo geradariams prausti, kas verta siūsti. Bet reikala yra tas, kad apdovanotojams ne visada gali būti patogu reikšti savo pageidavimus, kokie turėtų būti siuntiniai. Dovanotojas galėtų pamanyti, na, ir akį pieša tas žmogus, siunčią jam dovana, o jis jma reikšti pretenzijas, ką siūsti, ką ne. Taigi geros valios Amerikos lietuviams, kurie tremtiniams jau tiek gero yra padarę, pravartu žinoti, kuriuo būdu jų aukojamas siuntiniamis doleris atneša kuo didesnę naudą.

Pakitę padėtis ir drabužių bei avalynės atžvilgiu. Seniai praėjo tie laikai, kai už gautą iš Amerikos padėvėtą rūbą buvo čia galima kažką gauti. Dabar mieste krautuvės užverstos drabužiais ir avalyne nuo pigiausių iki brangiausių, ir viskas gaunama laisvai be „baškų.“ Aukoti žymesnio taisyms reikalingus drabužius ir juos siūsti tremtiniam bemaž nėra prasmės, nes taisyms gali brangiau atseiti, negu yra paties drabužio vertė. Gaila transporto išlaidų.

Pakitę ir valiutiniai santykiai. Dar prieš maždaug metus amerikoniškas doleris laisvoje rinkoje Vokietijoje kaštavo apie 20 DM, dabar gi jau tik 5 markės! Turint galvoje, kad oficialusis doleris kursas yra 4,20 DM, tai jau bemaž yra pribrendęs laikas, kada galima dolerius legalia pašto ar banko perlaida siūsti į Vokietiją (kiek tas jau leidžiama ar bus leidžiama).

Esant milijonams pačių vokiečių bedarbių, tremtiniam, likusiems Vokietijoje, rasti darbo ir uždarbio itin sunku, tiesiog neįmanoma. O gyvybę išlaikyti reikia. Tam tikra tremtinis dalis dar emigruos, bet tiems, kurie liks, bus labai sunku. Ką jau kalbėti apie ligonius. Daugelis jų naktimis nemiega, baimindamiesi neiškia ateitimi. Gaunamas iš užjūrio geros valios tautiečio laiškas ar siuntinėlis — tai saulės spinduliai, kurie prakaidrina ir sušildo vargstančiųjų niūrias dienas.

PERSITVARKĖ LT B VOKIETIJOJE

LTB Centro Komitetas savo 1950 m. vasario 11 d. posėdyje nutarė LTB-nės organizaciją suderinti su VLIK'o priimtams ir paskelbtams Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (sutrumpintai PLB) santvarkos nuostatais.

Nuo 1950 m. vasario 16 d. LTB Centro Taryba vadinsis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Vak. Vokietijos Krašto Taryba, o LTB Centro Komitetas — PLB-nės Krašto Valdyba.

1949 m. gegužės 19 d. demokratiniu būdu vieneriems metams išrinktas LTB Centro

DEDE SAMAS IR JO NAMAS

Dėdė Samas nori karo: Nieko rusams jis nedaro. O sovietai myli talka: Pliškauja visą laiką.

Dėdė Samas — niekadėjas: Bolševiko nę nudėjes. O sovietai gero būdo: Ką pagriebia, tą ir žudo.

Pas tą Samą, pas tą Dėdę: Bolševikai turi kėdę. O pas rusiškąją tetą: Sukūsti visi į batą.

Išvių sąjūdziai

Argentinoje rusai labai susiskaldę, betgi net ir jų „baltieji“ paraudonovo iš džiaugsmo dėl edinnoj nediehmjoj Rusijos. (Ir bolševikai dar uoliau varo toliau Rusijos imperialistinę politiką), net rusų aukštoji karininkija ir šventikai.

Ukrainiečiai labai stiprūs, bet irgi suskaldyti. Jie turi 5 laikraščius. Lenkai iš vėžių išmušti dar nesusigraibo. Latviai sugeba išnaudoti bemaž visas savo potencialias jėgas.

Ukrainiečiai perdėm aktinigi. Atkuto kroatai, veiklius slovakai, albanai, turtingieji graikai. Tylūs serbai, bet vengrai, rumunai ir bulgarai bruzda. Agresingi gudai ir panašūs į „Edinąją“. Dar dėl rusų: jie balsai pjaunast tarp savęs, bet ir jų tarpe 15 organizacijų susitelkė į vieną sąjungą, prof. Virbickij vadovaujama.

VETERERINARIJOS GYDYTOJAMS

Lietuvių tremtinių veterinarijos gydytojų valdyba kreipiasi į visus kolegas, išsklaidytus laisvajame pasaulyje, o ypač gyvenančius JAV ir Kanadoje, ir prašo organizacijos reikalui pranešti savo ir kitų žinomų kolegų dabartinius adresus valdybos sekretoriui, L. Gaudušiui, 3255 W. Cermak Rd., Chicago, Ill. USA.

IESKOMI

Paškevičiūtė - Ščiutienė Petronė, iš Smalininkų km., Kalvarijos valsč., Marijampolės apskr. ir jos vyras Ščiuta, Petrauskas Petras, iš Vaitiškės km., Nemažųjų valsč., Alytaus apskr.,

Petronis, sūnus Jonų Petro, gyvenusio Scranton, Pa., Petrosius (buv. Platakis), vaikai ir kiti giminačiai Antano Platakio, pakeltusio pavardę į Petrosius,

Platakis (kitap: Petrosius), vaikai ir kiti giminačiai Antano Platakio, pakeltusio pavardę į Petrosius,

Preitakaitė - Mockienė, iš Pušokščių km., Sartininkų valsč., Tauragės apskr.,

Radvinauskaitės, Marė ir Petrė, viena ištek. už Jono Jakščio, iš Miknakių km., Barzduvės valsč., Šakių apskr.,

Sakalauskas Jonas ir Sakalauskaitė Juzefa, iš Vinginiukų, Schmidt, Emma ir Eugen, ar jų vaikai, gyvenę Jersey City, ar kitur New Jersey valstijoje,

Ščiuta ir jė žmona Paškevičiūtė, Petronė, kilusi iš Smalininkų km., Kalvarijos valsč., Marijampolės apskr.,

Sejonas, Gasparas ir Kazys, iš Vidiškių km., Zemaiklemiо valsč., Ukmergės apskr.,

Selenaitė, Liudvė, iš Dišilių km., Alsėdžių valsč., Telšių a., Sideravičius, Pranas, iš Obelytės km., Metelių par., Alytaus apskr.,

Smith, Anna, buv. Stankevičiūtė, Bronė,

Spokienė - Vadopalaitė, ir jos seserys bei broliai, Stalgaitis, du broliai iš Piliūnų km., Piliškių valsč., Vilkaviškio apskr.,

Stankevičiūtė, Bronė, kitaip Smith, Anna, Stasytaitė, Zosė, iš Zvingių bažnytkaimio, Vainuto valsč., Tauragės apskr.,

Stenoniūtė, Rožė, iš Kalesnykų km., Simno valsč., Alytaus apskr.,

Tvirbutas, brolis Sirtautienės, Vabalienė - Mejerytė, Ona, iš Pakalniškių km., Veituvos valsč.,

Vadopala, broliai ir seserys, kurių viena Spokienė, Valeika, Petras ir Povilas, nuo Pasvalio, Biržų apskr.,

Valinevičiūtė, Elizė, iš Zilionių km., Seduvos valsč., Panevėžio apskr.,

Valinskaitės, dvi seserys, arba Valinskai, nuo Piliškių, Vilkaviškio apskr.,

Vasilauskaitė, iš Sidagių km., Skaudvilės valsč., Tauragės apskr.,

Woodson, Martha, gyvenusi 1048 South Street, Portsmouth (valst.?),

Zemaitis, Jonas, iš Grinaičių km., Kidulčių valsč., Šakių apskr.,

Žilys, Vladas, ir jo sesuogynėnė Čikų km., Svedasų valsč., Rokiškio apskr.,

Ieškomieji arba apie juos žinantieji kviečiami atsilepti šiuo adresu: Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd St., New York 24, N.Y.

Paš. 7 — 1950 m. kovo 3 d.

STANDARD FEDERAL SAVINGS and Loan Association of Baltimore City

Metinis dividendas 3%

Kiekvienas indėlis apdraustas federalinėse valdžios apdrauda iki \$5000.00.

684 Washington Blvd.

Baltimore, 30, Md.

PIRMOJI LIETUVISKA EKSPEDICINĖ BENDROVĖ

Siūnčia maisto ir drabužių pakietus į Europą

Bendrovė turi jau gatavus maisto pakietus, kuriuos galima užsakyti iš U.S.A. ir Kanados per pašta. Bendrovė nesinaudoja tarpininkais, tad gavėjai už jos pakietus nieko nemoka.

Nr. 1 — \$6.50

2 sv. cukraus, 1 sv. kavos ar karko, 1 sv. bekonos, 1 sv. kiauš. mėsos, 2 sv. kiauš. taukų, 1 sv. pieno miltelių, 1 sv. pieno šokolado.

Nr. 3 — \$7.00

2 sv. Salami dekos, 2 sv. rūkyto bekonos, 2 sv. kiauš. taukų, 1 sv. riebšiolis, 4 oz. kavos ekstrakto, 1 sv. bičių medaus.

Nr. 5 — \$5.00

10 sv. kiauš. taukų.

Nr. 2 — \$10.00

5 sv. cukraus, 2 sv. kavos, 2 sv. kiauš. mėsos, 5 sv. kiauš. taukų, 2 sv. bekonos, 2 sv. kond. pieno, 2 gb. tual. muilo.

Nr. 4 — \$6.00

5 sv. kiauš. taukų, 2 sv. rūkyto bekonos, 1 kvorta valg. aliejaus.

Nr. 6a — \$5.20

Nr. 6b — \$5.50

a. 5 sv. pupelių kavos, b. 5 sv. kavos (skard. dėž.).

Sea-Gull Shipping Co. - Vedėjas M. Anuska
560 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

WOODLAND CAFE

B. J. TRIBULAS, Sav.

63rd STREET at WOODLAND AVENUE

Telefonai: Saratoga 9656, West 4117

Naujai atidarytas lietuviškas restoranas ir baras

TRAUN'S

N. E. cor. 7th and DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.

TEL. PO 5-9566

ADAM'S CAFE

RESTORANAS IR BARAS

941 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.

TEL. PO 5-9785

GRANFORD RADIO STORE

(Buvusiamė Vieniybės ofise)

J. Yuskowski, Sav.

MES TAISOM RADIO IR TELEVIZIJOS APARATUS, DUODAMOS DOVANOS TIEMS, KURIE PAS MUS PERKA RADIO ARBA TELEVIZIJOS PRIMTUVUS
193 GRAND STREET, BROOKLYN, 11, N. Y.
EVergreen 7-5703

MUZIKOS MOKYKLA

PROF. A. ZIDANAVICIUS duoda smulko, piano, muzikos teorijos ir orkestro pamokas kasdien privačiai, kiekvienam mokiniui atskirai, maitiems ir suaugusiems, pagal konservatorijų programą.

MUSIC STUDIO

80 St. Marks Place (1st Ave.) New York City
Spring 7-7908.

Motery Pasaulis

Pavasariui besiruosi... aktorė Maureen O'Hara odo idealią baltą ilko suknelę. Viršuje: Louise Ball vilki patogų trijų dalių pavasarinį kos-

tiumą. Trumpas apsiustas tinka ir prie sportiškų suknelių. Aktorė Martha Hyer, sporto mėgėja, rodo "cowboy" stiliaus kostiumą, kuris tinka vilkėti atostogaujant ūkyje.

Gražiausias seseriško sugyvenimo pavyzdys

Ar žinojate, kad mūsų literatūroje yra vienas gražiausių seseriško sugyvenimo pavyzdžių. Tai nepaprastas atstikimas, kai dvi seserys, abi ištękusios, gyvendamos kiekviena atskirai, leidžia savo veikalus tuo pačiu vardu, autorius atsakomybę tepriškindama viena jų. Paslaptis taip puikiai buvo laikoma, kad paaiškėjo tik vyresniajai seseriai mirus, kai antroji, — lig tol be autorius vardo buvusi, — išleido knygą savo vardu.

Tarp jų buvo penkių metų amžiaus skirtumas. Išleptintos, romantiškoje aplinkoje, smunkančio dvaro rėmuose, jos augo, svajoję, skaitė, mokėsi rankdarbių, muzikos. Dvaras galutinai nusigyveno, abi ištekėjo, susidūrė su visais materialinio gyvenimo sunkumais, ir kiekviena skirtingai ir tai ragavo. Vyresniajai vargai išvystė karštą pasipriešinimo ugmį, antrajai — tylia, ramia resignacija.

Ilgai gyvenę jos toli viena nuo kitos, kiekviena savo vargais besirūpindama. Vyresnioji, gabi, išmintinga, ėmėsi literatūros, lietuviško atbudimo veiklos, dirbo, rašė, netrukus susidarė geros rašytojos vardą. Jau spėjate kaip pasirašinėdavo — Lazdynų Pelėda. Kai vėliau atsikraustė abi į vieną miestą — Vilnių, pradėjo kalbinti seserį prisidėti prie darbo. Marija, jaunesnioji, slėpniškai mokėdama lietuvių kalbą, naudojosi sesers patarimais, arba net tiesiai duodavo jai savo lenkiškai rašytus, bet lietuviškos dvasios, kūrinus verst.

Prie dalinimosi slapyvardžių privertė jas vien materialiniai sunkumai, nes jau žinomu vardu išleisti kūriniai susilaukdavo didesnės kritikos susidomėjimo. Pamažu Sofija vis daugiau įtraukė Mariją į lietuvišką veiklą, o vėliau abi dirbo lygiomis. Sofijai mirus, Marija, pagaliau, buvo priversta atidengti jų didžiąją paslaptį.

Sofija, be abejo, stovi aukščiau už Mariją literatūrinės vertės atžvilgiu ir dėl to pratęsam ta slapyvardį jai vienai skirti. Bet yra faktas, kad abi seserys buvo tiek subendrusios, jog ir dabar negalime kalbėti kurių kūrinių tikrojo autorius išpėti. Jas abi išrašome aukštinėmis raidėmis į didžiųjų tautos žadintojų eiles.

Ps. 8 — 1950 m. kovo 3 d.

PAGERBĖ ELENA FELECKAITĖ

California - Texas Oil Co. Ltd. New York'e neseniai pagerbė vieną savo tarnautojų, lietuvių Elena Feleckaitę, kuri šioje firmoje jau ištamavusi 20 metų. Penki didieji firmos bosai, kartu su visais tarnautojais, Feleckaitę suruošė pietus Schraffts restorane ir apdovanojo ją gausiomis dovanomis. Ta proga jai buvo įteikta 4 žvaigždžių auksinė sagutė ir žymiai pakelta jos alga. Feleckaitė, gal būt, yra viena iš daugiausia uždirbančių lietuvių Amerikoje.

Elenos Feleckaitės vardas lietuvių visuomeni yra žinomas dar iš tu laikų, kai Amerikos lietuviai dėjo pastangas iškovoti Lietuvos Nepriklausomybę. Septynerius metus ji dirbo Lietuvių Informacijos Biure su Mastausku, Viniku ir Česnuliu. Vėliau, kai Lietuva buvo pripažinta Nepriklausoma valstybe ir Washington'e buvo įsteigta Lietuvos Pastuntinybė, Feleckaitė buvo viena iš pirmųjų tarnautojų. Čia ji dirbo su Vileišiu, Bizausku, Rabinavičium ir Čarneckiu. Ji taip pat buvo pagrašėjusi, kaip dainininkė ir yra koncertavusi Washington'e, Baltimorėje, Worcesteryje, Detrote ir kituose miestuose. Kartu su seseria Marija Čižauskiene ir buv. Lietuvos ministro žmona Čarneckiene, kuri, kaip žinia, sovietams okupavus Lietuvą,

su vaikais buvo ištremta į Sibirą, anais laikais dažnai buvo kviečiama koncertuoti Washingtono visuomeni ir dalyvauti operacijų pastatymuose. Feleckaitės tarnyba neduoda progos jai dažniau susitikti su lietuviams, bet ji puikiai kalba lietuviškai. Lietuvių kalbą ji išmoko jaunystėje Šv. Kryžiaus parapijos mokykloje Mr. Carmel, Pa. Savo tarnybos suakties proga Feleckaitė buvo gavusi pasiūlymą vykti į Angliją ir ten atstovauti savo firmą, bet šio pasiūlymo ji atsisakė, nes nenori išvykti iš Amerikos.

REIŠKIA PADĖKĄ!

Sausio 26 d. mirė mano mylimas vyras William Shedlow. Aš, jo našė, ligos ir netikėtos nelaimės prislegta, dėkoju visiems giminiams ir pažįstamiems, kurių ilga pavarzdžių eilė sunku laikraščio skiltyse suminėti, už daugybę gėlių, užpiktas mišias, išreiktą ir prisijusią man užuojautą ir palydėjimą velionis ir amžina poilsio vieta.

Širdingai dėkoju J. Garšvai už pavyzdinę sutvarkymą velionies laidotuvių ir pagalbą man sergant. Dėkoju Šv. Juozapo parapijos klebonui už dvasišką patarnavimą. Taip pat Moterų Vienybėi už užuojautą.
Sofija W. Shedlow

Skanūs ir maistingi pyragaičiai iš avių ir sirupo. Jų maistingumas ypač didelis, nes avižose yra nemažai geležies, vitamino B1 ir proteino. Sirupas vietoj cukraus taip pat padidina pyragaičių maistingumą. Pyragaičiai gaminami šitaip: 1/2 puodelio riebalų (geriausia naudoti crisco) išmaišyti su trim ketvirtad. puodelio sirupo, įpiakti 1 kiaušini. Atskirai sumaišyti 1 1/2 puod. miltų, pusę šaukštuko druskos, pusę šaukštuko sodos, pusę šaukš. baking powder, 2 šaukš. cinamono. Pridėti 1 1/2 puodo avių (oats), 1/2 puod. sugrūstų riešutų ir 1 puod. razinų. Išminkyti ir tešlą padėti į šaldytuvą 1 valandai. Sudaryti apvalinius pyragaičius, pavolioti cukruje ir sudėti ant ištepotos skarodos. Kepti keptuvėje nuo 12 iki 15 minučių 375 F laipsnių.

Reikia centralizuoti ligonių šelpimą

Amerikos lietuvių spaudoje, laiškais, pranešimais iš Vokietijos pranešama, kad paskutiniu laiku atskiri asmenys, organizacijos ir pasikūstų Vokietijoje tremtinių ligonių grupės čia Amerikoje sumanė betarpiai šelpti Vokietijos sanatorijose esančius lietuvių ligonius. Tai labai gražus, naudingas ir mielaširdingas darbas, bet jis apima tik mažą dalelę tų, kuriems pagaiba nekalnė. Pvz. paskutiniu laiku tokios grupės, tartum susitarusios, pradėjo siųsti maisto ir kitokių daiktų siuntinėlius Gautingo sanatorijoje esantiems lietuviams ligoniams. Tokių siuntinėlių jie gavo iš Clevelando, Chicagos, Rochesterio ir kitų vietų. Vadinasi, 54 lietuvių ligoniai toje sanatorijoje buvo kuriam laikui puikiai aprūpinti, o tuo tarpu lietuvių ligoniai Amergo, Heilbranno, Schombergo, Wislocho, Rottenmunster ir kitose ligoninėse, neskaitant tų, kurie gydomi namie ar stovyklose, iš tų siuntinių nieko negavo.

Jeigu ligonių šelpimas būtų centralizuotas, daug daugiau ligonių būtų gavę maisto. Štai kodėl:

Už didelę pinigų sumą perkant maistą eksportui, gauni žymiai pigiau.

Persiuntimas žymiai pigiau kainuoja, o be to, BALF'as kaip valdžios registruota šalpos įstaiga, naudojasi tai veiklai teikiama privilegijomis, kurių viena yra iš Economic Cooperation Administration gauti pinigų išleistas už jūrų transporto, o Vokietijoje transporto išlaidas apmoka IRC.

BALF'as kvalifikuotas gauti iš Amerikos perkeičiamus tikrus kiekius maisto produktų, apmokant tik pristatymo ir uostų išlaidas ir įpakavimą.

BALF jau turi savo administratyvinių aparatų, kuris ne tik Amerikoje, bet Vokietijoje ir kitur palaiko artimus santykius su įvairiomis organizacijomis, iš kurių gauna ne tik patarimus ir informacijas įvairiais šalpos reikalais, bet reikalui esant, suteikia ir kitokią pagalbą.

Bendrai, ten kur BALF'ui daiktai kainuoja vienas doleris, privačiam asmeniui ar organizacijai kainuoja apie tris dolerius.

Centralizuodami savo darbą šalpos srityje, žymiai daugiau nuveiksime, daug daugiau žmonių pasiekime ir daug daugiau jų aprūpinsime maistu, vaistais ir kitais reikalingais daiktais.

Galina Leonienė, pianistė iš Baltimorės, Md., vasario 22 d. Washington'e dalyvavo Vasario 16 minėjimo meninėje programoje.

Dr. Milda Budrys, buvusi tremtinė, išlaikė kvotimus Illinois valstybėje ir gavo teisę praktikuoti mediciną.

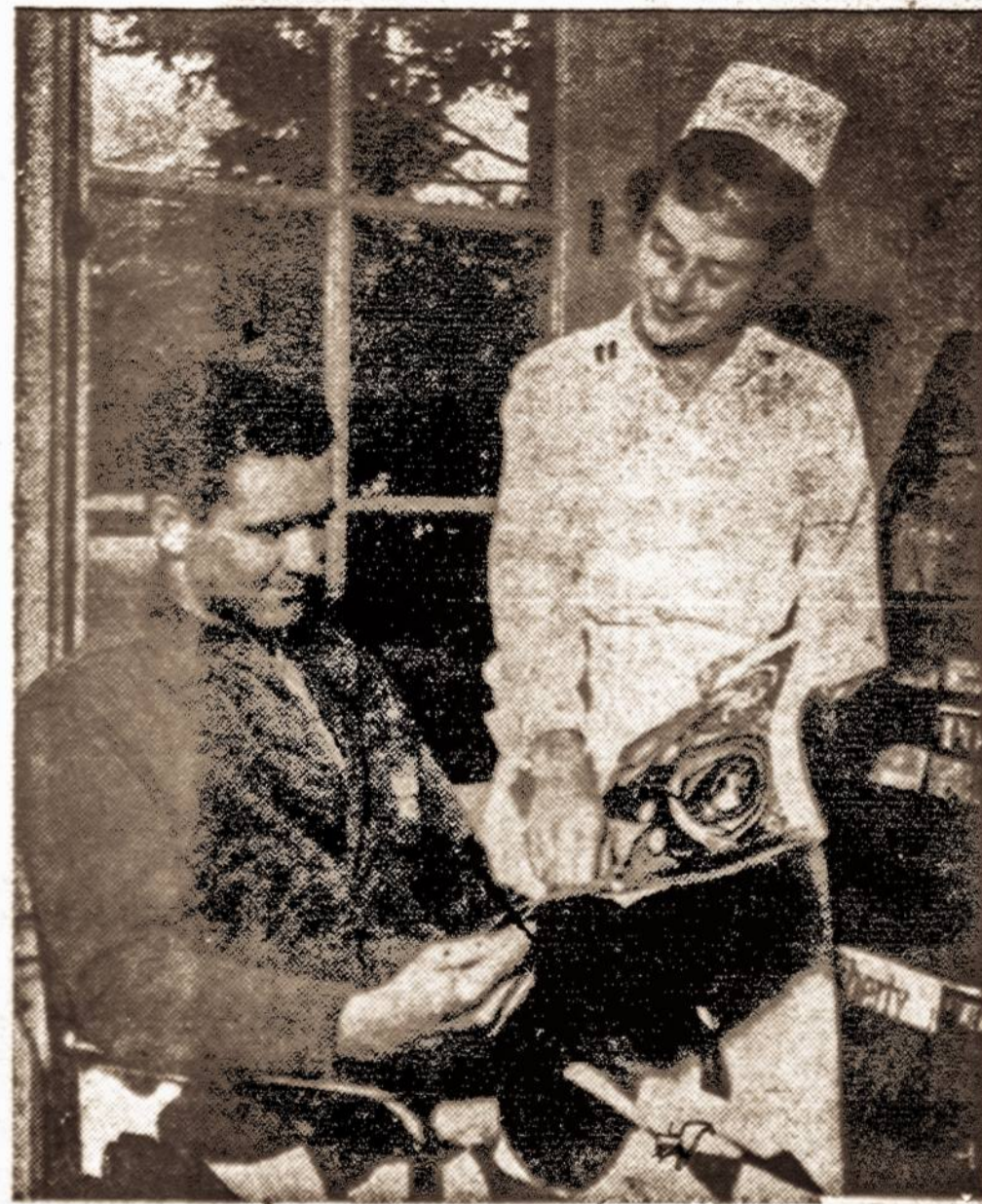
Dr. Marija Alseikaitė-Gimbutienė, istorikė, Harvard Universiteto pakviesta parašyti mokslo veikalą apie Baltijos tautų senovę.

I. Lukošiuotė, Filatelistų Draugijos sekretorė ir jo leidžiamo leidinio redaktorė, Chicagoje vasario 24 — 26 dd. surengė Lietuvos pašto ženklų parodėlę.

Genovaitė Tijnūnienė, mūsų skaitytoja Thompsonville, Conn., vasario 28 d. susilaukė savo tėvelius Emiliją ir Juozą Zabalius ir broį Steponą, kurie atvyko iš Vokietijos britų zonos.

Antanina Dambrauskaitė, Lietuvos valstybės operos solistė, pakviesta dalyvauti Operetės choro sukaktuviniame koncerte, kuris Brooklyne įvyks balandžio 23 d.

Nelė Mazalaitė, Vienybės bendradarė, iš New Yorko išvyko keletui dienų pas Pr. Lapienę, Stony Brok, L. I.

JAV Armijai reikalingos galtingosios seserys. Norinčios įstoti į Army Nurse Corps Reserve, yra kviečiamos užpildyti pareiškimus. Galima pasirinkti tarnybą su Nuolatinė Armija arba Galtingųjų Seserų Korpusu. Pribamos tik iki 45 m. amžiaus.

PILIAKALNIAI — LIETUVOS TVIRTOVES

(Atkelta iš 5 psl.)

pačiu metu įprastinės apeigės pilėš niekad nebūvos praradusios savo pirmąsias paskirties.

Ir A. Spicynas suunka: vargu ar kuri kita Europos šalis galėtų pasigirti ar didžiuliu tokiu piliakalnių skaičium, kaip Lietuva. Tai milžiniškas fondas būsimiems lietuvių archeologams, tai beveik neišbaigiamoji medžiaga dabavųjų gyventojų praeities gyvenimui restauruoti, atgiminti. Anais laikais Bilensteinas, Rygos Archeologų Suvažiavimo metu buvo surinkęs ir suskaičiavo apie 350 piliakalnių — pilėlių srityje nuo Nemuno iki Narvos (šiaurės Lybijoje 25, pietų 91, Kurše 90, Ziemgalyje 41, Kauno krašte 6, rytų Prūsijoje 27). Bet Radziukynas vienam Suvalkių kraštui dar pridėdavo 36, o Kauno krašte Pokrovskis priskaitydavo vietoj bilensteininių 6 — net 259 piliakalnius. Toliau registruojant, tas pats A. Spicynas tvirtina, bendras piliakalnių skaičius, žinoma, prašoktų 1000; tokių jų skaičių ir galima tuo tarpu pripažinti labiausiai patikima. Jei pasiryžtumėm lietuviško tipo piliakalnių suskaičiuoti už dabartinės Lietuvos ribų (amžiuose Lietuvos Kunigaikštija buvo viena didžiausiųjų ir galingiausiųjų Europos valstybių), tai bendrąjį jų skaičių ilgai netektų dar smarkiai padidinti.

LIETUVOS SARGAI

Krivickis yra mėginęs nustatyti karinės sargybiniai punktą tinklą Lietuvoje. Jo tyrinėjimais, daugiausia piliakalnių įtvirtinta, piliių pirstatytą prieš teutonius — vokiečių kryžiuočius, o paskui Nemuno, Jūros, Dubysos, Mėmijos, Veiviršės, Nevėžio, Ventos pauriapsis. Tai ir bus buvusios labiausiai apgyventos Lietuvos vietos. Čia yra piliių, te-

slovinėjų tik 5 — 6 kilometrų viena nuo kitos. Akmenos, Jūros Intako, paupiu nedidelame tarpe yra net 13 piliių. Latvijoje ir vakarus nuo Ventpilės, nesiekiant jūros, ir pušiasalyje žinomi 43 piliakalniai — pilys ir 31 pilienos, t. y., žymesnių gyvenamųjų vietovių likiniai.

Yra nuomonė, kad piliių nėra krašto žemumose. Balose piliakalniai gali būti piltiniai, apskriti. Specialieji aukų kalnai (Aukos kalnas) nurodomi netoli Lūkmenos upės Telšių apskr., netoli Matkūn, prie Telseno, Pussen prie Ventpilės, Kauno priemiestyje Aleksote (Transkribcija A. Spicyno). Zemaitijos mižinai — Satrijos ir Medvėgalio kalnai. Prie didžiųjų piliakalnių — piliių randa mažų, kurie kaip ir kokie sargybiniai. Zemaitijos širdis — Medvėgalio sritis kalvų kalvose. Tai Zemaitijos Svecija, išraižyta plačiajūrių ir gliaduobių — akims labai patraukli ir pasižūrėti idomi. Į tą šalį vokiečių kryžiuočiai taisydavo nuolatinius puolimus. Čia labiausiai yra išlikusių senovės lietuvių tikėjimo tradicijų. Ta sritis — didžiulis istorinis archyvas (Krivickis). Kitoje vietoje, viename rajone sukoncentruotų piliakalnių — piliių gausis ir kartais didžiulės milžiniškos apimties paveiktas, archeologas Krivickis suunka: "Štai, kur imi apčiuopiamai suprasti, kad čia istorijoje yra vykęs didelis ir sudėtingas gyvenimas, kad Lietuva didėle tauta."

Šių dienų apviestam ir moderniam žmogui vien dėl piliakalnių — piliių reiktų Lietuva aplankyti. Ko savo akimis nebuvo matęs, tada pamatytų ir suprastų tos gintaro šalies galingąją praeitį ir gamtovaizdžių grožį. Atėis laikas, bolševikai iš Pabaltijo išduktės, ir tada ir Lietuva visiems bus tvarta atkli.

HELENA'S BEAUTY STUDIO

(Lietuvaitė, Lic. Hair Stylist)
Exclusive Prescription Permanents

136-08 Roosevelt Ave. Flushing, N. Y.
Tel.: FL 9-9487

BALTIC EMPLOYMENT

NATASH LEBDEFF, License

Surandame darbus įvairiose darbo srityse. Reikalingos moterys mieste ir užmiestyje namų ruošos darbams.

81 darbo įstaiga atidaryta nuo 10 val. ryto iki 4 val. p. p.
47 W. 63rd Street (arti Broadway) New York City
Tel. SC4-3965

V. A. BUDRAITIS

APDRAUDOS AGENTAS

Sąžiningas patarnavimas

8552 102 Street Richmond Hill, N. Y.
Virginia 9-6773

PHILIP BENDER AVALINĖS KRAUTUVĖ

Mūsų krautuvėje galima gauti batų, tinkamų visiems keturiems metų sezonams. Lietuviams ypač gerai žinoma mūsų avalinės kokybė.

245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV. 7-2043

Telefonas: EVergreen 7-7411
KLEEN KOL COAL CO.
LISAUSKO ANGLIŲ KOMPANIJA
Anglys, Coke ir Aliejus
496 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Gyvenamoji vieta:
Tel.: HA 6-8406 Maspeth, N. Y.
Telefonuoti po 5 val. vakarais

KOVA UŽ AŠIGALIUS

(Atkelia iš I ps.)
Didesnę metų dalį arktiškai šaltas klimatas, kelių ir geležinkelų stoka, užnugaryje didžiuliai miškai, išraižyti upėmis ir ežerais, šią sritį daro sunkiai ginama. Tačiau jai ginti pirmieji žingsniai padaryti jau prieš dešimt metų. Rooseveltas ir Kanados ministras Mackenzie King 1940 m. pasirašė Ogdensburgo sutartį, kuria šiaurės pakrantės žemės yra bendras Kanados ir JAV reikalas. Šia vis dar tebegaliojanti sutartimi karo metu JAV įrengs čia savo stebėjimo stotis su lėktuvais, radaru ir kitokiais moderniais įrengimais. Be to, pastaraisiais metais JAV ir Kanada įvykdė keletą bendrų arktinių manevrų, kuriuose dalyvavo aviacija ir laivynas.

Vos tik išskridus į šią sritį prieš lėktuvų junginiam, jie bus priversti stoti į kautynes daug anksčiau, negu pasiekę gyvenamą vietą.

Priešingame žemės rutulio gale esąs Pietų ašigalis neturi to milžiniškos pasaulinės politikai strateginės reikšmės, kaip šiaurės ašigalis. Pirmiausia taip yra dėl to, kad Pietų ašigalis yra labai nutolęs nuo civilizacijos pasaulio. Nuo artimiausio žemyno ji skiria apie 1000 mylių audringos ir klaidingos jūros. Jei šiaurės ašigalio srityse gyvena apie 200,000 žmonių, tai Pietų aši-

galis, galima sakyti, dar visai negyvenamas. Kur-ne-kur esama tik banginių žvejybos sąrašų postų. Būsimame kare Pietų ašigalis taip pat nevaldins jokio vaidmens.

Tačiau Pietų ašigalis turi tokių savumų, kurie skatina dėl jo rungtyniauti, kas stipriausiai ir plačiausiai ten galės įsitvirtinti. Šiaurės ašigalis yra jūra, padengta storu ledo sluoksniu, kai tuo tarpu Pietų ašigalis yra žemynas, visos Europos didumo sala, dar labai mažai tirta. Geologai tvirtina, kad joje esama milžiniškų išteklių anglies. Tačiau šie gausūs anglies išteklių, kaip ir šiaurinės Grenlandijos naftos šaltiniai, daugiausia dėl nepalankaus klimato, dar negali būti eksploatuojami. Tad dėl tos anglies dar niekas ir nekelia ginčų. Bet ginčų ir nesutarimų kelia banginių žvejyba, ir šia ūkio šaka yra suinteresuota JAV, Anglija, Australija, Naujoji Zelandija, Norvegija ir Prancūzija. Pastaraisiais metais tai ūkio šakal pradėjo pretenduoti reikšti ir dvi Pietų Amerikos šalys Argentina ir Čili. Pats Čili prezidentas Pietų ašigalyje aplankė vieną salelę ir ten išskėlė savo valstybės vėliavą. Tačiau šią salelę Anglija laiko savo nuosavybe. Ji į pietinę jūrą buvo net pasistūčius kreiseri, kad pademonstruotų savo pretenzijas į Pietų ašigalį.

ATVIRAS LAŠKAS SLA NARIAMS

Nęstengdamas atsakyti atskirai visiems, mane klausiusiems SLA Pildomosios Tarybos rinkimų ir kitais svarbiais SLA reikalais ir, negalėdamas pasinaudoti SLA organu "Tėvynė", norint mums, SLA nariams, rūpimais klausimais išsiaiškinti ir pasisakyti, aš esu priverstas naudotis pašaline spauda, kad atsilieptčiau į jūsų paklausimus, kurie yra visiems bendri ir liečia tuos pačius reikalus:

1. Ar reikalinga ir apsimoka suorganizuoti opoziciją prieš dabartinę SLA Pildomąją Tarybą ir išrinkti naują SLA vadovybę?

2. Ar aš sutinku kandidatuoti į SLA išdininko vietą?

Atsakydamas į pirmąjį klausimą, pranešu, kad, mano įsitikinimu, reikalinga ir apsi-

moka sudaryti stiprią opoziciją ir mėginti praversti bent du naujus narius į SLA Pildomąją Tarybą. Aš esu pilnai įsitikinęs, kad dvejų naujų Pildomosios Tarybos narių išrinkimas, sutartinai dirbant, yra ne tik galimas, bet ir būtini reikalingas.

Aš nesutinku, kad būtų naudinga, galima ir net reikalinga perrinkti visą Pildomąją Tarybą. Petrinkime du, o už dvejų metų galėsime perrinkti kitus du, ir taip kiekvienais metais. Taip darydami, turėsime ne tik gerą SLA vadovybę, kuri galės tinkamai tvarkyti SLA reikalus, o SLA nariai nesijaus turį ant savo sprando "diktatorius", kurie, dievotai rūpindamiesi organizacijos reikalais, jo narių naudai, rūpinasi visokiais būdais išsiaiškinti savose vietose, nors ir su gan didokiais nuostoliais organizacijos nariams.

Todėl šiais rinkimais padarykite tai, kas jau seniai buvo reikalinga padaryti. Antraip mūsų organizacijos ateitis yra neaiški.

Į antrą klausimą: "Ar aš sutinku kandidatuoti į SLA išdininko vietą", atsakau: "sutinku". Mano manymu, SLA išdininkas privalo būti arti prie SLA Centro, kad tinkamai galėtų patarnauti organizacijai reikaliu tvarkyme. Aš tokią galimybę turiu, nes nuo mano ofiso iš Newarko nuvažiuoti į SLA Centro ofisą yra tikiai apie 10 mylių ir, reikalui esant, aš galiu nuvažiuoti per pusvalandį ir už 50 centų.

Dabartinis išdininkas, gyvenantis už 1000 mylių — Chicago — nuo SLA Centro ofiso, mūsų organizacijai perbrangiai kaštuoja ir, net prie geriausių norų, negali suteikti reikalingą patarnavimą greitai. Labai dažnai esti, kad sekretorius, kuris yra visų SLA reikalų vedėjas, susserga, išvažiuoja ilgesniam laikui kur nors su SLA reikalais ir, be to, turi visokių kitokių reikalus.

Dėl tų priežasčių, nors ir su labai svarbiais ir skubiais reikalais, tenka ilgokai palaukti. Todėl reikia tik stebėtis, kad didžiausios Amerikos Lietuvių yra taip nebižiškai vedami ir narių nenandai tvarkomi. Dabar dar nėra vėlu ir todėl nelaukime, ligi vėl gausime iš dabartinės SLA vadovybės pranešimą, kad mūsų apdraudus bus sumažintos arba mokesčiai pakelti.

Dėkoju gerb. šio laikraščio redakcijai už suteiktą man galimybę šiuo atviru laišku atsakyti visiems klaususiems, o ypatingai, kada nėra imanoma kiekvienam parašyti atskirai (SLA organu "Tėvynė" neleidžiama naudotis).

A. S. Trečiokas,
Buvęs SLA Apšvietos ir Finansų Komisijos narys

— Pietinėje Italijoje, Kalabrijoje, komunistų sukurtyti žemdirbiai ir buvę karo veteranai pradėjo savavališkai užiminti nenaudojamus žemės plotus. Jų rankose esama per 100,000 akrų žemės.

REMTINI NAUJIEJI KANDIDATAI Į SLA PILD. TARYBĄ

Vienybės 7 nr. paskelbta toks kandidatų į SLA Pild. Tarybą sąrašas: W. F. Laukaitis — prezidentas, P. Dargis — viceprezidentas, V. Tyshavienė — sekretorė, A. S. Trečiokas — išdininkas, J. Maceina ir E. Mikužūtė — izdo globėjai (vietoj Mikužūtės aš siūlyčiau Al. Deventienę, jeigu ji kandidatuotų), S. Biežis — daktaras kvotėjas — jis yra nepamainomas savo darbštumu.

SLA nariai, eidami į savo kuopas susirinkimą balsuoti, turėtų gerai pagalvoti ir įsitikinti, kad pakeltimas kai kurių serųjų SLA Pild. Tarybos narių yra būtini reikalingas, nes kai kurie dabartiniai SLA

Pild. Tarybos nariai, per ilgai būdami savo pareigose, apseno ir palso. Tad būtų jau pats laikas juos pakeisti jaunesniais ir sumanesniais. Tai viena, antra, — dabartinis SLA Pild. Tarybos sąstatas yra per daug išmėtytas, ir dalis jų per toli nuo paties centro gyvena, kas sudaro per daug didelių išlaidų jiems susivažiuoti. Trečia, tai gal ir svarbiausia — labai didelė taupumo stoka.

Jeigu mes nenorime, kad vėl būtų mums uždėti kokie nors mokesčiai padengti lėšų fonde susidariusį trūkumą, turime būtina keisti kai kuriuos da-

bartinius Pild. Tarybos narius.

Už "Tėvynėje" telpantių kvartalinių atskaitų mes matome per daug didelių išlaidas visokiom keliomis ir sugaišto laiko, o P. T. protokoluose skaitome dejavimus, kad lėšų fonde vis labiau trūksta pinigų ir ieškoma būdų tą netekusių padengti. Atrodo, kad tas būdas — Pild. Tarybai bus lengviausia surasti, pakelti narių mokesčius, kurie jau ir taip yra per aukšti. Žinoma, Pild. Taryba, suradusi šį būdą, ji rekomenduos būsimajam seimui, tuo norėdama pasiepti savo nevykusį lėšų fondo eikvojimą.

SVETUR ISIKŪRU SIEMS LIETUVIAMS

Jau greitai sukaks penkeri metai, kai L. R. Kryžius, atgaivinęs savo veiklą tremtyje, vykdė lietuvių tremtinių šelpimą. Per tuos metus jo tarpininkavimas tarp įvairių geradarinių aukotojų ir mūsų tremtinių masių Vokietijoje ir Austrijoje buvo sėkmingas. Pirmasis ir didžiausias aukotojas buvo Bendrasis Amerikos Lietuvių Fondas. Jo dėka per ketverius metus buvo sušlepta dešimtys tūkstančių lietuvių tremtinių. Į šalpos talką vėliau įsijungė Pietų Amerikos lietuvių bei įvairios kitos organizacijos — Lietuvių Cari-

tas, Lietuvos Vyskupai tremtyje, Don Suisse, Caritas Internationale, Union Internationale de la Protection de l'Enfance, National Catholic Welfare Conference, Pax Romana.

Tos aukos įgalino L. R. Kryžių vykdyti mūsų tremtinių minimalinę, bet labiausiai jos reikalingą šalpą. Žinoma, kad pradžioje UNRRA, vėliau IRO savo teikiama globa sudarė tremtinių egzistencijos pagrindą, bet taip pat visiems žinoma, kad ta globa nebuvo pakankama žmogui gyventi. Kiekvienas tremtinys, jei jis nenorėjo badauti, tapti drisčiu, nuolatams smukti kultūriniai, turėjo patsi prisiliepti arba būti prišlepiamas lėšomis, drabužiais ir net maistu.

Paskutiniiais metais pakitėjo lietuvių tremtinių gyvenimas Vokietijoje ir Austrijoje. Dauguma tremtinių jau išvyko iš tų kraštų: iš 60,000 asmenų, šiandien yra likę tik apie 12,000. Iki IRO veiklos pabaigos užbaigimo, lietuvių palikis apie 6 — 7,000. Yra pagrindo tikėti, kad iki 1950 m. galo Vokietijoje ir Austrijoje palikis tik apie 3 — 4,000 asmenų. Tie likučiai sudaro vadinamą kietą branduolį, — kuris savo didžiūma negalės išemigruoti. Tai: džiovininkai, sunkūs chroniški ligonys, psichiniai nesveiki, įvairių rūšių invalida, senyvo amžiaus asmenys ir išskrynguoti. Anksčiau jie gyveno lietuvių tremtinių bendruomenėje, iš kurios gaudavo ir globą. Dabar jie priversti palikti tarp svetimųjų.

L. R. Kryžius, kuriam yra pavesta rūpintis tremtinių globa, turi pareigą kiekvienam paskiram ir visai organizuotai lietuvių visuomenei pranešti šią mūsų paliekančių Vokietijoje ir Austrijoje tragiską būklę ir kvieisti visus tautiečius supilti prieš tą sniokšiantį nelaimių tvaną nesugriau-namas gelbėjimo užtvartas. Mes tai galime pasiekti ir padaryti, eidami vienu dar mums neuždarytu keliu — tauraus lietuviško solidarumo ir savitarpinės pagalbos keltu. L. R. Kryžius kreipiasi į visas lietuviškas širdis su skubaus organizuotos savišalpos šūkiu. Į mūsų nepajėgiausių tremtinių gelbėjimo akciją mes kviečiame neatidėtinai įsijungti visur esančius lietuvius.

Mums gerai žinomos tos sunkios sąlygos, kuriose, Jūs, broliai ir sesės, pradėjote savo gyvenimą, bet už tad Jūs taip pat gerai žinote tas sąlygas, kuriose merdi labiausiai nelaimių paliestieji tremtiniai.

„Mes žinome, kad tik kentėjusi ir kenčianti širdis geriausiai supranta ir atjaucia vargstančius, nelaimingus bedalius.“

L. R. Kryžius, būdamas toli nuo išemigravusių lietuvių didžiųjų sambūrių, patsai negali imtis aukų rinkimo. Mes manome, kad tą darbą sėkmingiausiai galėtų atlikti išvykę į kitus kraštus tautiečiai per savo organizacijas.

SCHOLES BAKING, Inc.
LIETUVISKA DUONA — GERIAUSIA DUONA

V. LUKAS, vedėjas
Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilimams. Visus užsakymus mes išplidome kuogeriausiai.
532 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8302

KINGSLAND INN.
Al. J. Grunskis, Sav.
Ivairūs sveiginamieji geriniai.
Sviežias maistas pietums ir kitokiems užkandžiams.
Salė susirinkimams ir įšaip pobūviams.
Televizija.
148 Kingsland Ave. Brooklyn 22, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8918.

MERIDEN MONUMENTAL WORKS
STATOME PAMINKLUS KAPINĖSE
JOHN MCGINNIS, Sav.
65-39 Grand Avenue, Maspeth, N. Y.
Prie M. Olivet Kapinių arba
Fresh Meadow Rd. ir N. Hempstead Turnpike
Flushing, N. Y.
Prie St. Mary's Kapinių
Telefonai Davenport 6-0750 Flushing 7-9248

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
123 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Kopyčia Laidotuvėms

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
Notary Public. Tel. Newton 9-4464

F. W. SHALINS
(SALINSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. Virginia 7-4499 Kopyčia Laidotuvėms

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVICIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
410 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVĖMS NOTARY PUBLIC

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

ALBERT'S BALDU KRAUTUVĖS
ALBERT ELICE, Sav. IŠTEIGTA 1920 M.
DABAR VYKSTA DIDŽIULIS ĮVAIRIŲ BALDU NUPIGINTAS ISPARDAVIMAS
Miegamųjų ir gyvenamųjų kambarių baldai, Valgomųjų kambarių baldai ir kiti rakandai
DABAR NUPIGINTA NUO 20% IKI 30%
Geriausios rūšys. Prieinamos kainos. Pilnas patarnavimas
248-50-52-54-256 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4387.

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS, ALB. BALTRŪNAS-BALTON,
Direktorius Reikalų Vedėjas
Visada suteikiamas sąžiningas patarnavimas.
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-5043

J. M. BUYAUSKAS
Laidotuvių Direktorius
Naujai pastatyta name moderniška įrengta koplyčia.
Patarnauja ir kitiems New Jersey miestams.
24 Davis Ave. Kearny, N. J.
Tel. Kearny 2-2588

MICĪULIO RŪBŲ KRAUTUVĖJE...

Jūs galite gauti paltų ir siūtų žemesnėmis kainomis, negu bet kurioje New Yorko krautuvėje.
Bet, svarbiausia, jūs čia turite tą patį, šimto procentų vilnos ir pirmos rūšies darbo drabužių pasirinkimą. Nueikite persitikrinti!

E. P. MITCHELL CO.
Manufactures of FINE CLOTHES FOR MAN
1245 BROADWAY BROOKLYN 21, N. Y.
GL 5-2246
(Green Ave. kampas, pirmame aukšte, vienas blokas nuo Gates Ave. stoties, važiuojant Broadway BMT Linija).

New Yorkas ir Apylinkė

Pos mūs

Aleksas Mrozinskas, pianistas, šiuo metu Brooklyne organizuoja vyrų kvartetą.

Gen. Jonas Černius, BALF'o visuomeninių reikalų vedėjas, ligesniais laikais yra išvykęs į New Yorko ir Pensilvania valstybes BALF'o skyrių veiklos reikalais.

Stasys Selėnas, neseniai atvykęs iš New Yorka, sunkiai susirgęs. BALF'o rūpesčiu dabar gydomas Bellevue ligoninėje.

Ignas Budreckas iš Elizabeth, N. J., uždėjo piniginių užstatą už tremtinę Angelę Zupkuvienę, kuri dėl nesveikatos buvo sulaukta Ellis Islande.

Pranė ir Andrius Lapės iš Stony Brook, L. I., buvo atvykę aplankyti Brooklyno Apreiškimo parapijos salėje vykstančio Vyt. Augustino Lietuvos vaizdų ir foto meno parodos.

Dr. J. B. Končius paskirtas pranciškių vienuolyno kapelionu Maspeth.

Kun. Raila, didelis Philadelphiaus tremtinių globėjas, dirbęs šv. Kazimiero parapijoje, šv. Metų proga keletui mėnesių išvyksta į Romą. Taip pat lankys Vokietijos ir Prancūzijos lietuvius.

S. Butkūniene, Vienybės skaitytoja iš Philadelphiaus, jau kelinta diena, kai serga gripu.

Bille Medalis, mūsų prenumeratoriės Anelės Maciūnienės dukterė, gyvenanti Philadelphiaus, Pa., šį trečiadienį šventė savo gimimo dieną.

Dail. Pr. Lapė, neseniai atvykęs iš Svedijos, iš Stony Brook, L. I., buvo atvykęs aplankyti Vyt. Augustino foto parodos Brooklyne.

Strungys Juozas, Vienybės skaitytojas, gyvenęs Woodhaven, L. I., šiomis dienomis persikėlė gyventi Chicago, kur jau turi darbą.

NE BIEZIS, BET ADV. S. BRIEDIS

Pereitame Vienybės numeryje, aprašant Vasario 16 minėjimą New Yorke Webster Hall, turėjo būti: adv. St. Briedis, o ne dr. Biežis, perskaitė minėjimo dalyvių rezoliuciją genocido konvencijos ratifikavimo reikalu.

VYT. AUGUSTINO FOTO PARODA

Zymus mūsų fotografas Vytautas Augustinas vasario 25 ir 26 dd. Brooklyno Apreiškimo parapijos salėje surengė savo foto nuotraukų parodą. Foto nuotraukose vaizduojamas Lietuvos gamtos grožis, žymesnieji architektūriniai pastatai, Lietuvos žemės ūkis, švietimas, sportas, nepriklausomybės metais pasiekti įvairių sričių laimėjimai.

Buvo išstatyta nuotraukų, vaizduojančių tragišką Lietuvos dienas — pirmosios bolševikų okupacijos pradžią.

Paroda turėjo didelį pasisekimą — daug lankytojų. Ypač daug ją aplankė antrąją dieną — sekmadienį, grįždami iš pamaldų. Buvo ir pirkėjų.

Paroda numatoma perkelti ir į kitus miestus.

Generolas George C. Marshall, Amerikos Raudonojo Kryžiaus prezidentas, kalbasi su svečiais, dalyvavusiais oficialiame Raudonojo Kryžiaus 1950 m. vajeus atidaryme Waldorf Astoria New Yorke.

Psl. 10 — 1950 m. kovo 3 d.

STEIGIAMA LIETUVIŲ SEŠTADIENINĖ MOKYKLA

Broklyne susidarė lietuvių tėvų komitetas, kuris steigia seštadieninę mokyklą lietuviams vaikams, gyvenantiems Brooklyne ir apylinkėse.

Mokykla bus Apreiškimo parapijos mokyklos patalpose, No. 5th ir Hawemayer St., Brooklyn, N.Y.

Mokslas pradėdamas šį seštadienį. Visi tėvai kviečiami atvesti vaikus. Priimami čia gimusieji ir naujakuriai vaikai. Mokytojai: Dr. A. Šerkšnas (vedėjas), mokytoja E. Putvytė, mokytojas Kulis ir kun. Vyt. Pikturna.

Pr. Naujokaitis, L. Maciūniene, Tercijonienė -

Vykdomasis Komitetas

KLUBO SUKAKTUVĖS

Maspeth, New Yorko daly, jau keturiasdešimt metų gyvena Lietuvos Piliėčių Klubas. Klubas įsteigtas 1910 metais. Mūsų visuomenė per toki laikotarpį yra sukūrusi daug ir įvairių organizacijų, bet dauguma jų gyveno trumpai ir tokio garbingo amžiaus, kaip minėtasis klubas, nesulaukė.

Sis klubas per ilgas metus yra sukūręs daugelį gražių tradicijų. Jis ne tik rūpinasi savo narių laisvalaikio praleidimu, ruošdamas jiems įvairias pramogas, ekskursijas ir kitus parengimus, bet nemažiau jam rūpi padėti nariams varge ar mirties atveju. Taip pat savo pelno nemažą dalį skiria lietuviškų organizacijų palaikimui, šalpai, spaudai ir kt.

Pereitais metais klubas minėtiems reikalams yra paaugėjęs apie \$500. Jis ne kartą atsiliepė savo aukomis Lietuvos ir tremtinių reikalui.

Klubas turi išgijęs Maspeth gražų ir didelį žemės skly-

ŠVENTO KAZIMIERO DIENA

Mes lietuviškai vieną šventąjį teturime — šv. Kazimierą, kurio šventė kasmet kovo 4 dieną. Lietuvoje tai buvo bažnytinė ir valstybinė šventė. Ji dabar Lietuvoje uždrausta: lietuvis ją slapta švenčia ten.

Po labai svarbios Vasario 16 Dienos ateina kovo 4 diena. Amerikos lietuviams visi kaip vienas ir šią šventę priideramai nušveškime. Ji dar ir tuo mums reikšminga kad karaliaus Kazimieras yra vilnietis, t. y. kad Lietuvos šostinė Vilnius nedalomai jungiama su visa Lietuva. Gera proga sambūviuose, minėjimuose, paskaitose, inscenizimuose pagrindinius lietuviams savo reikalus prisiminti: Didžiąją

Lietuvos Kunigaikštystę, Nepriklausomąją Lietuvą ir jos sostinę Vilnių ir šv. Kazimierą bei anų laikų mūsų šalį.

L. M.

SV. KAZIMIERO MINEJIMAS

Norėdamos prisiminti taip lietuviškajam jaunimui artimą ir brangų Lietuvos Globėją, visos mūsų jaunimo organizacijos - Lietuvos Vyčiai, skaitai ir ateitininkai - rengia bendrą šv. Kazimiero minėjimą su paskaita ir menine dalimi.

Minėjimas įvyks šį sekmadienį, kovo 5 d., Apreiškimo parapijos didžiojoje salėje ir prasidės 4 val. popiet. Visi maloniai kviečiami dalyvauti. Įėjimas nemokamas. Rengėjai

Newark, N. J. — Vasario 16 Dienos minėjime naujas prelatas J. Kelmelis savo patriotinėje kalboje, be kitko, pasakė: "Rusiškos bolševikinės blyšios apipulsištos dabar Lietuvą; jos ir besirangantiems diplomatams į kailį jau kanda. Gerai, kam jie neapdairūs. Betgi užtat nelgiai trukus ateis laikas, kada mūsų tėvo ir motinos žemė Lietuva vėl bus laisva šalis, nepriklausoma valstybė".

J. N.

Kearny, N. J. — Vasario 16 Dienos minėjime adv. Petras Stravinskas savo be galo nuosirdžioje kalboje teisingai pabrėžtinai pasakė: "Lietuva, lietuvių tauta kenčia ne už savo nuodėmes, bet už svetimųjų nuodėmes. Ji kenčia už tai, kad Rytų žmogus sužvejė, bolševikėdamas ir prievartaudamas kitas nekaltas tautas." Bolševizmas — yra išsigimėlių ir sadistų išmisias. Kas kaltina nekaltą Lietuvą, tas remia bolševizmą visomis keturiomis.

J. N.

GREAT NECKAS TURI SAVO CHORĄ

is choristų yra dainavęs ar operetės chore Kaune, arba kituose choruose. Nepriklausomybės šventės minėjimui repletuaras buvo skoningai paruoštas ir pritaikytas minėjimo dvasiai. Padainuota septynios dainos, iš kurių kelias žiūrovai privertė kartoti.

Choristai, matydami, kad jų darba lietuviškai gražiai įvertina, nutarė ir toliau dirbti. Tiesa, darbai šioje vietovėje yra savotiški, ilgos darbo valandos, bet choristai, trumpindami savo poilsio trumpas valandas ir skirdami jas lietuviškos dainos puoselėjimui, parodo didelį pasišventimą. Ir čia daug pasistarnauja visus jungianti dirigento ranka, jo optimizmas. Negalima pamiršti ir buv. Vilniaus "Čiurlonio" choro J. Cipliko, kuris, nors už 15 mylių gyvendamas, visada atvyksta į repetitijas ir koncertus.

VI. B-S

Taigi, kai mes neturim lietuvių bažnyčios ir parapijos, kai neturim nė lietuvių kunigo, kur galėtumėm surasti sau dvasinės ir tautinės stiprybės (už tai čia nemaža lietuvių yra paraudonavusių), choras yra vienintelė dvasinė tvirtovė. Tik dar turėtų ateiti i choro eiles čia gimę jaunimas, tada vienoje didingoje lietuviškoje šeimoje dar našiai bus galima dirbti Lietuvai.

Vienas debesėlis temdo giedrią padangę. Dirigentui Myk. Cibui siūloma vargonininko vieta kitur. Jei nebus jo, nebūs ir choro — šneka neperiskiriamai su dirigentu susigynę choristai. Bet, atrodo, BALF'as (jam choras tiesioginiai priklauso) pasistengs sudaryti sąlygas, kad senasis dirigentas liktų vietoje ir toliau galėtų gražiai ir našiai dirbti.

VI. B-S

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA

JUOZAS GINKUS, VEDEJAS
SEŠTADIENIAIS, NUO 2 IKI 3 VAL. PP.

IS WWRL, 5000 kcl.

495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9293

Naujausias mados vyriški ir moteriški drabužiai siuvami pagal užsakymus.

Kreipkitės nuo 5 iki 8 val. vakarais.

Kainos žemesnės, negu kitur.

DARBAS PIRMOS RUSIES

ANTANAS VIŠNIAUSKAS

168 Roebling St., Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-4261.

B. J. SCHEGAUS

REAL ESTATE & INSURANCE AGENTAS
Seniausia lietuviška nekilnojamo turto ir draudimo įetaiga Brooklyne

Visada visiems sąžiningai patatnaujama.

195 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 7-1241.

NEW JERSEY LIETUVIŲ VEIKLA

New Jersey Lietuvių Tarybos suvažiavimas

NEWARK, N. J. — New Jersey Lietuvių Tarybos nepaprastas suvažiavimas įvyko vasario 3 d. šv. Jurgio Lietuvių Draugijos salėje 180 New York Ave., Newark, N. J. Iš apylinkės kolonijų dalyvavo įvairių organizacijų atstovai. Suvažiavimą atidarė ir jam vadovavo pirmninkas J. J. Stukas, jr. Valdyba ir įvairios komisijos pranešė apie Vasario 16 minėjimo programą.

Suvažiavimas nutarė surengti liūdnos sukakties — birželio 15 minėjimą (10 metų Lietuvos okupacijos). Minėjimas bus ruošiamas birželio 11 d. Newarko viešbutyje.

Be to, suvažiavimas nutarė paskelbti šį atsišaukimą i visus New Jersey lietuvius: "N. J. L. Tarybos Suvažiavimas vasario 3 d. nutarė liepos 2 d. surengti New Jersey LIETUVIŲ DIENĄ Lietuvių Laisvės Parke, Linden, N. J. Prašome visas New Jersey lietuvių parapijas, organizacijų

J. J. Liudvinaitis,

N. J. L. Tarybos koresp.

laišką, ir kunigas buvo apgintas.

Betgi kova nesiliovė. Ir joje nukentėjo kun. J. Klumbis. Bet laimė, vėliau šiam geram kunigui buvo gauta vieta vienoje parapijoje netoli Los Angeles, Calif.

Išvykimo proga buvo surengtos išleistuvės, kuriose dalyvavo per 200 tikinčiųjų jų tarpe ir daugelis tremtinių. Pasakyta, atsišveikinimo kalbą ir padainuota kunigo garbei, nes gi tikrai jis buvo didelis žmogus ir tikras tremtinių užtarėjas ir globėjas. Tą vakarą surinkta per septynis šimtus dolerių.

Gojėlis

KEARNY, N. J. — Vasario 18 d. suruosta kun. Pociui, laikinai išvykstančiam į Romą, išleistuvių vakarienė. Retesnis triukas, tai Harrisono klebono kun. L. Voicckausko kalbos posakis: "Tiems Europos duriams smegenų nuvežti." Visai teisingai, tik reikėtų pridėti, kad "tokių durmių" ir ne Europoje gana prisivė, kurie nė "penktosios kolonos" veiklos nenujaučia.

J. N.

OPEROS SOLISTAS VLADAS IVANAUSKAS su op. sol. Vince Jonuškaitė koncertuos kovo 19 d. New Yorko ir apylinkės lietuviams.

Kauno Valstybės Operoje jis pradėjo dainuoti 1930 m. Dainuoti mokėsi pradžioje Klaipėdos konservatorijoje, bet vėliau persikėlė į Kauną ir čia 1931 m. baigė Kauno Konservatoriją. Jo mokytojai buvo O. Morini, A. Kutkus, J. Karnavičius ir kt. Lietuvoje jam teko dainuoti įvairiose operose.

I JAV atvykęs ir Brooklyne išsikūręs, Vladas Ivanauskas uoliai dalyvauja lietuvių mėniniėje veikloje, ypač New Yorko lietuvių dažnai jį girdi.

PADEKA

Gilios padėkos žodį turi visiems, kurie aplankėte mano brangią žmoną Marijoną, mirusią vasario mėn. 21 d. New Yorko šv. Rūtos ligoninėje.

Ypatinga padėką reikiu Apreiškimo parapijos kunigams, atlaikiusiems pamaldas, ypač kun. Krūzei, kuris palydėjo vielonę i kapus, laidotuvių direktoriui Juozui Garšvai, jos geriausiai draugui Onai Šimaitienei, kuri ją ligoje slaugė, taip pat dėkoju visiems, užpirkusiems už ją amžinas ir paprastas šv. Mišias, ir visiems tiems, kurie gėlėmis ir palydėdami ją i kapus, suteikė jai paskutinį patarnavimą.

Velionės laidotuvis įvyko vasario mėn. 24 d. i Apreiškimo parapijos būrio savo artimųjų ir pažįstamų ji buvo palydėta i šv. Jono kapines.

Jonas Krunklys

Davenport 6-0259

RALPH KRUCH FOTOGRAFAS

65-23 Grand Avenue
Maspeth, N. Y.

BROADWAY FOOD SHOPPE

Kafeteria ir restoranas
FRANK SROLA, sav.
Gamina ir pristato maistą vestuvėms ir kitokioms pramogoms
139 BROADWAY, Brooklyn, N. Y.
Tel. EV. 4-9050

SUTVARKOMI BIZNIO TAKSAI

Mes sutvarkome įvairių rūšių bei jurisdikcijų taksus: federalinius, valstybinius, municipalinius Jungtinėse Valstybėse ir užsienyje.

Adv. St. P. Zubavičius, kuris turi teisės praktikuoti bet kuriame Jungtinių Amerikos Valstybių teisme, tvarko knygas bei rekordus pavieniams biznieriams, partneriams ir korporacijoms.

Patarnavimai atliekami ir laiškais. Be to, daromi asmeniškai vizitai bet kuriose biznio istaigose čia ir užsienyje. Prašoma kreiptis angliškai ar lietuviškai, o aš suteiksiu sąžiningai patarnavimą.

STANLEY P. ZUBAWICZ (Zubavičius)
111 Ainslie Street, Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas: EV. 4-3049

VINCĖS JONUŠKAITĖS

ir

VLADO IVANAUSKO

Lietuvos Operos dainininkų

KONCERTAS

įvyks š. m. kovo 19 d. — 4 val. popiet

WASHINGTON IRVING HIGH SCHOOL

IRVING PL. PRIE 16 GATVĖS, TARP 3 IR 4 AVE., NEW YORK CITY

Programoje lietuvių ir klasikų dainos,

arijos ir duetai.

BILIJETAI: \$2.00, \$1.50 ir \$1.20

Vaziuoti požeminiais traukiniais iki Union Square stoties
Elevated traukiniais 3rd Ave. iki 14 gatvės stoties
Bilietus galima gauti visose redakcijose ir pas lietuvius biznieriems bei platintojus.

RENGIMO KOMITETAS